

HEZKUNTZA-PREMIA BERGZIAK

DOKUMENTU

12

ZEINU-LENGOAIA ESKULIBURUA

LEHEN HEZKUNTZA
LEHEN ZIKLOA

HEZKUNTZA-LEHIAKUNTZA
GOBIERNO VASCO

HEZKUNTZA-LEHIAKUNTZA
LEHIAKUNTZA-LEHIAKUNTZA
HEZKUNTZA-LEHIAKUNTZA
HEZKUNTZA-LEHIAKUNTZA

12

**ZEINU-LENGOAIA
ESKULIBURUA**

**LEHEN HEZKUNTZA
LEHEN ZIKLOA**

HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE
ETA IKERKETAK SALA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 1999

Zeinu-lengoaia eskuliburua : Lehen Hezkuntza, lehen zikloa / [lan-taldea, Begoña Díez de Prado ... eta al.]; margolaria, Jon Ander Berasaluce; zeinu-lengoiako irakaslea, Juanjo Abascal Martín]. – 1. argit. – Vitoria-Gasteiz : Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia, 1999 p. ; cm. – (Hezkuntza-premia bereziak. Dokumentu ; 12)

I.S.B.N. 84-457-1474-0

1. Lenguaje por signos-Métodos. 2. Educación especial. I. Díez de Prado, Begoña. II. Euskadi. Departamento de Educación, Universidades e Investigación. III. Serie. 800.95(075.4)

376

Curriculuma Eratxekoeta Irakasleen Prestakuntzarako Institutua (CEI/IDC)

Hezkuntza Behar Berezien Esparrua

LAN-TALDEA:

Begoña Díez de Prado.
Belén Markuerkiaga Arriaga.
Miren Sarrionandia Derteano.
María Isabel Trueba Martínez.

LAGUNTZAILEAK:

Margolaria:
Jon Ander Berasaluce.
Zeinu-lengoiako irakaslea:
Juanjo Abascal Martín.

Argitaraldia:	1.a, 1999ko abendua
Ale kopurua:	200 ejemplares
©	Euskal Autonomi Elkarte Administrazioa Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
Argitaratzailea:	Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia Donostia-San Sebastián, 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz
Fotokonposaketa:	Flash Composition S.L. Alameda Rekalde, 6 - 48009 Bilbao
Inprimaketa:	Flash Impresión Dr. Entrecanales, 8 - 1º - 48002 Bilbao
ISBN:	84-457-1474-0
L.G.:	BI- 2710-99

AURKIBIDEA

	Orr.
1. TALDEAREN BERAREN JUSTIFIKAZIOA ETA HAUSNARKETA TEORIKOA	5
2. CURRICULUM PROPOSAMENA BERE ESPARRUAN KOKATZEA.....	7
3. GELAN IKASLEEKIN ERABILTZEKO MATERIALA.....	17
BIBLIOGRAFIA	20
KONTSULTATUTAKO ARGITALETXEAK	20
HITZEN AURKIBIDEA	21

1. TALDEAREN BERAREN JUSTIFIKAZIOA ETA HAUSNARKETA TEORIKOA

Funtsezkoa, oinarritzkoa eta, nolabait esateko, nahitaez betetzekoa da entzumenurritasun handia edo sakona duten haurrak eskolatuta dituen ikastetxeak bere IIPn (Ikastetxearen Ikasketa Proiektua) gortasunaren gaia sartuta izatea.

Gai hau IIPn derrigorrez sartu behar izateak honako helburu hauek ditu:

- 1.- Gortasunaren munduarekiko "ulermena sortzea".
- 2.- Gorrak diren haurren eta entzuten dutenenen arteko komunikazioa eta elkarrenergina erraztea.

Honek hala izan behar luke edozein ikastetxetan, baina batez ere ikasleen artean gorrak dituzten haletan.

Gaur egun, eskolan gai hau lantzen hastea ahalbidetuko duten hainbat material buruzko bibliografia lor daiteke, "gorra izatea zer den azaltzen duten eskuliburu praktiko" gisa.

Guztiz beharrezkoa da irakasleak, ikasleak eta, hedaturaz, ikastetxeko gainerako pertsonak gortasuna denaz eta honek berekin dakartzan ondorioez gehiago kontzientziaztea.

Kontzientziazio hori lortzen da soilik oinarritzko irakaskuntza osoan zehar, Haur Hezkuntza-ko mailak barne, planteamendu teoriko bat badago eta honi unitate didaktiko osoen bitartez planteamendu horiek praktikan jarzteak jarraitzen badio.

Hala egiten ez bada, esperientziak erakutsi duenaren arabera, gortasuna ikusezina denez eta gorrak biztanleriaren zati txiki bat direnez, beren arnzoa ezagutu gabe geratzen da. Ikastetxe batean, entzuten duten ikasle gehienak ez daude prestatuta ikaskide gorrak izateko. Eta are larriago dena, irakasle eta zuzendaritza-talde gehienek ez dute ezer edo ia ezer ulertzen gortasunaren gaiari buruz.

Egoera horretan gerta daiteke ikasle gorrak bere eskolatzeko-aldi osoa orokorrean irakasle eta ikasleentzat erabat ezezagun izanik burutzea. Ez ezagutze horrek maila desberdinak ditu: "entzuten duen ala ez", "nola hitz egin behar zaion", "gizarajoa", etab. bezalakoetatik hasi eta hizkuntza erabiltzen hasteko duen arazo historiko eta espezifiko arte. Horrela, normalean gertatu ohi denez, pertsona gehienek badakite gorrek komunikatzeko eskuak erabiltzen dituztela, baina agian horixe bakarrik jakingo dute gortasunaren eta komunikazioaren arazo garrantzitsuak.

Unitate didaktikoen bitartez gortasunaren arazoarentzako tratamendu espezifiko bat jasotzean sor daitezkeen egoerak oso aberasgarriak izan daitezke, zalantzarik gabe, eskola-elkarte osoan

rentzat. Gauza bera gertatu da gutxiengoan dauden beste talde batzuekin; izan ere, halako talde batzuetako pertsonak buruz, beren historiari eta beren kulturari buruz ikasteko aukera izatean, haiek gehiago eta hobeto ulertzea lortu da. Modu horretan saihestu egingo lirateke hain kaltegarriak eta isolagarriak diren egoerak, eta pertsona gorak besteak baino gutxiago sentiarazten dituztenak eta beren gaitasunak gutxien eragiten dutenak.

Nabarmena da eta egiaztatuta dago gortasunaren errealitatea ezagutzen ez duten pertsonak gorak diren aurrean urduri eta desgogara sentitu ohi direla; hau lehen urratsa da eta ondoren bigarrena dakar, hau da, pertsona gor horiekin ez komunikatzea edo oso gutxi komunikatzea. Horren ondorioz, pertsona gorak guztiz bakartuta geratzen dira, gizaki guztiak bezala izatez gizaratekoia den arren.

Beraz, oso garrantzitsua da gortasunaren gaia ezagutzaren "asmoa" azpimarratzea, gorago aipatutako helburuak lortzeaz gain, entzuten duten pertsonak eta entzumen-urritasuna dutenak ere gortasunari eta gorrei buruz dituzten kontzeptu okerrak baztertzeko baliagarria izango litzatekeela.

Curriculum-proposamena bere esparruan kokatzeari dagokion atalean ideia hori bera azpimarratuko dugu eta, zentzu horretan, zenbait jarduera-ildo emango ditugu.

Orain, landutako materiala modu honetan planteatzera eraman gaituzten arazoak azalduko ditugu hemen.

Gure taldea, "hipoakustikoen geletan eta gela arruntetan aplikatzeko komunikazio-sistema desberdinen azterketak" buruzko mintegian lanean aritu zen 91-92 ikasturtean. Mintegi hartan atera genituen ondorioek kontzientziarazi gintuzten haur gorrek jaiotzetik duten zeinuen bidez komunikatzeko aurretiko jarrera errespetatzeak duen garrantzia. Orduan sortu zitzaigun zeinuen hizkuntza ezagutzeko beharra eta hizkuntza hori ikastea erraztuko zuen eskuliburu ulergarri eta erabilgarri bat lantzen hasteko beharra; eskuliburua, batez ere, gortasun sakona duten haurrei eta entzuten duten beren familiakoei zuzenduta dago, azken hauek ere ez baitute komunikazio-sistema hau balere ezagutzen.

Bestalde, haur hauek eskolatzen diren ikastetxe arruntetako irakasleak ere egoera berberean daude eta, ondorioz, haur gor hauek eskolatzea desegokia da.

Duela bi urte Bilboko Gorren Elkartearekin harremanetan jarri ginen, zehazki Juanjo Abascalekin (gorren hizkuntzako irakaslea) eta Amaia Gordobilekin (pedagogoa) eta harreman hori funtsezkoa izan da lan hau burutzeko.

Argitaletxe desberdinek ziklo honetarako argitaratu dituzten testu-liburua kontsultatu ondoren hiztegia aukeratu genuen eta, gero, gor-talde batek hitz bakoitza edo hitz-talde bakoitza bere testuinguruan kokatzeko lanari ekin zion, azkenean bidez grabatzeko. Lan hau burutzea ezinezkoa izango zen, pertsona horien laguntzarik gabe; izan ere, lexiko-mota akademikoa denez, behin baino gehiagotan zeinu bat "asmatu" behar izan dute. Honela frogatu digute zeinuen hizkuntzak, kontrako uste bada ere, bere izaera zehazten duten ezaugarriak erakusten dituela, hau da:

- Arauak dituen eta gramatikalki unitate minimoetan egituratuta dagoen sistema izatea.
- Morfologia eta sintaxia edukitzea.
- Produktiboa izatea, berehalakoak ez diren egoerak adieraztea eta eboluzionatzea.

HIZTEGIARI BURUZKO HAINBAT KONTSIDERAZIO

Hiztegia aukeratzeko orduan, gure autonomia-erkidegoko Oinarritzko Ikasketa Planak Lehen Hezkuntzako Lehen Ziklorako eman dituen arloei jarraitu diegu.

Atentzioa eman dezakete bertan agertzen diren hitzetako batzuek, adin honetako (6-7 urte) ikasleen artean oso arruntak ez direlako, baina gure asmoa hizkuntza- eta ezagutza-gaitasuna garatzeko baliagarria izango den materiala lantzea izan da, bera baita irakatsi eta ikasteko prozesu ororen oinarri.

Zenbait argitaletxe kontsultatu ondoren, hiztegi-mota hau aukeratu dugu, hizkuntza idatziaren mailan, adin hauetan erabiltzen diren liburu edo material desberdinetan argitaletxe guztiek erabiltzen dutena delako. Berriz ere azpimarratu behar dugu ahozko hizkuntza menperatzeak idatzizkoa menperatzeko alde zureko baldintza gisa duen garrantzia. Gortasun sakona duten ikasleek ahozko hizkuntza menperatu ordez zeinuen hizkuntza menpera dezakete.

Etapan honetan, aurreko etapan, alegia Haur Hezkuntzaren etapan, gertatu zen bezala, ez ditugu baztertu nahi izan kontzeptualizazio-mailan nolabaiteko zailtasunak dituzten hitzak testuen lan sistematikoa bultzatzeko xedez; horrela testu horiek ikasleei beren ezagutzaren osakeran aurrera egingen lagunduko diete.

Dena den, edozein erako kritikak eta iradokizunak jasotzeko prest gaude. Oraindik ere lan garrantzitsu bat geratu da burutzeko: bi eskuliburuak orraztu eta zeinuen hizkuntzako hiztegi osoa eskuliburu bakar batean laburbiltzea. Eskuliburu honek benetan oinarritzkoa eta esanguratsua izan behar luke, hizkuntzaz kanpoko errealitatearen eta testuaren arteko erlazioa ahalbidetuko duten hiru eragiketa psikolinguistikoak ezartzeko: testuinguruan kokatzea, egituratzea eta testualizatzea, alegia.

2. CURRICULUM PROPOSAMENA BERE ESPARRUAN KOKATZEA

Lehen Hezkuntzan hizkuntzaren tratamendu egoki bat lortzeko, ikastetxearen hizkuntza-ereduak/aukerak eta Haur Hezkuntzan jarraitutako eskola-ibilbidea oinarritzat hartuz, irakasle-taldeak etapan zehar jarraitu beharreko prozesuari buruzko erabakiak hartu behar ditu: hizkuntza bakoitzaren agerpena eta aurrerapena, hizkuntza hori zabaltzeko arloak, lehentasunezko ildo metodologikoa, sustatuko diren funtsezko erabilera-moduak, etab. Garrantzi berezia dute irakurketa eta idazketa ikasiko diren hizkuntzari buruzko, hizkuntza honetatik besterako transferentzia egiteko moduari eta uneari buruzko eta etapa honetan hiruaren hizkuntza bat sartzeari buruzko erabakiek.

Ahozko hizkuntzaren eta idatzizko hizkuntzaren arteko lotura estua kontuan hartuta, irakurketaren eta idazketaren ikaskuntza euskaraz eta gaztelaniaz has daiteke, betiere haurrak aldezturik dituen hizkuntza bakoitzari buruzko ezagutzek ahalbidetzen badute.

(Lehen Hezkuntzarako OIP. Etaparako Orientabide Orokorrak).

Lehenago adierazitakoa Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialei badagokie ere, gortasun handia edo sakona duten ikasleak eskolatuta dauden ikastetxeen kasuan, zeinuen hizkuntzara estrapolatu beharko litzateke.

Horrela bada, zeinuen hizkuntza ere hizkuntza bat dela eta gortasuna duten haurrei gorren komunitatearen berezko hizkuntza erabiltzeko eskubidea ukatu ezin zaiela kontuan hartuta, gure ustez, irakasleen klastroak ondokoei buruzko erabakiak hartu behar ditu, besteak beste:

- * Zeinuen hizkuntzaren presentzia ikastetxean:
 - sail desberdinen errotuluak euskaraz eta gaztelaniaz, ondoan zeinuen hizkuntzako dagokien marrazkia dutela,

- liburategian zeinuen hizkuntzan idatzitako kontsultarako eta irakurketarako materiala izatea,
- ikastetxeko langile guztiek eta gortasuna duen hauraren gelako ikaskideek zeinuen hizkuntzako testu labur batzuk ikasi eta erabiltzea (agurrak, galderak, agindu errazak, behar-beharrezko hiztegia, etab.),
- * Irakasleen nahiz irakasle ez diren langileen eta gortasun sakona duten ikasleen arteko eta azken hauen eta beren ikaskideen arteko elkarrenergina erraztera, entzumenik ez izatea zer den "bizitzera", urritasun honi buruzko informazioa ematera, pertsonen mugekiko jarrera ireki eta ulerkorra izaten hastera, etab. bideratutako jarduerak planifikatzea. Horretarako, gortasunari buruzko unitate didaktiko osoak ezarri behar dira maila guztietan (zeharkako linea).
- * Jarduera jakin batzuetarako, gorteen komunitateko giza baliabideen beharra izatea.
- * Gortasunarentzako baliabide material handigarriak edo orekatzaileak erabiltzea (SUVAG dirclako aparatuez hornitutako lan logopedikorako gela, FMko emisorez hornitutako gela arruntak, laguntza bisuala duten ordenadoreko irudi eta programak, zeinuen hizkuntza-euskarako fitxak eta hiztegia, zeinuen hizkuntza-gaztelania-ko fitxak eta hiztegia, etab.).
- * Ahozko hizkuntzetako batean (euskara edo gaztelania) eta zeinuen hizkuntzan izan beharreko ikaskuntza-aurrerapena (gortasuna duen haur bakoitzaren ezaugarrien arabera: ama-hizkuntza, inguruko ahozko hizkuntza, entzumen-hondarren aprobeitxamendua, adina, etab.).
- * Bigarren hizkuntza eta irakurtzen eta idazten ikasteko oinarri gisa, ahozko hizkuntzetako bat (euskara edo gaztelania) aukeratzeko irizpideak.

Erabaki hauek guztiek eta batzuetan irakasleen klustroak beharrezkotzat har ditzakeen beste batzuek, ikastetxearen IHPn (Ikastetxearen Hezkuntza Proiektua) agertu behar dute eta eskola-elkarte osoak bere egin behar ditu.

IIP (Ikastetxearen Ikasketa Proiektua) ere ikuspegi berri batetik planteatu behar da, dagokion eskola-testuinguruari egokitu beharra duenez, entzumen-urritasun handia edo sakona duten ikasleek adierazten dituzten hezkuntza-premiei ere erantzun behar dielako.

Beraz, irakasle-taldeak sakonki aztertu behar ditu *Euskal Autonomia Erkidegoko Lehen Hezkuntzarako Curriculum Garapenari buruzko Dekretuak* lehen hezkuntzaren etapako gaztelania-
ren eta euskararen irakaskuntzari dagokionez adierazten dituen helburuak.

Horien guztien artean, agian, ondokoak izango dira egokitzapen-maila handiena behar dutenak:

3. Gizarteko, Espainiako estatuko eta euskararen eragin-zonako hizkuntzaaniztasuna onartu eta aintzat hartzea, kultura-gertakari aberasgarri gisa baloratuz.

Helburu hau berriz formula daiteke gure autonomia-erkidegoan, ofizialki onartuta dauden ahozko bi hizkuntzez gain, pertsona gorrek berezko duten zeinuen hizkuntza izeneko keinu-hizkuntza baten existentzia aipatuz.

4. Ahozko hizkuntza ideiak, esperientziak eta sentimenduak elkar trukatzeko erabiltzea, besteen okarpenen aurrean erres-

petuzko jarrera hartuz eta komunikazio-trukearen berezko arauak kontuan hartuz.

Entzumen-urritasun handia edo sakona duten ikasleen kasuan, komunikazioa, orokorrean, zeinuen hizkuntzako keinua eta ahoskatutako hitza aldi berean emanez burutuko da, kasu bakoitzean bigarren hizkuntza gisa aukeratutako ahozko hizkuntza edozein izanik ere.

10. Hizkuntza ahoz eta idatziz erabiltzea, jardueraren ikaskuntza-eta plangintza-tresna gisa, ekintza-alternatibak lantzea eta aurreratzea, informazioak memorizatzea eta jarraitu den prozesua laburbildu eta berraztertzea ahalbidetzen duten prozeduren (eztabaida, eskema, gidoia, laburpena, oharak) baliabidea erabiltzea.

Prozedurak ikastea ikasle guztientzat garrantzitsua bada ere, gortasuna duten ikasleen kasuan funtsezkoa da beren pentsamendua eta ekintza egituratzeko. Goiko mailetan eskolatuta duden haurrek, orokorrean, edozein gai gelako taldean azaldu aurretik hiztegia ulertzeko (ideia nagusia eta bigarren mailako ideiak, hitz gakoak, eskema, laburpena, etab.) eta berraztertzea beraiekin lan bat egitea behar dute.

Irakaskuntza muintzakarreko planteamendu batean ikasleen aniztasunarekiko arretak berebiziko garrantzia hartzen du; gelan praktikan jartzen den curriculumak egokitua izan behar du eta taldearen eta hau osatzen dutenen errealitateari erantzun behar dio.

Egokitzapenak gelako programazio orokorra lantzean planteatu behar dira. Taldean pentsatzean honen errealitate osoa aintzat hartu eta bere kide guztiengan pentsatuz programatu behar da, programazio horren alderdi batzuk lortu nahi diren helburuak erdiesteko laguntza pertsonala behar duten haiei egokitu behar zaizkiela kontuan hartuz. Kasu hauetan egokitzapen horiek garrantzi gutxien duten alderdiei eragin diezaieten saiatu behar da; gelako antolamendua aldatuz, ikasleak taldeetan banatuz, alderdi metodologikoen bidez; baliabideak edo jarduerak dibertsifikatuz, irakaslearen arreta zuzena aragotuz, etab.

(Lehen Hezkuntzarako OIP. Etaparako Orientabide Orokorrak).

..

Zikloko irakasleek zikloko/gelako programazioan egin beharreko egokitzapen egokiak planteatu behar dituzte, horrela, eskolatutako ikasleen aniztasunari erantzun ahal izateko. Gure ustez komenigarria litzateke programazioaren osagai bakoitzarentzat ondoko orientabideak kontuan hartzea:

* Zer irakatsi:

a) Helburuak:

- Helburu batzuen gainetik beste batzuei lehentasuna emateko orduan, honako alderdi hauek hartuko dira kontuan:

- * Giro anitzetan erabil daitezkeen helburuak aukeratzea (orokortzea).
- * Beren eboluzioaren garapen-mailari dagozkion eta, aldi berean, beren egungo eta etorkizuneko adinarekiko kontsekuenteak diren (funtzionaltasuna) helburuak aukeratzea.
- * Entzumen-urritasuna duten ikasleen segurtasuna (nork bere burua zaintzea) eta autonomia bultzatzen dituzten helburuak aukeratzea.
- * Lortuz gero ikasleen gizarte-onarpena eta beste pertsonetikiko elkarreraginak areagotuko dituzten helburuak aukeratzea.
- Entzumen-urritasuna duten ikasleek ikaskuntza espezifiko batzuk behar dituzte beren egoera pertsonalaren ondorioz:
 - * Ahozko hizkuntzaren, ezpainen irakurketaren eta testuen irakurketaren ikaskuntza eta garapena bultzatuko dira, bai eta ikasle hauentzako zailagoak diren zenbait eduki ere.
 - * Hizkuntza-trukeak zuzentzen dituzten arauak azpimarratuko dira (arreta, tonua, gizabidea, ahotsaren kontrola, etab.).
 - * Hizkuntzari (euskara, gaztelania) dagozkion arloetan curriculum-egokitzapenak egiteaz gain, aldaketak egin beharko dira musikaren arloan ere. Hemen soinu-mota desberdinen esperimentazioari, gorputz-adierazpenari eta erritmoari dagozkien helburuek izango dute lehentasuna eta musika-harrerako eta -adierazpeneko jarduerak ahozko hizkuntza lantzeko jarduerekin koordinatuko dira (Hitz eta tonuaren metodoari dagokion musika-erritmoa).
- b) Edukiak:
 - Gortasun sakona duten haurren kasuan, prozedurazko eta jarrerazko edukiei (baloreak, arauak, estrategiak, laneko metodoak, etab.) lehentasuna emango zaie, akademikoegiak diren edukien transmisiora mugatu ordez.

* Nola irakatsi:

a) Espazioa:

- Komenigarria litzateke gortasuna duen haurra irakaslearengandik hurbil dagoen toki batean jartzea, jarduerak burutzeko jarraibideak eta ahozko azalpenak bere entzumen-hondarren eta kanal bisualaren bidez antzeman ahal izan ditzan.
- Entzumen-urritasunaren ezaugarriek ahalbidetzen duten kasuetan, gela FMko emisore batez hornitu beharko litzateke; honek, haur gorraren audiofonoari erantsitako hargailu baten bidez, igorlearen (pintzazko mikrofonoa duen tutorea) informazioa transmitituko luke egoera guztietan, adibidez, arbelean idazteko ikasleei bizkarra ematen dienean.
- Gelako espazio fisikoa U forman antolatuko da, horrela haur gorriak bere ikaskideen aurpegiak ikusi ahal izan ditzan.

b) Denbora:

- Entzumen-urritasuna duen haurrak laguntza jasoko du gelatik kanpora; laguntza-saioak bere premien arabera izango dira, baina gutxienez saio bat izango du egunero.

c) Taldekatzeak:

- Talde handian antolatuko dira ahozko adierazpeneko jardueretarako, antzezpenetarako, jolasetarako, bideo-jardueretarako, kalkulu mentaleko jardueretarako, horma-irudiak egiteko, irteeretarako, etab.
- Talde txikian egindako lana egokiena, aberatsena eta suspergarriena izan ohi da entzumen-urritasuna duten ikasleentzat, gizarte-ingurune murriztago batean espresatzea eta beraiek bezalakoak direnekin elkarreragina izatea ahalbidetzen dielako.
- Tutore diren irakasleek funtzio aktibo bat bete behar dute, entzumen-urritasuna duten ikasleak baztertuta geratu ahal izatea edo taldearen laguntza gehiegi behar izatea saihesteko.
- Ordutegiaren barruan une batzuk gorde daitezke ikaslearekin tutoretzairakaskuntza aplikatzeko edo lana bikoteka burutzeko.
- Bakarkako lana oso baliagarria da kontzeptuak finkatzeko eta entzumenurritasuna duen ikasle bakoitzaren prozesuaren jarraipen zehatzagoa egiteko, lortutako ulermen-maila egiaztatuz eta zailtasunak non dauden antzemanez.

d) Elkarreraginak:

- Ikasleak elkarren artean hurbiltzea, desberdintasunak ulertzea sustatuz guztiak desberdinak gara eta gure talentuarengatik gara onartuak eta lankidetzagiroa sortuz:
 - * lehiakortasun-sinboloak ezabatzea,
 - * hizkuntza barne hartzailea erabiltzea,
 - * aldeari lotura emango dioten guztion artean burutzeko jarduerak proposatzea.
- Eredu on bat izatea: tratuaren bidez, taldeari bertako kide bakoitzak balioa duela transmititzea (tratu normalizatua).
- Irakasle guztiak inplikatzeko, ikasle guztiekin elkarreragin positiboak izan ditzaten, eta entzumen-galera duen haurrarekin lan egiten dutenekin koordinatzea.
- Entzumen-urritasuna duten ikasleei benetako gizarteratzea ahalbidetuko dieten gizarte-gaitasunak erakustea: laguntza eskatzen jakitea, "atsegina" izatea, gatazkak konpontzea, etab.
- Haurraren, adierazpen-zailtasunak dituen arren eta komunikatzeko erabiltzen duen modua edozein izanik ere, entzun egingo zaiolako konfiantza finkatzea.
- Adierazpen-jardueren aurrean konfiantzazko, bat-batekotasuneko, elkarrenganako errespetuzko eta gogobetetasunezko giroa bultzatzea.

- Gehiegi babesteko eta permisiboeziak izateko jarrerak saihestea, bai eta aginte-estiloak edo gutxi arrazoituak ere, gizarteari eta afektibitateari dagokien heldutasun-gabeziako egocarak denbora luzez irautea eragiten baitute.
- Haren premiei aurrea hartuz, berari dagozkion ekimenak ez hartzea.
- Gizarte-esperientziak modu aktiboan egituratu behar dira, pertsona gorren eta entzuten dutenen artean sortzen diren komunikazio eta harremanoztopoak ezabatzeko.
- Entzuten duten beren ikaskideekiko elkarreteragin honetaz gain, beste haur gor batzuekiko eta entzumen-urritasuna duten helduekiko elkarreteraginak ere sustatu behar dira.
- Elkarreteraginetan honako oinarritzko komunikazio-arau hauek jarraitu behar dira:
 - * hitz egiten diogunean, berak guri aurpegira begiratu behar digu (gorputz- eta aurpegi- adierazpena),
 - * gure aurpegiak hauraren aurpegiaren parean egon behar du, bere begien altueran, albo baterantz edo pixka bat makurtuta egon gabe,
 - * ez zaio azkarregi edo motelegi hitz egin behar,
 - * hitzak argi eta garbi ahoskatu behar dira, baina exageraziorik gabe, eta ahots-intensitate normalarekin hitz egin behar zaio,
 - * esaldi sinpleak baina osoak erabili behar dira, esaldi isolatuak, galdera solteak eta laguntzarik gabe ulertzen zailak diren mezuak saihestuz,
 - * ahal diren komunikazio-baliabide guztiak erabili behar dira (espresibitatea).
- e) Metodologia - jarduerak:
 - Espazioa aztertzea, mugitza eta norberaren gorputzak dituen aukerak esperimentatzea gonbidatzen duen giro aberats bat sortu behar da, haren inguruan.
 - Erabiltzen den metodologia barne hartu behar ditu manipulazio aktiboa, esperimentazioa, jolasa, sentimen anitzeko estimulazioa, entzumenaren eta bibrazio-ukimenaren entrenamendua, etab.
 - Entzumen-hondarren estimulazioa hitz eta tonuen metodo bidez burutuko da: haurrak soinuak hezur-bibrazio bidez sentitzen du tresnen bitartez, soinuak sortzen ditu nahita, fonema desberdinak ahoskatzen ditu amplifikadoreak erabiliz eta entzute-mailan antzematen du protesiarekin.
 - Ikasle gorrei eskura ditugun komunikazio-modu guztiak eskaini behar dizkiegu, beren hizkuntza-gaitasuna garatzeko (komunikazio osoa): keinuak, ahoko hizkuntza, zeinuen hizkuntza, modu biko sistema, hitz osatua, daktilologia, ezpainen irakurketa, irakurketa, idazketa, etab.), beren premiei pentsamendurako eta elkarreteraginerako baliabide gisa baliagarriak izango zaizkion metodo egokiak bidez erantzunez.
 - Zeregin desberdinetan (lan ortofonikoa, gelako jarduerak, gizarte-elkarreteragineko jarraitbideak, etab.) proposatzen zaion ereduaren (ikaskide gorra/entzuten duena, heldu gorra/entzuten duena) imitazio zuzena sustatu behar da.

- Berarentzat esanguratsuak eta motibagarriak diren komunikazio-egoeretan teknika ortofonikoak erabiliko dira.
- Adierazpen-moduan espresatzeaz gain, galdetzen, eskatzen, sentimenduak adierazten edo agintzen jakitea eskatzen dioten hizkuntza-jarduerak burutu behar dira.
- Gortasuna duen haurarekin komunikatzean lehentasuna izan behar dute bat-bateko trukeek, jolas-egoerek, bere interesek, ezagunak eta guztionak diren testuinguruak dagokien hizkuntza-adierazpenak eta bakoitzaren ahalmenetan oinarritutako elkarriketak.

* **Noiz irakatsi:**

- Komeni da Hasierako Hezkuntzaren programari urritasuna antzeman bezain laster ekitea. Funtsezkoa da orduan hurrei eskuzko komunikazio-sistema bat zeinuen hizkuntza irakasten hastea. Horrekin batera, komunikazio-programa paraletoa landu behar da, bi hizkuntzak bereiziz (elebiduna).
- Denboraren banaketa malgua izango da, entzumen-urritasuna duten ikasleen premien arabera.
- Haurra ziklo batetik bestera pasatzen edo ez du zehaztuko ikastetxeak ezarritako helburuen lorpenak bakarrik, aitzitik, beste alderdi batzuk ere kontuan hartuko dira: besteak beste, adin kronologikoa, bere gelako taldean zenbateraino integratuta dagoen, irakasle-tutoreen jarrerak, etab.
- Entzumen-urritasuna duen haurarentzat esanguratsuak diren eskola-bizitzako une guztiak aprobetxatu beharko dira: gela barruan eta gelatik kanpo, jantokian, jolasgaraian, eskolaz kanpoko jardueretan, etab., betiere familiaren laguntzarekin.

* **Ebaluazioa:**

- Entzumen-urritasuna izanik, Lehen Hezkuntzako lehen mailan hasten diren ikasleen hasierako ebaluazioa, Haur Hezkuntzako etapan jaso duten azken txostena izango da.
- Etengabeko ebaluazioari dagokionez, ebaluazio-estrategiak entzumen-urritasuna duen hauraren ezaugarriak egokitu beharko zaie (aurrerapenak erregistratzeko moduak, erregistroen denboralizazioa, prozesuaren garapenari buruzko informazioa eskaintzen dituzten kanal desberdinak, etab.).
- Jadanik jakina denez, programatutako helburuak oro har erantzun diezaien, beharrezkoa izango da hezkuntza-errefortzuko neurriak hartzea eta, hala dagokionean, curriculum-egokitzapeneko neurriak hartzea.
- Lehen Hezkuntzako lehen ziklo honen azken ebaluazioa neurri horien esparruan egingo da.

* **Baliabide materialak:**

- Gortasuna duen haurrak erritmoa ikusmenaren bidez antzematea ahalbidetzeko, inguru-

neko materialak aprobetxatzea (bozgorailuak, chogailua, eustoina, metronomoa, perkusiozko tresnak, etab.).

- Hiztegia ulertu eta erabiltzeko, objektu errealak edo hauen kopiak erabiltzea (txokoak: sukalde, sendagilea, denda, etab.; animaliak, garraiabideak, hiria, etab.).
- Transmittitzen duen informazioa (ahozkoa edo keinu bidezkoa) ikus-baliabideekin laguntzea: arbela, gardenkiak, diapositibak, marrazkiak, irudiak, kartelak, ordenadorra, bideoa, etab.

* **Baliabide pertsonalak:**

- Ikastetxean, gela balioanitzean logopediako lan espezifikoak burutzeko, Entzumenean eta Hizkuntzan espezializatutako pertsona bat izatea.
- Zeinuen hizkuntzaren interpretaria.
- Laguntzaile heldu gorra.

3. GELAN IKASLEEKIN ERABILTZEKO MATERIALA

Gelan eskuliburua erabiltzeak Lehen Hezkuntzako lehen zikloko haur gorren hezkuntza-premia berezici erantzutea du helburu. Komenigarria izango da gelan bi eskuliburuak izatea, lehenengoan Lehen Hezkuntzako ziklo honi dagokion hiztegia jasota dagoelako eta, ondorioz, hitzen errepikapena saihesteko hiztegi hori honetan sartu ez delako.

Aurreko etaparako fitxategi bat egitea gomendatzen genuen; honek esperientziaremutan banatuta egon behar zuen haur txikienei bere erabilera errazteko. Lehen Hezkuntzako lehen ziklo honetan irakurketa eta idazketako prozesua izango da jardura ia guztien ardatz eta, beraz, eskuliburuarekin batera eduki-multzoetan banatuta egon daitekeen fitxategi hori izatea berebiziko laguntza izango da. Horrela ikasle gorrei eta entzuten dutenei etapa honi dagozkion konplexutasun handiagoko mailetan komunikatu ahal izateko materiala ematen diegu.

Material honek haur gorren desabantailak ezabatzen lagun dezake; izan ere, adin hauetan desfase handia dago ulermen-mailaren eta ahozko adierazpen-mailaren artean. Azpimarratu nahi dugu, Lehen Hezkuntzako lehen ziklo honetan (6-7 urte), kasurik onenean ere, ahozko adierazpenari dagokionez oraindik ez direla iritsi subjektua, aditza eta predikatua erabili ohi diren hizkuntzaren egituraketa-mailara; ekintzaren adierazleak ere ez dituzte erraz erabiliko; era berean ezingo dituzte erraz adierazi aditz-denborak, baina aurrerapena, denboraren nabardurak eta kausa-efektuzko erlazioa uler dituzkete eta, praktikan, esaten zaienaren esanahi orokorra ulertu izana erakusten dute.

Komunikatzeko zeinuen hizkuntza erabiltzeak entzumen-galera handia edo sakona duten ikasleei beren hizkuntza-maila gehiago garatzea ahalbidetuko die eta honek, zalantzarik gabe, irakurketaren ikaskuntza erraztuko du, aldi berean hau ikaskuntza-berrien iturri izatera pasatuko delarik. Nabarmena denez, ikasleek autonomia-maila handiagoa lortuko dute, gelan lan-tresna gisa material hau erabiltzen bada.

Haur gor batek idatzizko hizkuntzaren aurrean zein arazo topatzen dituen ulertzeko, entzumen urriko haurrek irakurtzen ikasteko prozesuari ekiten diotenean beren baitan martxan jartzen diren oinarritzko prozesuei buruz autore desberdinek egin dituzten azterketak jaso ditugu hemen.

Jakin badakigu irakurketa prozesu konplexua dela eta lorpen-maila jakin bat eskatzen duela, sistemak funtziona dezan, hau da, ezagutza instrumental gisa alferreko prozesu aspergarri eta nahasi, bilaka ez dadin.

Agerian dago haur gorrek prozesu horri ekiten dionean entzuten duenaren aldean duen desabantaila garbia: gorago ere adierazi dugunez, adin hauetan ahozko hizkuntzaren komunikazio-sistema oso urria da. Entzuten duten haurren kasuan, idatzizko hizkuntzarekin topo egiten dutenean, aurrean duten testua ahozko bertsioan arazorik gabe uler dezaketela suposatzen da. Ez da gauza bera

gertatzen gortasun sakonarekin. Beraz, hona hemen irakurtzen ikasteko lehen oztopoa; honen bidez lehen ondorio pedagogikoa atera dezakegu: "gorren irakurketa hobetzeko, hiztegia eta sintaxia lantzea da garrantzitsua". (ALEGRIA eta LEYBAERT, 1987).

Zeinuen hizkuntza irakurtzen ikasten hasi aurretik ezagutu eta komunikatzeko erabiltzeak, ziur aski, irakurketa bideratzea erraztuko du. Hori buruz egin diren lan gutxiak, zeinuen hizkuntzaren testuinguruan burutu den hizkuntza-garapena ahozko hizkuntzan, orokorrean, eta irakurketan, bereziki, izan duen eboluzioarekin erlazionatzen dute. Lan horiek datu interesgarriak jasotzen dituzte eta datu horiek erakusten dutenaren arabera, irakurle hobeak dira gorren seme-alaba diren gorrak, entzuten dutenen seme-alaba izanik gurasoekin batez ere ahoz komunikatzen diren gorrek baino. Bestalde, ikerketa hauek era berean erakusten dute gorrek nahiz entzuten dutenek hitzak automatikoki eta zuzenean identifikatzeko mekanismoak dituztela.

ALEGRIA eta LEYBAERTek haur gorraren irakurketa-lorpenari buruz egindako azterketa-rekin jarraituz, beraz, haur gorrek erabiltzen dituen irakurketa-mekanismoei dagokienez izan daitekeen urritasunaren arazoaz hitz egin behar dugu.

Haur gorraren lexikoa ezagutzeko sisteman sartzeko modu bat aurkitzeak, alegia funtzional-ki entzuten dutenen sartzeko kode fonologikoaren baliokide dena aurkitzeak irakurketa-prozesuaren ikaskuntza erraztuko luke.

Sistema honek bi baldintza bete beharko lituzke haur gorrari entzuten duenaren antzeko baldintzetan irakurtzen ikasteko aukera emateko.

Lehen baldintza: Haur gorrari hizkuntza-mezu bat irakurketaren testuingurutik kanpo ulertzea ahalbidetzea (entzuten duenak ahozko mezu bat ulertzen duen bezala). Zeinuen hizkuntzak benetako oinarritzko hizkuntza-gaitasun bat garatzen du gorrarengan, baina eragozpen bat du: ez ditu erlazionatzen zeinua eta dagokion hitzaren bertsio idatziak hartzen duen forma. Beraz, zeinuen hizkuntza ezagutzeak ezin dio lagundu lehen aldiz aurkitzen duen idatzitako hitz bat identifikatzen eta beraz, ezin du idatzitako hitzaren eta bere esanahiaren arteko lotura-funtzioa bete, entzuten duenaren kode fonologikoak betetzen duten funtzioa, alegia.

Hala eta guztiz ere, haur gorrei ahozko komunikazio-bide egokiak emateko egin diren aholkuek haiengan zalantzarik gabe izaera fonologikoa duten barne-egiturak sortzen laguntzen dute. Horrek guztiak arazoa ikuspegi optimistagoarekin aztertzea ahalbidetzen du, horrela hurrengo baldintza bete baitaiteke.

Bigarren baldintza: Ortografiarekiko erlazioak arbitrarioak izan ez daitezen, egitura egokia duen sistema bat aurkitzea (entzuten duenaren fonologiak, jakina, baldintza hau betetzen du, ortografia hitzaren irudikapena baita bere dimentsio fonologikoan). Ezpainen irakurketaren bidez eta entzumen-hondarrak aprobetxatuz, bigarren baldintza hau betetzea lor daiteke. Dena den, ezpainen irakurketak fonema batzuekin –plano fonologikoan silaba desberdinak planteatzen dituen ikusmenaren bidez bereizteko arazoei daktilologiaren edo Cued Speech delakoaren laguntza behar dute, zailtasun horiek gainditzeko.

BROUARD eta CARRETERO (1990) bezalako beste autore batzuek horrela adierazten dute: haur gorren kasuan irakurketa-maila ona bermatuko duena da estrategia alfabetiko baten ikaskuntza egokia, gero estrategia ortografiko bat ahalbidetzeko bezainbeste automatizatu ahal izan beharko duena; gainera, hobekuntza horrek derrigorrez prozesaketa sublexikalari dagokion oinarritzko bi mekanismoen implementaziotik pasatu behar du: transformazio-arau grafemo-fonemikoen sistema eta segmentazio-gaitasunaren sistema.

MARCHESI (1987) adierazitakoaren arabera, zailtasunak hiztegia eta sintaxia oso gutxi ezagutzeak eta laneko memorian kode fonemikoa modu eskasean erabili izanak eragin dituzte.

Aurrekoa ezagutu ondoren atera dezakegun bigarren ondorio pedagogikoa ondokoa da: fonologiari funtzio nagusi bat emango dion irakurtzen ikasteko eredu bat aukeratu behar da, horrek haur gorri idatzitako hitzak laguntzarik gabe identifikatzea ahalbidetuko diolako eta, horrela, hitz-kopuru gero eta handiagoa zuzenean identifikatzea eragingo duten kode ortografikoak sortzeko prozesuan aurrera egingo duelako.

Material hau, beraz, baliagarria izango da irakurketa eta idazketaren errefortzu gisa eta etapa honetan arian-arian agertuko diren hitz eta kontzeptu abstraktuak barneratzeko. Idatzita dagoena ulertu eta sortzeko laguntza bat da, ziklo honetan garrantzi handia duten prozedurazko edukiak baitira biak. Gainera, kontsultarako lan-materialak erabiltzeko ohitura ezartzen laguntzen du. Horrez gain, fitxak eta kartelak ere egin daitezke marrazkiekin, diapositibekin eta horma-irudiekin.

BIBLIOGRAFIA

- * ALEGRIA, J., LEYBAERT, J. "Adquisición de la lectura en el niño sordo". MEC. Edit. Popular, S.A. 1988.
- * ASENSIO BROUARD, M., CARRETERO, M. "Los procesos de lectura de los niños sordos". *Anuario de Investigación en Educación Especial*. 1990.
- * CNREE. "Adquisición de la lectura en el niño sordo". Serie Documentos.-N-5. Madrid, septiembre 1987.
- * CNREE. "Aprendiendo cosas sobre la sordera". Actividades para el aula. MEC. 1992.
- * "Diseño Curricular Base. Educación Primaria". Gobierno Vasco. Dpto. de Educación, Universidades e Investigación. Vitoria. 1992.
- * "Diccionario de euskera en imágenes. Hitzak irudiz ikasiz". Servicio editorial de la U.P.V. Bilbao. 1989.
- * FIAPAS. "El niño sordo. Su diagnóstico precoz, rehabilitación y educación. Padres y Maestros. 1990.
- * "Hiztegia 80" Ekiten Taldea. Ed. Elkar. Bilbo.
- * MARCHESI, A. "Desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos. Perspectivas educativas". Ed. Alianza. Madrid. 1987.
- * MARCHESI, A., COLL, C., PALACIOS, J. "Desarrollo psicológico y educación III. Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar". Ed. Alianza Psicológica.
- * PINEDO, A. "Nuevo diccionario gestual español". C.N.S.E. 1989.
- * PITA, E. "Estructuras básicas de la Comunicación Oral". Ed. CEPE. Madrid. 1986.
- * SENSAT, R. "Vocabulario básico infantil". Compendio de Divulgación Filológica. Bar.

KONTSULTATUTAKO ARGITALETXEAK

- Anaya.
- Bruño.
- Edebé.
- Erein.
- Edelvives.
- Magisterio Casals.
- Santillana.

HITZEN AURKIBIDEA

	Orr.
ABARASKA	46
ABELTZAIN	98
ABENDUA	87
ABESTU	143
ABIADURA	156
ABUZZUA	87
ADIERAZI	127
ADIERAZI	163
ADIN	65
ADI	72
AHALEGINDU	73
AHARRANTZA EGIN	54
AHOPETIK KANTATU	143
AI AMA!	170
AIKERU	75
AIRERATU	67
AKTIBITATE	73
ALANBRE	122
ALBO	183
ALDI BEREAN	142
ALFABETO	168
ALKATE	98
ALMENDRA	50
ALTZARI	94

	Orr.
AMAIERA	110
AMARRU	136
AMUARRAIN	79
ANGELU	184
ANTZEKO	175
APAINDURA	74
APAINDU	76
APAL	141
APARKALEKU	62
APIRILA	86
ARABERA	171
ARDURA	73
ARGIZARI	45
ARGI	120
ARKAITZ	102
ARRAINONTZI	45
ARRANTZ-KAINA/KAINABERA	79
ARRAPALA/ALDAPA	89
ARRAZA	65
ARRETAZ BEGIRATU MARRAZKIA	169
ARROPAZ ALDATU	129
ARTEGI	46
ARTIFIZIAL	47
ARTZAIN	97
AR	48
ASANBLADA	130
ASKA	76
ASMAKETA	59
ASMATU	168
ASTE SANTU	88
ASTO	124
ASTRONAUTA	136
ATALBANATU	188
ATASKO	62
ATEZAIN	92
ATEZATU/TEINKATU	157
ATSEGIN	130
ATSOTITZ/ESAERAK ZAHARRAK	171
ATZERANTZ	80

Orr.

AUKERATU	130
AUKERATU	163
AURKAKOAK BILATU	170
AURKEZTAILE/AURKEZLE	63
AURKEZTU	112
AURKITU	186
AURRERANTZ	80
AURRESKU	138
AURREZKI	100
AZAL/AZALERA	184
AZALDU ZER IZANGO ZAREN HANDITAN	169
AZALORE	50
AZAROA	87
AZKENAURREKO	176
AZOKA	104
BABESTU	104
BADARIK ERE/HORREGATIO/HORREGATIK	172
BAGOI	69
BAI ALA EZ IDATZEZAZU	170
BAKARKA	129
BAKETA	144
BALDOSA/ARLOSA	115
BALE	78
BALORATU	74
BANAKETA	192
BANDERA	61
BAPATEAN	130-172
BARANDA	89
BARRABIL	71
BARRAKAK	104
BASERRI	45
BASURDE	49
BAT ERE EZ/INOR	176
BAT GEHIAGO	188
BAT GUTXIAGO	188
BATERIA	146
BATUKETA	191
BATZUTAN	176
BEE EGIN	56

	Orr.
BEGIZTA	121
BEHAR DIRA	189
BEHAR UKAN	185
BEHATU ETA BIRPASATU	163
BEHERAPENAK	81
BEHIN BATEAN	161
BEIRATEA	119
BEIRA	116
BEISBOL ZELAIA	94
BEKAITZ	128
BELAUNIKATURK	156
BELEN	75
BENETAKO	179
BERA	175
BERENJENA	50
BEREZKO	132
BERRI	64
BERTIKAL	180
BESAUKI	138
BESOAK KURUTZATURIK	155
BETETA	177
BETE	178
BETE	187
BEZAIN	xxx
BI GEHIAGO	188
BI GUTXIAGO	188
BIDAIATU	66
BIDARTE	61
BIDE EGIN	155
BIDERKETA	192
BIDERTZE	61
BIHOTZ	70
BIHURKIN	58
BILTZEKO TRESNA	95
BINAKA	129
BINETAK ORDENEAN JARRI	169
BINETA	190
BIRAGUNE	181
BIRA	126

	Orr.
BIRPASATU ETA OSATU	162
BIRPASATU	162
BIRPASATU	113
BITARTEAN	157
BITXITEGI	82
BLOKE	140
BOLANTE	99
BOLEIBOL ZELAIA	94
BONBA/ZISTERNA	89
BOTE EGIN	154
BROTXE	115
BULEGARI	96
BURRUKATU	154
BURRUNBATU/ BURRUNBA EGIN	55
BURUHAUNDI	103
BURUTU	165
BURUZ IKASI ETA ESAN	164
DAGOKIO	186
DANTZARI	138
DANTZA	126
DATU	192
DEBEKATUTA	62
DENDARI	96
DENDA	96
DESATSEGIN	130
DIAMETRO	183
DIAPOSITIBA	90
DEKORATUA	131
DITARE	95
DIKTAKETA	143
DO ALTUA	150
DO	149
DRAGOI	135
DRAKULA	136
DULTZAINA	146
DUNBA	145
EBAKI	113
EDOSKI	54
EGITARAU	63

	Orr.
EGOERA ADIERAZTEN DUEN HITZAK	170
EGOKIERAZLE/ EGOKITZAILE	138
EGUERDIZ	83
EGUN EDER BATEAN	161
EGUNSENTI	84
EGUTEGI	85
EHIZA(TU)	53
EHUNDEGI	123
EHUNEKO	190
EKAINA	86
EKINTZAK IDATZI	168
ELASTIKO GOMA	117
ELBARRITU	88
ELEBERRI	65
ELEKTRATRESNAK/ETXETRESNA ELEKTRIKA	58
ELIKATU	53
ELKARRENGANDIK ALDENDU	148
ELKARRIZKETA	132
ELKARTU ETA IDATZI	163
ELKARTU/BILDU	185
ELKARTU	148 - 185
ELURREZKO BOLA	76
EMAN DEZAGUN	171
EME	48
ENERGIA	60
ENPARANTZA	61
EPEL	93
EPOTXA	133
ERABAKI/BURUTU	185
ERABILI	100
ERAITSI	54
ERAITSI	157
ERAKUSKETA	120
ERAMANA	189
ERDI/ERDIGUNE	180
EREDU	178
EREIN	52
ERLAJAPEN/ ERLAXAZIO	127
ERLAUNTZA	45

	Orr.
ERLAZIONATU	187
ERPIN	184
ERRALDOI	133
ERRAZTO	90
ERRAZ	158
ERREGE GAUA	74
ERREGE	135
ERREGINA	135
ERREGIO	185
ERREGULAR	180
ERREPIKATU	186
ERRESPETATU	73
ERRETRATU	118
ERROTA	101
ERRU	179
ESALDI HAU BERREGIN	165
ESALDIK OSATU	165
ESAN EGIA ALA GEZURRA DEN	164
ESFERA	183
ESKIATU	106
ESKULANGINTZA	111
ESKULTURA	119
ESKULTORE	97
ESPATADANTZA	139
ESTANPATU	112
ESTATUA	136
ESTIRA	155
ESZENATOKI	131
ETENKARI/ ETENGAILU	59
EZARRI	153
EZBERDIN	175
EZKURRAK	47
EZPATARRAIN	77
FABRIKATU	54
FALTSU	179
FARO	99
FA	149
FIGURA	75
FLUORO	71

	Orr.
FOKA/ITXAS TXAKUR	78
FOLIO	122
FORMAL	72
FORMATU	187
FORRATU	112
FORTE	142
FRESKO	57
FROGAKETA	193
FUTBOL ZELAIA	93
GABON GAUA	74
GABON KANTA	76
GABON ZAHAR	74
GABONETAKO TARJETA	77
GAILETAK	52
GALDERA MARKA-IKURRA	171
GALGA	99
GALTZADA	60
GARABI	60
GARAGAR	51
GARBITZAILE	92
GARESTI	81
GARRAIO	60
GARRATZ	70
GASOLINA GORDELEKU	100
GAUEZ	84
GAZTELU	101
GELTOKI	68
GERO	83
GIHAR	70
GOGORATU	166
GOIZALDEAN	84
GOIZEZ	83
GOLDATU	52
GONBARA ETA IDATZI/KONPARATU ETA	167
GORROTO	128
GOZOKI	52
GRABATU	63
GRABEA (soinua)	141
GRANITO	103

	Orr.
GREKA	119
GURDI	66
GURIN	47
GURUTZE	181
GUTUNA	166
HAGIN	71
HAMARREKO/DEZENA	190
HARI	95
HARRI	117
HASIERAN MAIUSKULA IPINTZEN DA	166
HASIERA	110
HATZ/ AZTARNA/ ARRASTRO	109
HEGAL	77
HEGAZTI	48
HEGAZ	66
HELDU	56
HEREN /HIRUGARREN PARTEA	191
HERRIALDE	66
HERRI	61
HESTEBETE	52
HEZI	52
HIRU ORDU LAURDEN	85
HIRUHILABETEKO	88
HIRUKOTZ	191
HIRUKOTE	191
HONDAKIN	115
HONDO/AZPI	110
HORIZONTAL	180
HORMAIRUDI	118
HORREXEGAITIK	165
HORZDURA/HORTZERIA/HORTZAGINAK	71
HUNKIPEN	127
HURBILAGO	80
HURBILDU	80
HUSTU	178
HUTSIK	177
HUTSUNEK OSATU	168
HUTS	109
IBILBIDE	154

	Orr.
ICTUS (i j)	141
IDATZI EGIA DENA	170
IDAZKARI	89
IDAZTERA GOAZ	162
IGARPEN/AZERTU	179
IGITATU	53
IHAUTERIAK	137
IJITO	135
IKASLE	88
IKUILU/UKUILU	45
IKUSENTZUNEZKO GELA	90
IKUSENTZUTEKO KOMUNIKABIDE	64
ILAR	50
ILUNABAR	84
ILUN	120
INDABA	50
INDIAR	133
INDIOILAR	49
INFORMAZIOA	64
INPRIMATEGI	116
INPROBISATU	132
INTERPRETATU	132
INTSEKTU	48
IPUIN	65-161
IRAGALEAK	69
IRAGARKI TAULA	89
IRAGARKI	64
IRAILA	87
IRAKASLE	97
IRAKURTZERA GOAZ	162
IRATXO	133
IRAULI	155
IRAUNDU	144
IRRINTZI EGIN	54
IRRISTATU	106
IRTEERA	181
IRUDIMEN	129
IRUDI	182
IRUDI	124

	Orr.
ISTILU	72
ISTORIO	116
ISTRIPU	56
ITODURA	57
ITO	57
ITXURA	110
ITZULI	81
IXILTASUN	141
IZAKI	47
IZENBURU	171
IZEN	165
IZOKIN	77
IZOTZATIK IRRISTATU	106
IZOZKIDENDA	82
IZURDE	77
JAI	137
JANTZI-ERANTZI	93
JARLEKU	99
JARRAITU AZALPENAK	169
JARRERA	126 - 156
JARRERA	180
JAURTI	153
JELOSIA	128
JIRATU	157
JOAN ETORRIA	156
JOLAS PARKEA	104
JOSTORRAITZ	95
JOSTURA	111
KABITU	189
KABLE	59
KAKARA EGIN	55
KAKARRALDO/ KAKALARDO	78
KALABAZIN	51
KALKULATU	186
KALTEGARRI	57
KAMIONETA	67
KANPAI	147
KANTALDI	147
KARABANA	67

	Orr.
KARGATU	100
KARTEL	118
KARTOI	122
KASETA	148
KASETA	64
KASKABELAK	146
KATARRO	58
KATENTXU (kate txikiak lotuta)	76
KATE	89
KAXA TXINOA	145
KAXA	117
KAZETAR	97
KEINU	127
KENKETA	191
KERAMIKA	111
KIOSKO	82
KIPULA	51
KLABEAK	146
KLIP	122
KLORO	92
KOADERNATZAILE	121
KOADRO	131
KOBRATZAILE	69
KOBRE	102
KOLAIA/ COLLAGE	116
KOLOREZTATU	112
KOLORE	120
KOLPATU/JO	153
KOLPELEUNGAILU	100
KOMIKI	115
KOMIKI	131
KOMUNIKATU	63
KONBINATU	114
KONO	183
KONPACK DISK	148
KONPARATU	186
KONPARTITU/BANATU	72
KONPASEAN MUGITU	144
KONPOSAKETA	112

	Orr.
KONTSUMITZAILE	81
KONTSERBATU	105
KONTZERTU	148
KOPURU	189
KORAPILO	121
KORTXO	125
KOSTATU	81
KOTOI	51
KOTALOAK	145
KUBO	182
KULTUR ARETOA	82
KURRINKATU	55
KUTSAPEN	58
KUTSATU	105
KUXIN	140
LAGUNTZA GELA	91
LAGUNTZAILE	98
LAMIA	135
LANBIDE	96
LANDARETZA	101
LANDARE	47
LANDATU	56
LARRU	123
LASTERKETA	157
LASTOTXO	122
LAUKI	182
LAUN/PLANO	185
LAURDEN	191
LAZTAN	129
LAZTAN	128
LA	149
LEGAMIA	46
LEHEN	83
LEHORTE	105
LEHIATILA	68 - 99
LEPOKO/HORMA-BARRA	140
LEUN	120
LINEA	68
LODI	109

	Orr.
LOGOPEDA	98
LOIA	96
LORAZAIN	97
LUMA	48
LUR GLOBOA	91
LURRERATU	67
LURRIN	121
MAGIA	137
MAGNETOFOIA	64
MAGO	136
MAHUKERDI/MAHUKA-ERDI	92
MAIATZA	86
MAILARTE/ESKAILBURU	88
MAILU	59
MAITAGARRI	134
MAITASUN	128
MAKIL	117
MAKINISTA	69
MAKRAME	111
MAKURTU	158
MALETEGI	98
MANGERA/TUTU MALGU	59
MANTENDU	156
MAPA	91
MARGOTU	161
MARKOGINTZA/ MARKETERIA	111
MARKO	116
MARMOL	103
MARRATU	113
MARRAZO	78
MARRUBI	49
MARTXOA	86
MEATEGI	102
MEATZARI	96
MEDIKUNTZA	58
MEHE	109
MELODIA	144
MENDI	102
MERKATARI	135

	Orr.
MERKE	81
MERTZERIA	82
METALOFONO	144
METRO (metropolitano)	67
MIAO EGIN	55
MIHISE	124
MIMIKA	132
MINDU	56
MINERALE	102
MINGOTS	70
MINUTU	85
MISTO /NAHASITAKO	181
MI	149
MONITORE	92
MOSKETARI	136
MOTORE	90
MOTORISTA	62
MOZORRO	103-137
MOZORRO	114
MOZTU (Ardien ilea)	54
MOZTU (Artaziaz)	113
MUGA	184
MUGIMENDU	126
MUGITZEN NAIZ... BEZALA	126
MUNDU	66
MUSIKARI	138
MUZTIO	47
NABIGATU	67
NAGIAK ATERA	157
NAHIZ ETA	172
NASA/ANDEN	68
NATURA	101
NEKATU	53
NEKAZARI	98
NOLA DEN ADIERAZTEN DUTEN HITZAK	170
NOLAKOA ZEN?	164
NON DAGO GEHIAGO?	176
NON DAGO GUTXIAGO?	176
NOR ZEN?	164

	Orr.
NORAINO?	178
NORI DAGO ZUZENDATUTA	166
NORIA	104
NORTZUK BIZI ZIRAN?	164
NORTZUK AGERTZEN DIRA IPUINEAN	161
OGIBIDE	171
OGRO	134
OHOL	123
OIHARTZUN	143
OILOTEGI	46
OIN PUNTAN	155
OI/ HORTZOI	71
OLENTZARO	75
ONDO	179
ONTZIAK (Edozertarako)	94
ONTZI/MORKO	123
ONURAGARRI	58
ORAIN	83
ORDENAGAILU GELA	90
ORDENAGAILU	91
ORDU ERDI	84
ORDU LAURDEN	84
ORDU PUNTUAN	85
ORDUTEGI	88
OREIN	78
OREKA	127
ORE	125
ORKESTA ZUZENDARI	147
ORRATZ	117
OSASUN	70
OSKOL	77
OSO	189
OSTADAR	119
OTSAILA	86
OTSO	134
OTZARAGINTZA	111
OZENA	141
PAISAIA	100
PANDERETA	145

	Orr.
PANTAILA	90
PAPA NOEL	75
PARE /BINAKA	190
PAREGABEKO/EZPARE	190
PAREKATU	186
PARTITURA	147
PASATU	62
PEGATINA	115
PELIKULA	138
PENTSU	46
PEPINO	49
PERTSONAI	131
PIANO	142
PIKATU	105 - 114
PIKA	140
PILOTU (hegazkin pilotu)	97
PINOTXO PAPER	125
PINTATU	137
PINUA EGIN	157
PIRAMIDE	183
PISU	65
PITXADURA	119
PLANU/ KROKIS	68
PLASTIKO	125
PLATER AZALA	95
PLATER SAKONA	95
POLEN	45
POLIEDRO	182
POLIGONO	181
PORRU	51
POSTAKUTXA	63
POSTAL	123
PRESTATU	73
PREZIO	80
PRINTZESA	134
PRINTZE	134
PRISMA	182
PROBLEMA /BURUKETA	192
PROJEKTAGAILU	90

	Orr.
PROPAGANDA	116
PROTAGONISTA	131
PULSAZIOA	142
PUNTAN	126
PUNTA	184
PUNTEATU (Musika)	113
PUNTUA AZKENEAN IPINTZEN DA	166
PUNTZOI	123
PUSKATU	113
PUTZU	79-156
RE	149
ROCK	139
SALTSA	139
SANTA KLAUS	75
SARDINA	79
SASKIBALOI ZELAIA	93
SASKI	94
SASKIGINTZA	111
SEBILLANA	139
SEGITU	154
SEGUNDU	85
SEILU	63
SEINALATU	163
SEINALERA HURBILDU	153
SEINALE	60
SENTITU	128
SEXU	65
SILABAK ORDENEAN JARRI	164
SIMETRIKO	184
SI	150
SOBERATU	189
SOILIK	187
SOINU EGIN	143
SOLUZIO	192
SOL	149
SORGIN	133
SUGE	49
SUNTSITU	105
TALDEKA	130

Orr.

TAMAINU	155
TANGO	139
TANPOI	115
TAPIZ (alfonbra txikia)	122
TARTE LABUR	83
TARTE LUZE	82
TELEBISTAKO KATEA	109
TENPERATURA	106
TENPERA	124
TENTSIO	127
TINTA	118
TIRA	121
TOKI	61-72
TOLESTU	114
TONBOLA	104
TOXIKAPEN	57
TRAFIKO	60
TRENBIDE	68
TRONPETA	147
TUNEL	140
TUTU	59
TXALO	148
TXANDAL	93-158
TXANGO	66
TXANKLETAK	93
TXANO	92
TXANTXAR	71
TXARTEL	137
TXARTO/GAIZKI	179
TXERRIKORTA	46
TXINGORRA EGIN	106
TXINTAK	145
TXINTXARRI/TXINTXIRRIN/SOINALUAK	146
TXINTXETA	121
TXIO EGIN	55
TXIRRISTA	94
TXISTU	143-144
TXONTXONGILO	132
TXUKUNTASUN	72

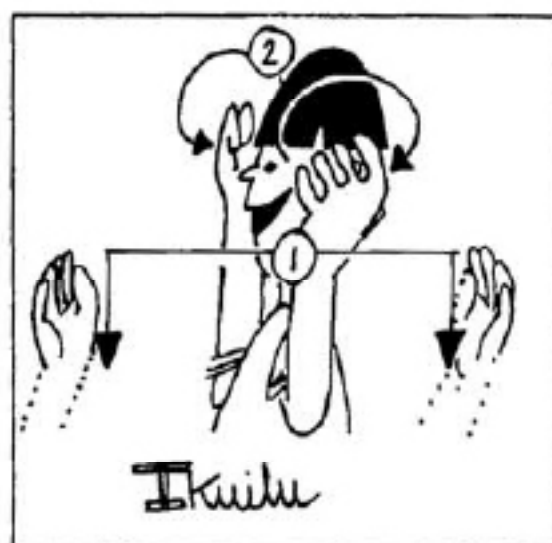
	Orre
UGALDU	53
UGAZAMA	134
UGAZTUN	48
U HOLDE	105
UNAI	133
UNITATE	190
URREZKO	118
URRE	103
URRIA	87
URRUNAGO	80
URRUNDU	79
URRUNERA	79
URTARRILA	86
URTE	85
URT XINTXA	49
USTE UKAN	74
USTEL	57
UZTAILA	87
VALS	139
XILOFONO	145
XIRULA	146
ZAHARTU	53
ZAIL	158
ZAINZURI	50
ZALDI (kirolekoa)	xxx
ZANBONBA	76
ZANGARTE	129
ZAPALDU	114
ZAPI BATEKIN ESTALI	153
ZAPORE	69
ZATI	118
ZAUNKA EGIN	55
ZEHARKATU (gurutzu)	62
ZEHARKATU	154
ZEIHAR	180
ZEIN HERRITAN?	167
ZEIN KALETAN BIZI DA?	166
ZEIN PISUTAN?	167
ZEIN ZENBAKITAN?	167

	Orr.
ZELAI	101
ZELOFAN.....	91
ZELOFANEZKO PAPER	124
ZELO	91
ZENBAKI	187
ZENTIMETRO	193
ZENTSUAK	69
ZER EGITEN DUTE?	161
ZER GERTATU ZEN LEHENAGO?	162
ZER GERTATU ZEN?	162
ZER GERTATUKO ZAIO?	168
ZER IKUSTEN DUZU?	169
ZERBAIT/NORBAIT	176
ZERBA	51
ZEREKIN?	178
ZERO	187
ZERREDA	109
ZERTAN?	178
ZETAZKO PAPER	124
ZIKOIN	78
ZILAR	103
ZILARREZKO PAPER	125
ZILARREZKO	119
ZILINDRO	183
ZILUETA	110
ZIMURTSU	120
ZINTA	114
ZINTZARRI	147
ZIRKUNFERENTZIA	182
ZIRRIBORRO	112
ZIURTASUN	56
ZORRI	70
ZORROTZ	141
ZOTZA	117
ZUHAISKA	102
ZUHAIZTI	101
ZULAGAILU	91
ZULO	110
ZUZENA	181

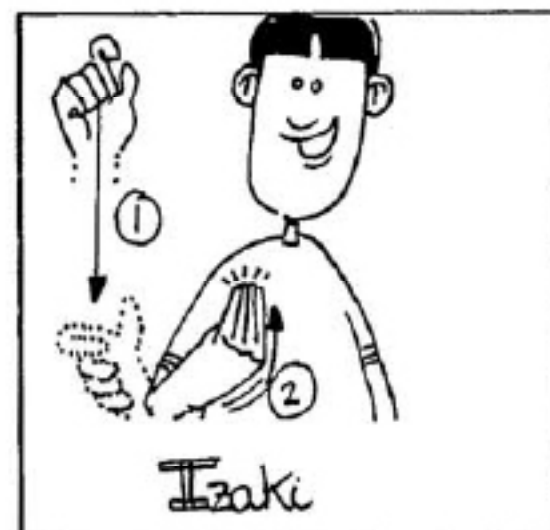
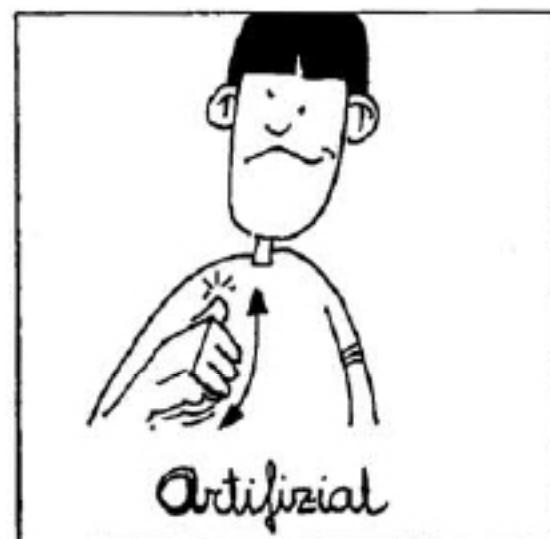
	Orr.
ZUZENDU (joan-abiato)	153
ZUZENDU	165
-ARREN	172
-REKIN LAN EGIN	73
-REN ONDOAN EZARRI	154
... BAINA	172
... BAINO GEHIAGO	175
... BAINO HANDIAGO	167
... BAINO LEHEN	142
... BAINO TXIKIAGO	167
... BESTE	175
... BEZAIN	168
... BIDER GEHIAGO	177
... BIDER GUTXIAGO	177
... GEHIAGO DAGO	177
... GUTXIAGO DAGO	177
... ONDOREN	142-172
... BAINO GUTXIAGO	175
"..." HIZKIA DUTEN HITZAK IDATZI	163
... ORDUAN	169
13... 999	188

Inguru natural,
sozial eta
kulturalaren
ezagupena

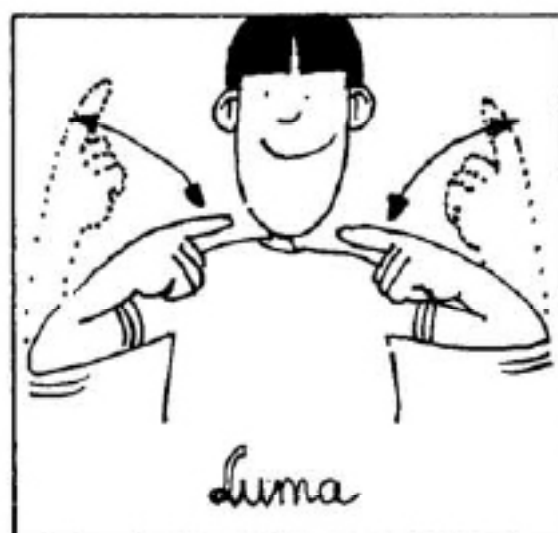
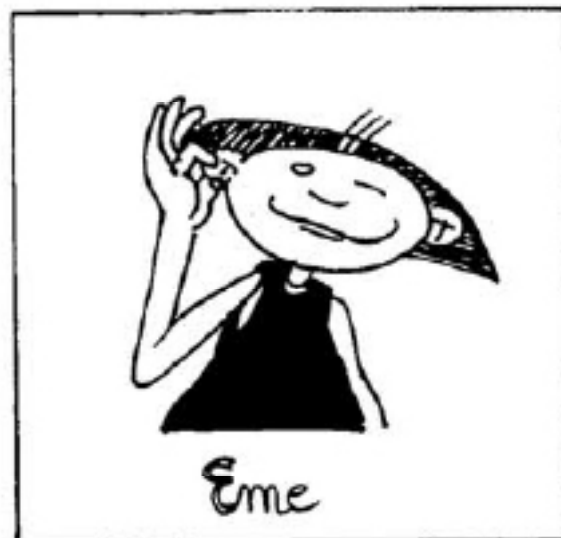
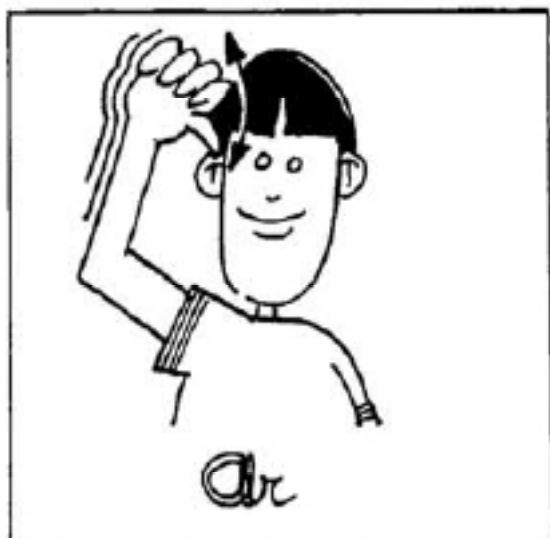
Inguru Natural eta Sozialaren Ezaguerak

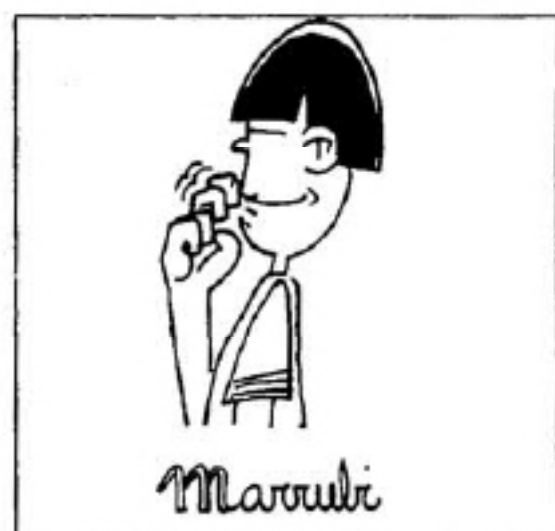
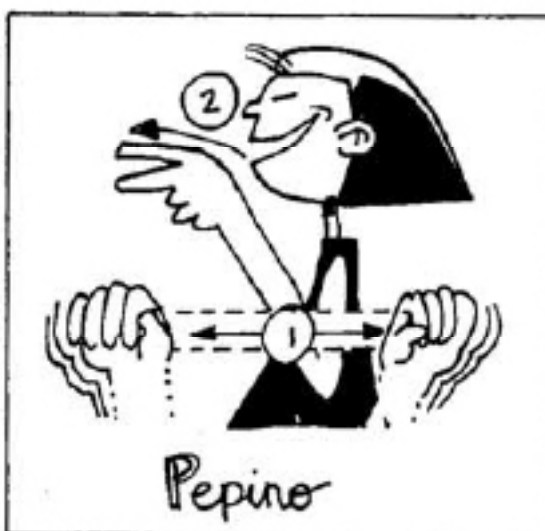
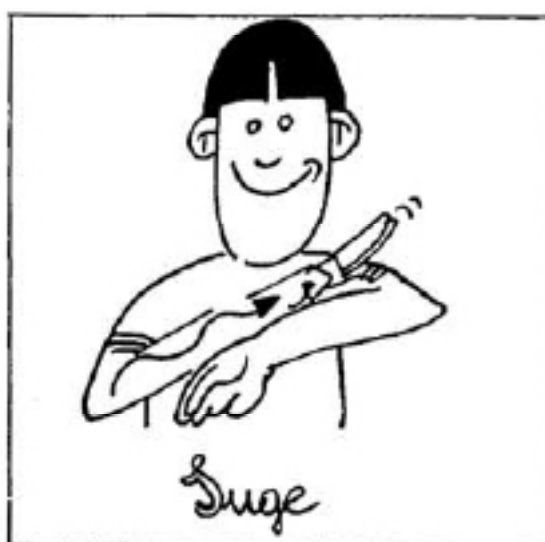
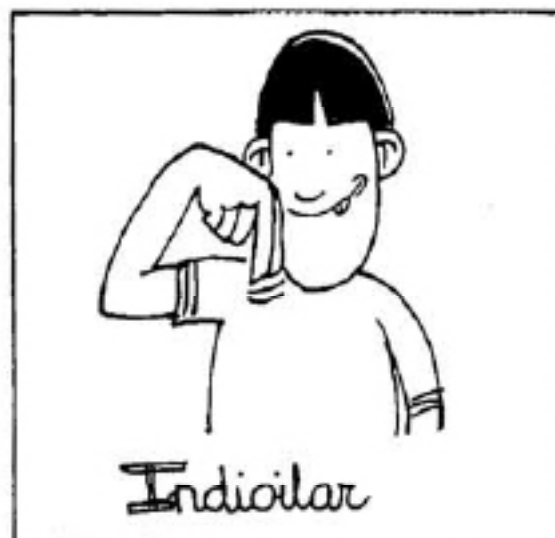
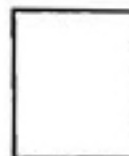

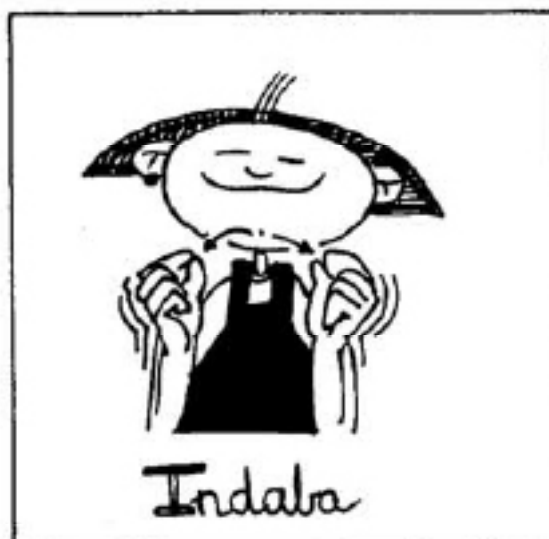

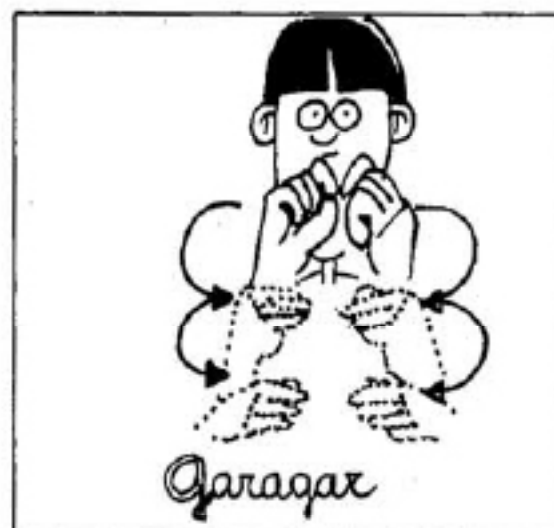

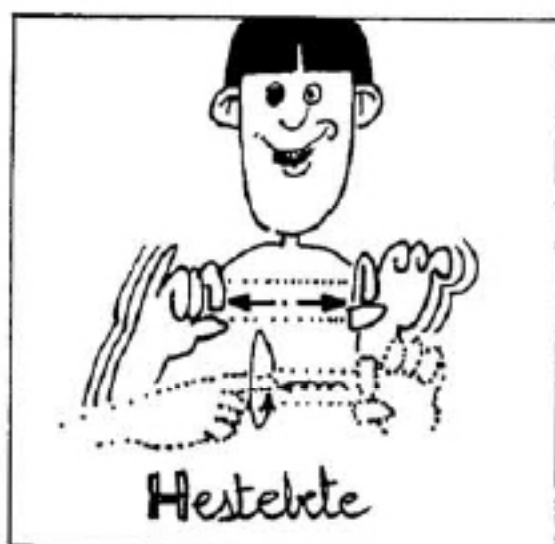
Ingeuru Natural eta Sozialaren Ezaguera

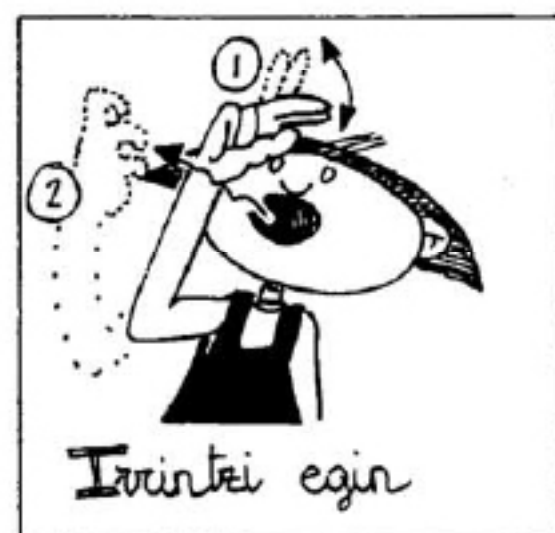
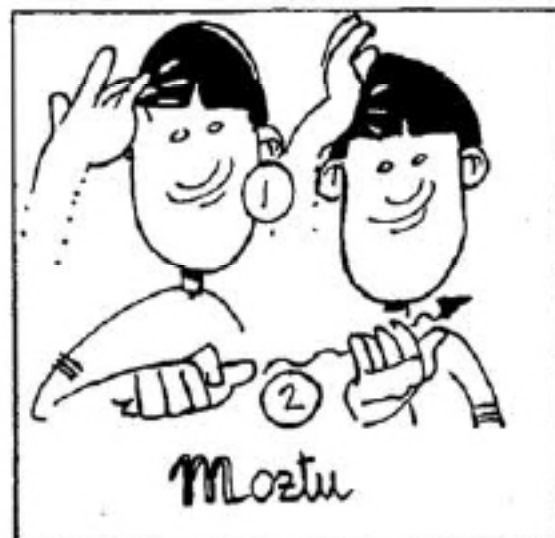

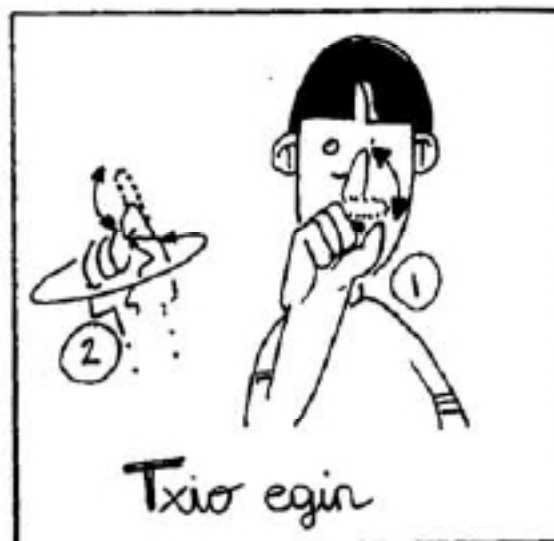
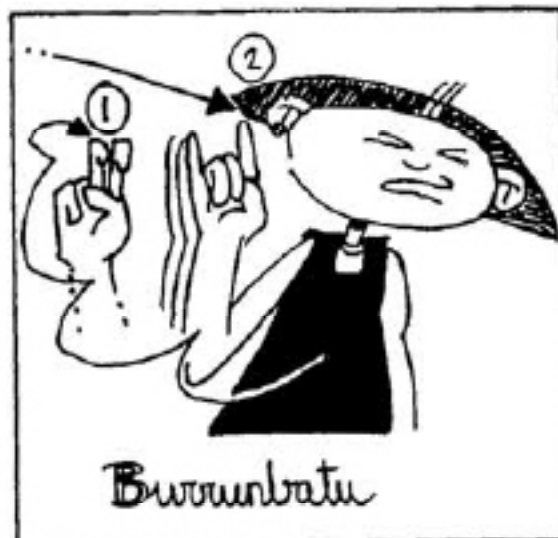

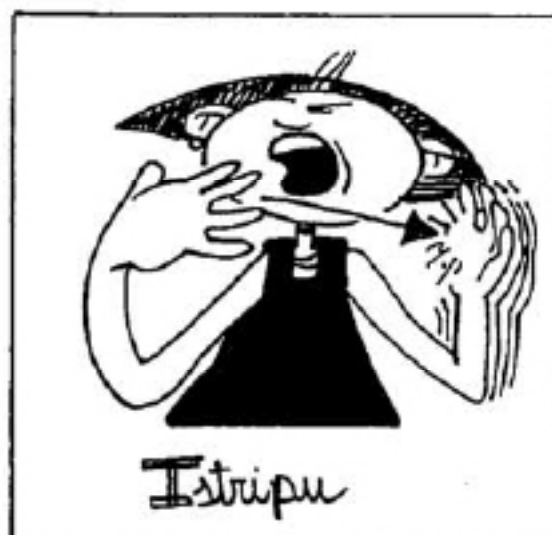

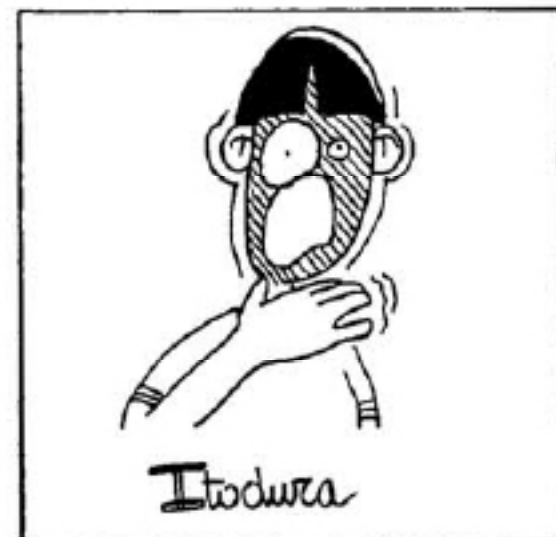

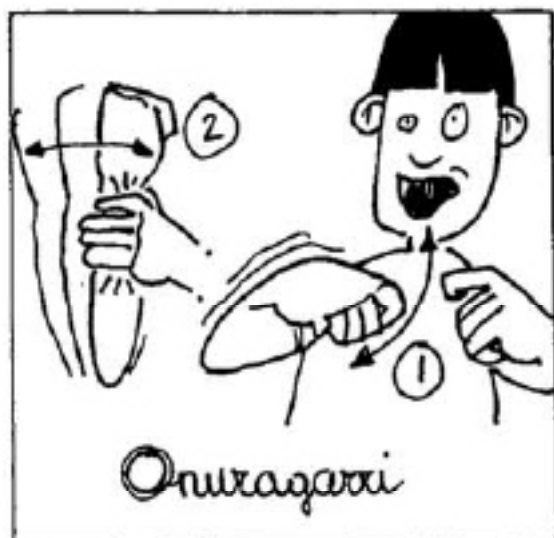

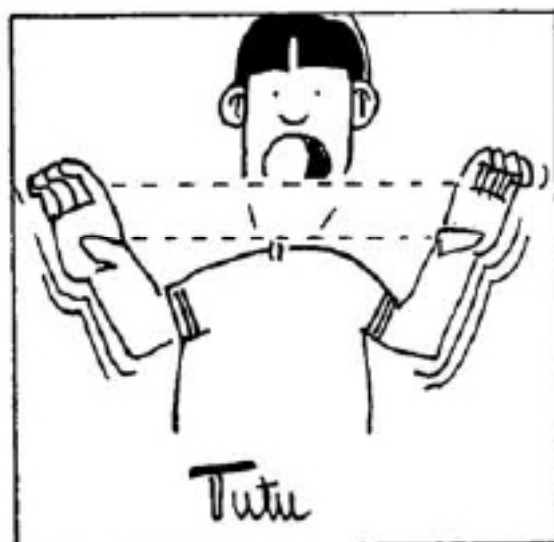
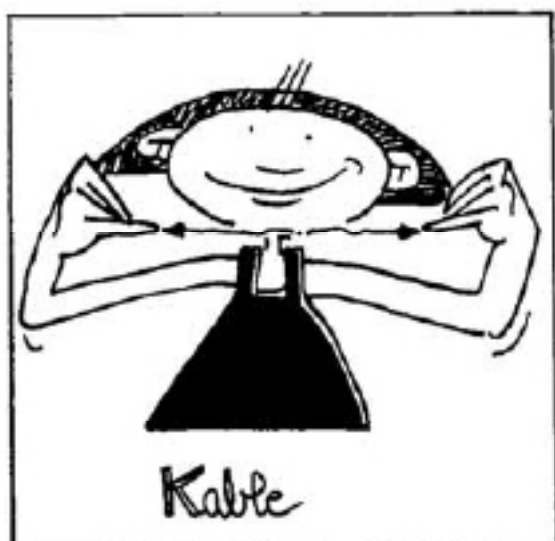
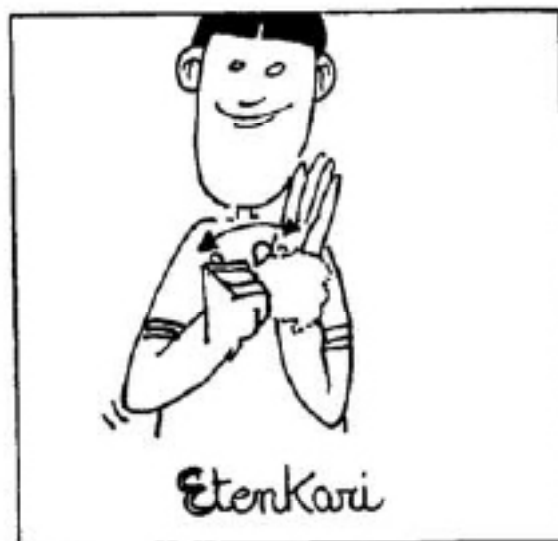
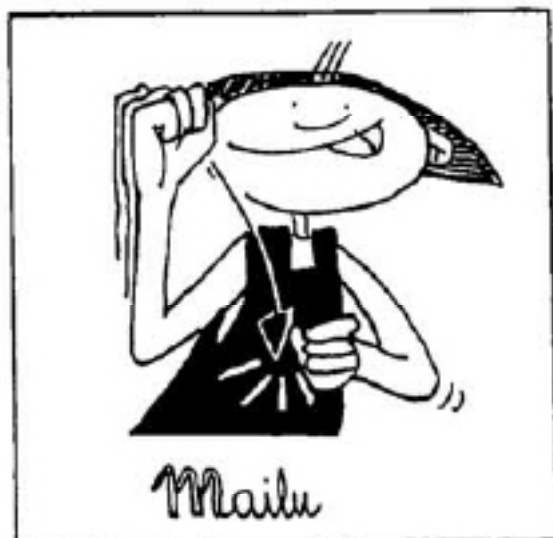

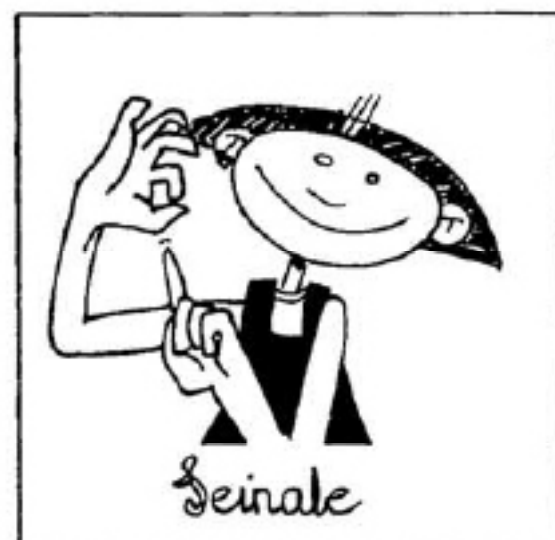
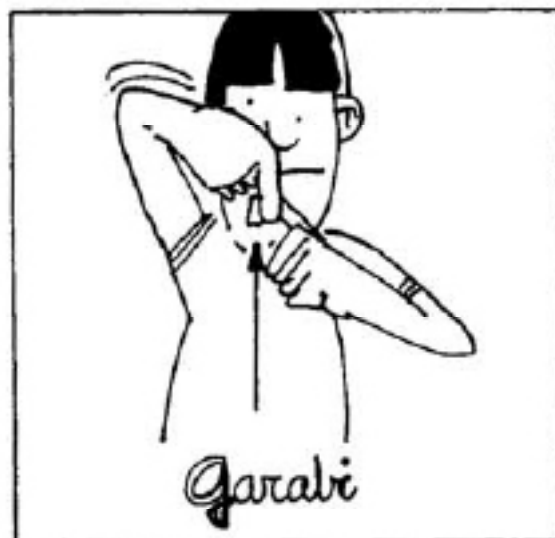

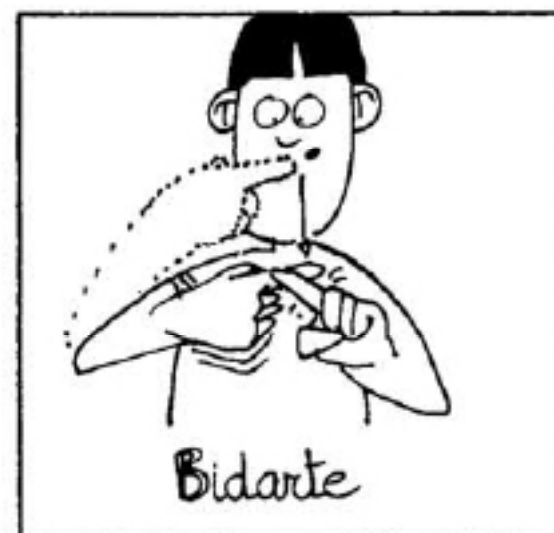
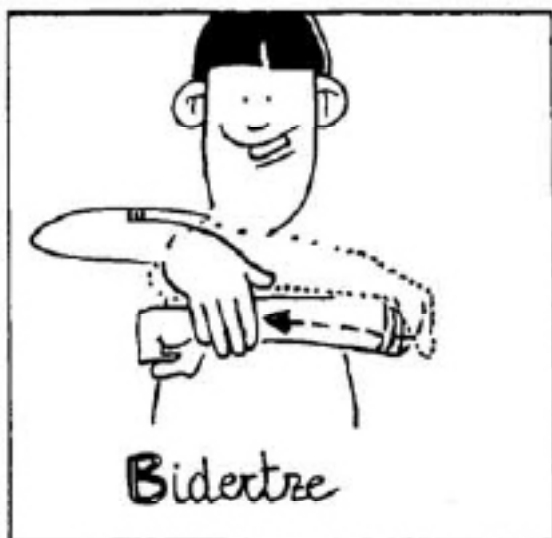

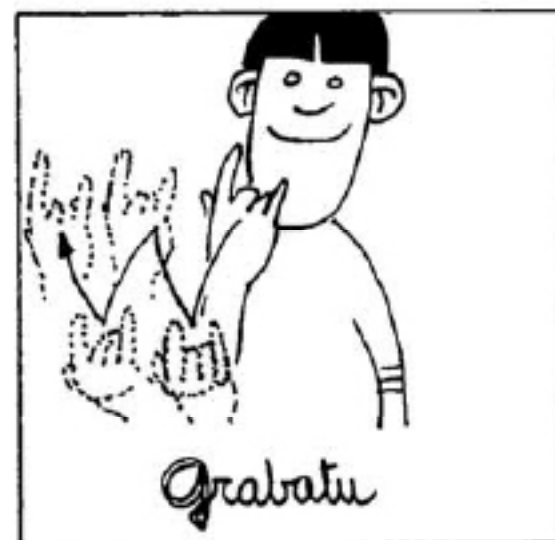
Inguru Natural eta Sozialaren Ezaguerak

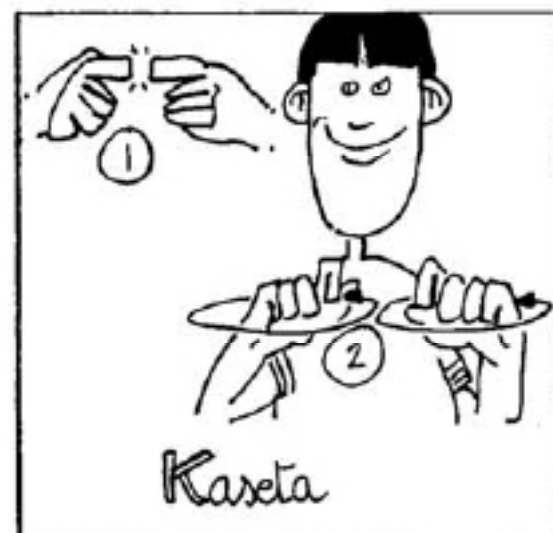
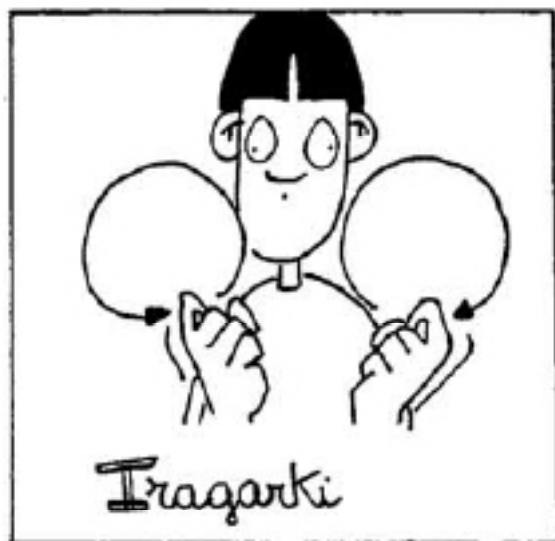

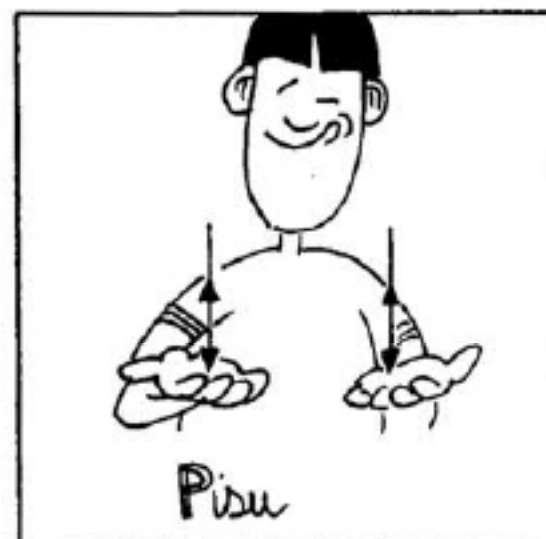
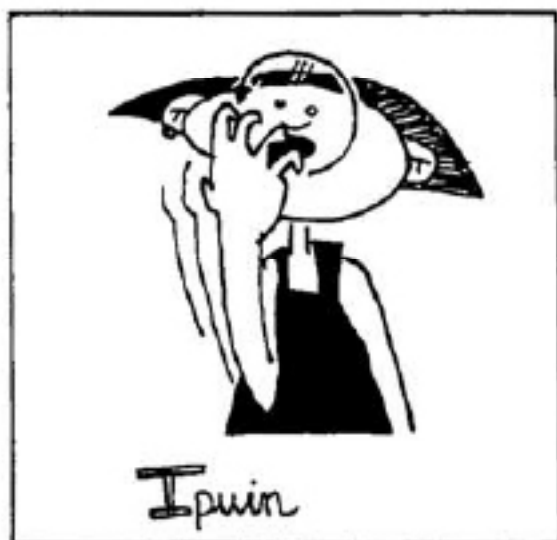
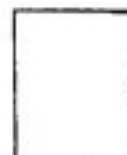
Inguru Natural eta Sozialaren Ezaguera

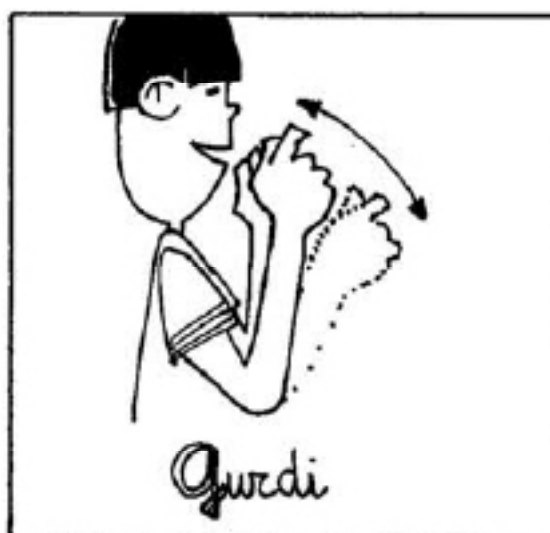
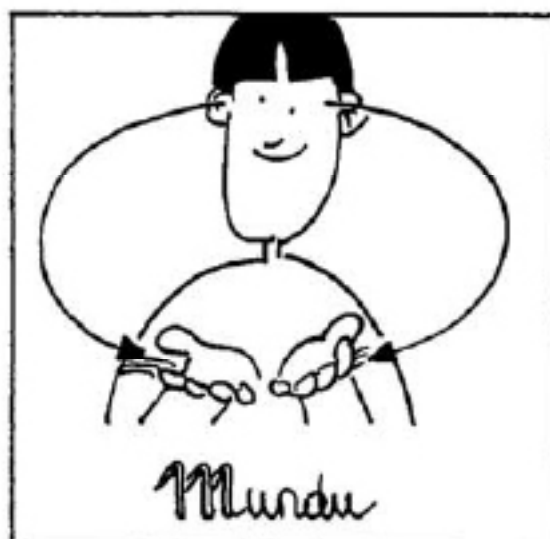
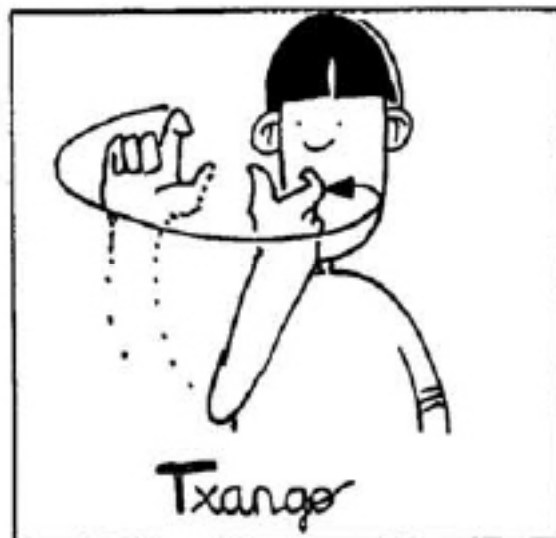

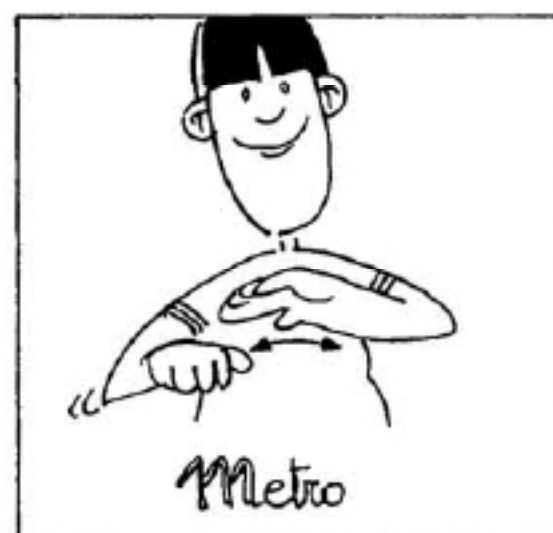
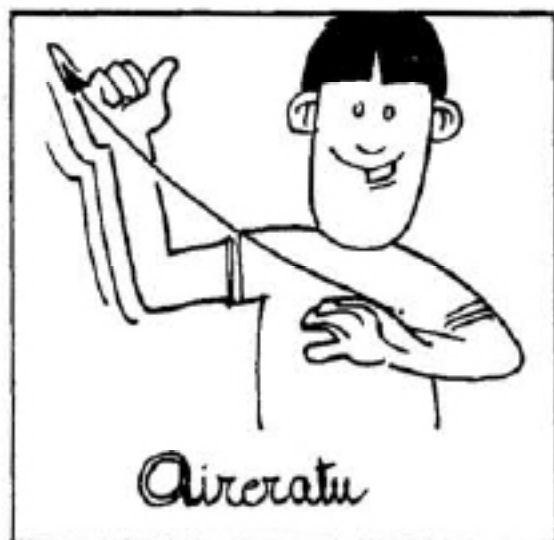

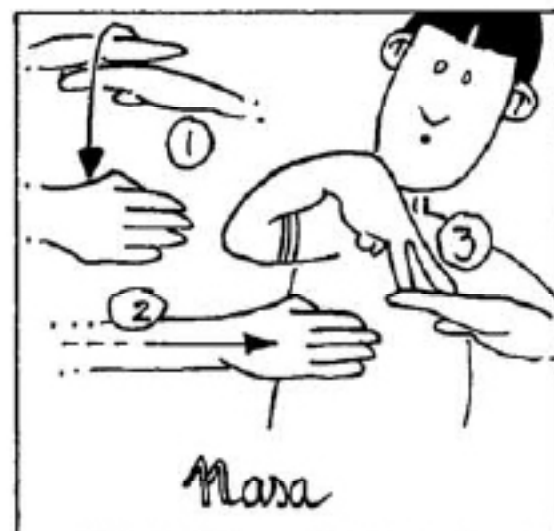
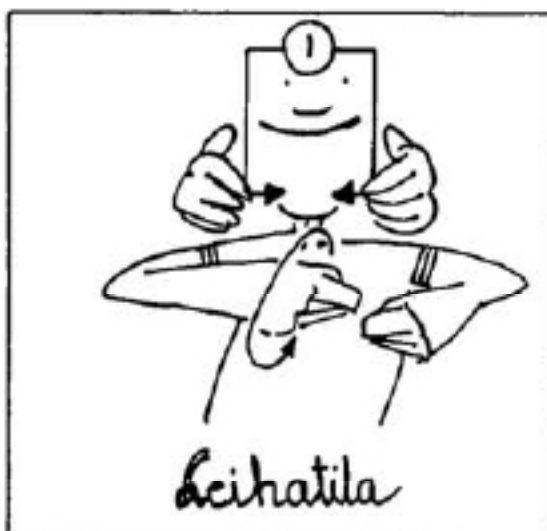
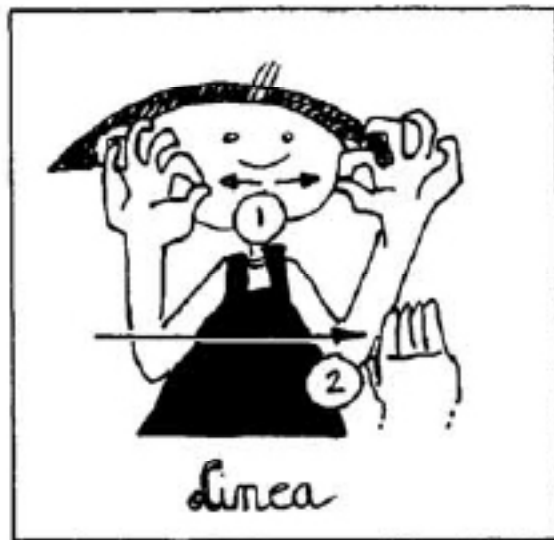
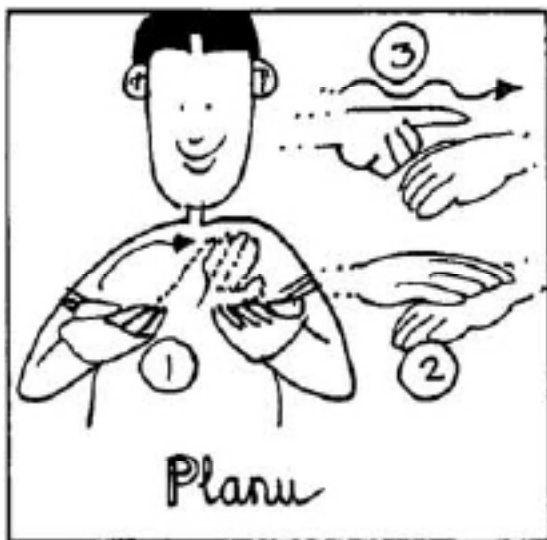

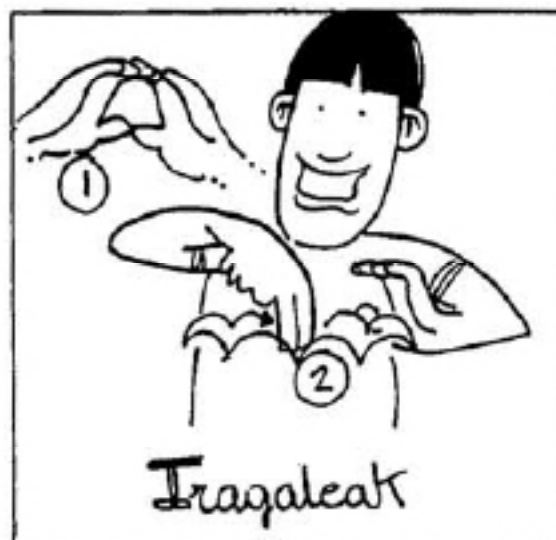
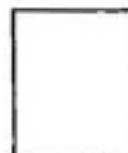
Inguru Natural eta Sozialaren Ezagutza

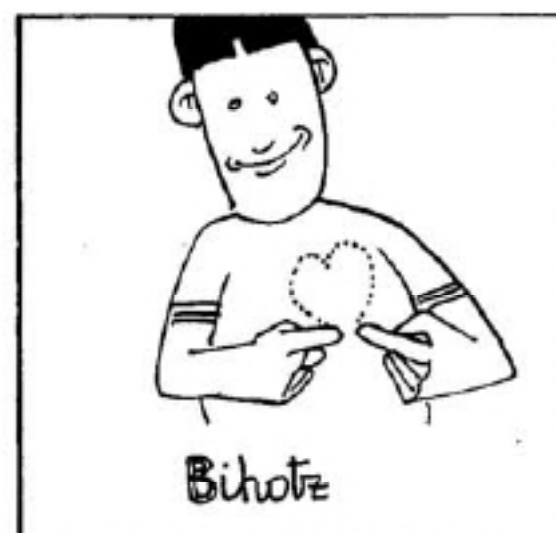
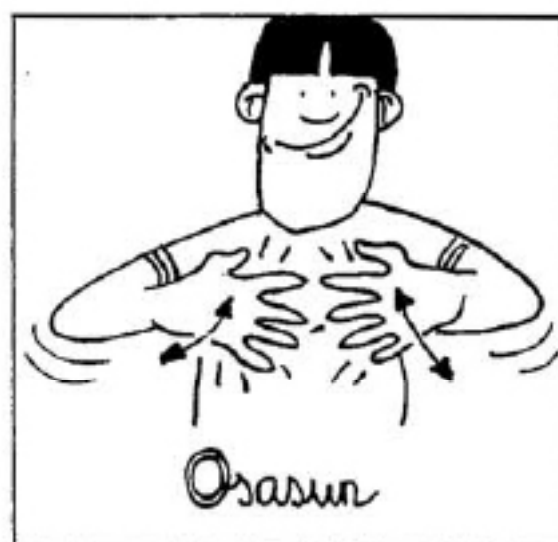

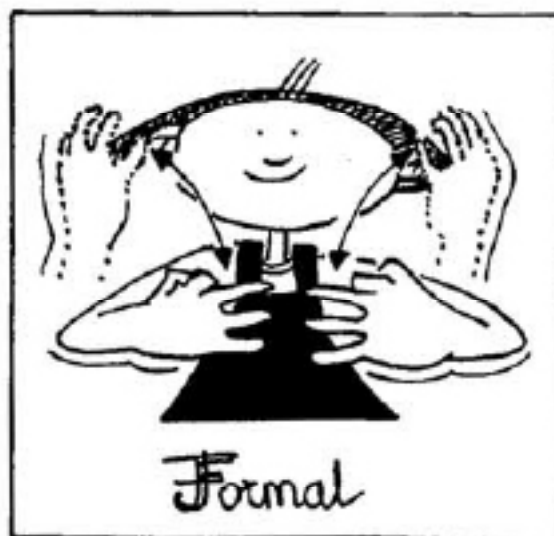
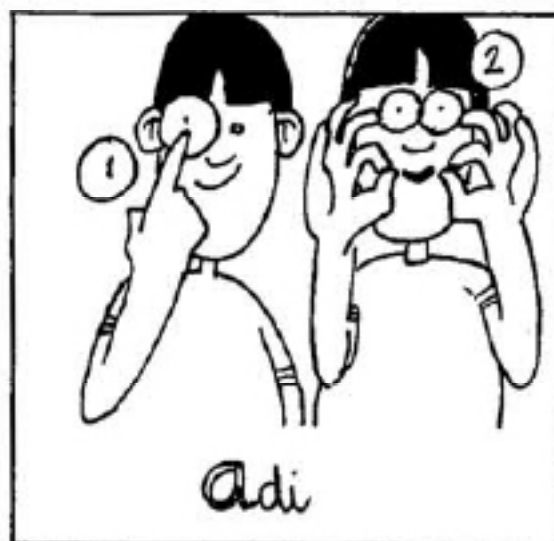
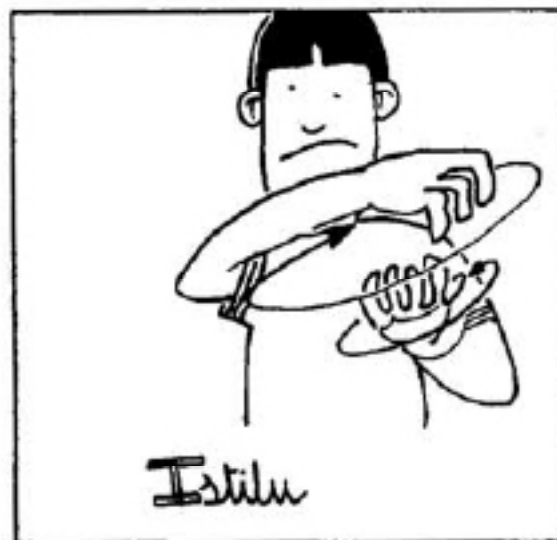
Inguen Natural eta Sozialaren Ezaquera

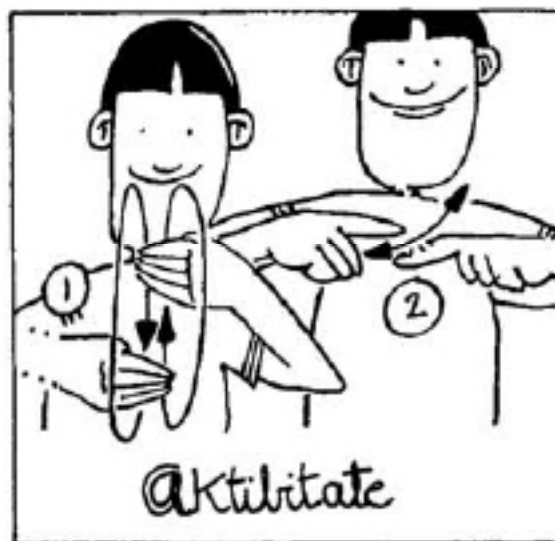
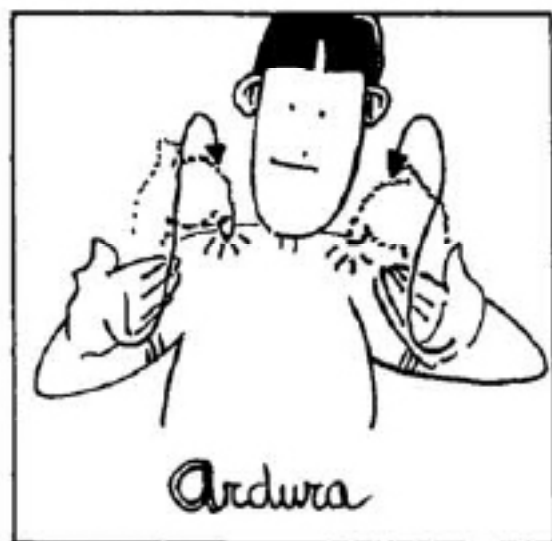

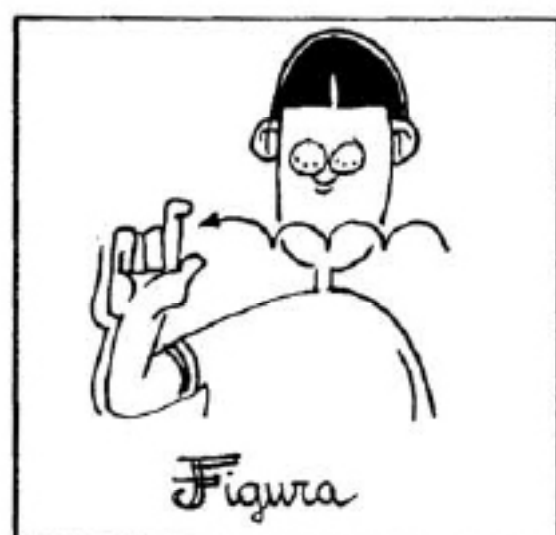
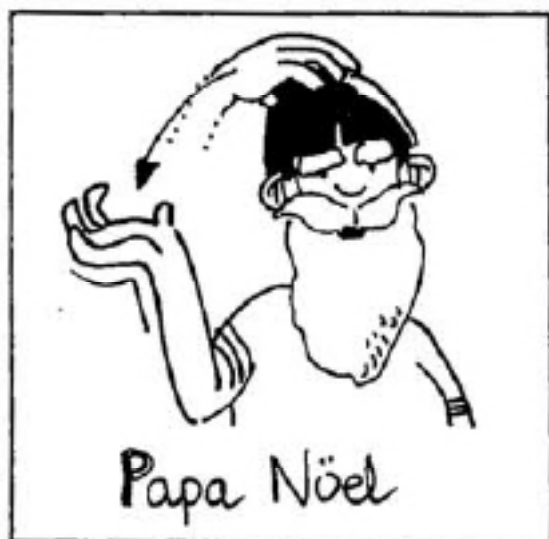

Inguen Natural eta Sozialaren Ezaguera

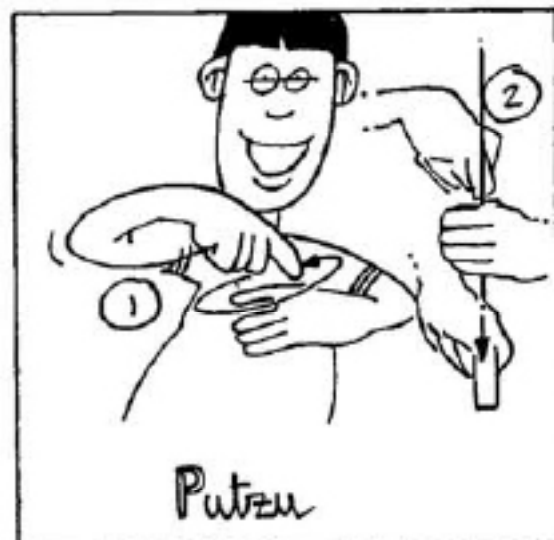

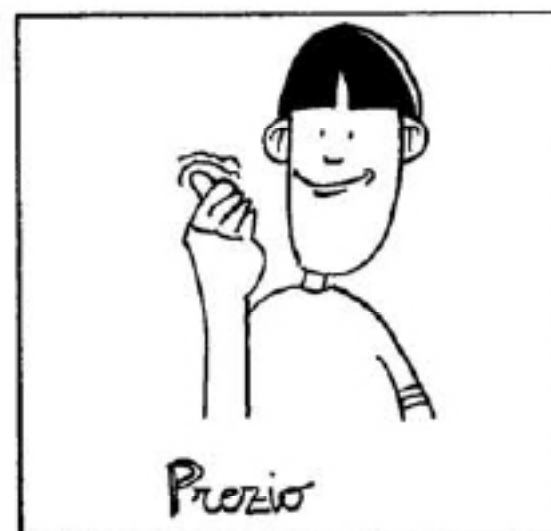
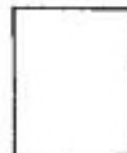

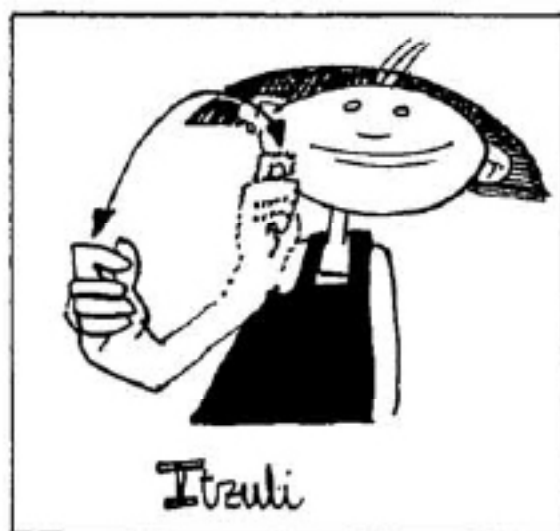
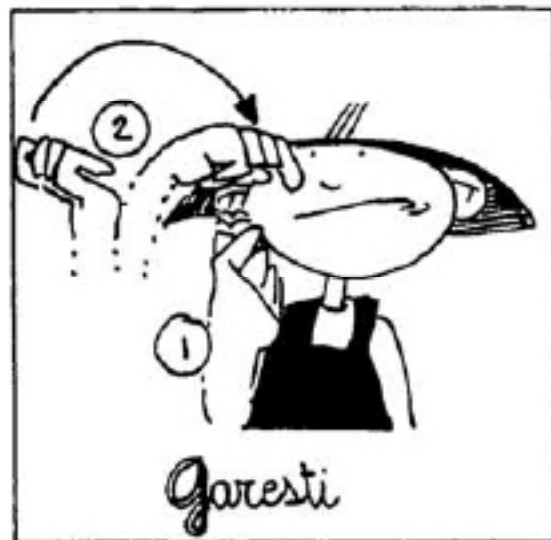
Inguru Natural eta Sozialaren Ezaguera

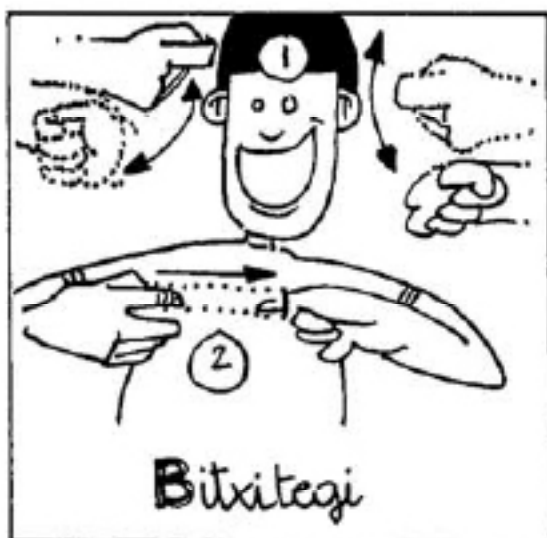

Inquiru Natural eta Sozialaren Ezaguerak

Tarte labur

Lehen

Orain

Gero

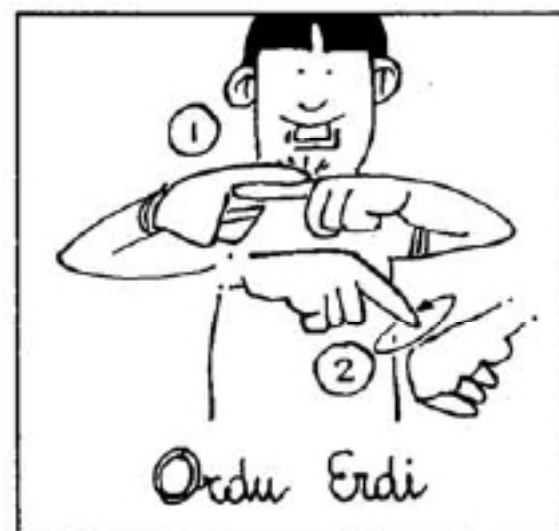
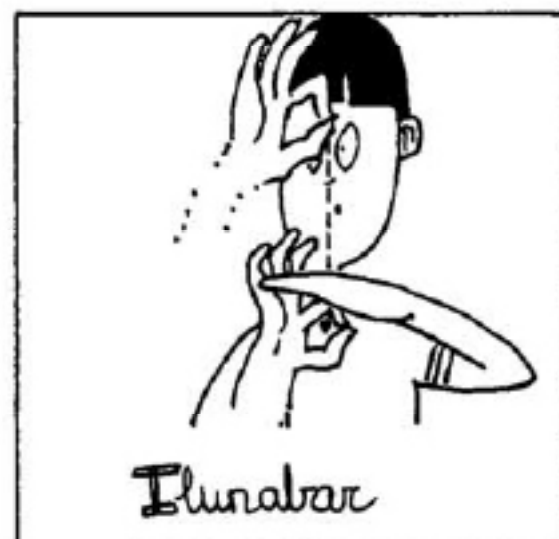
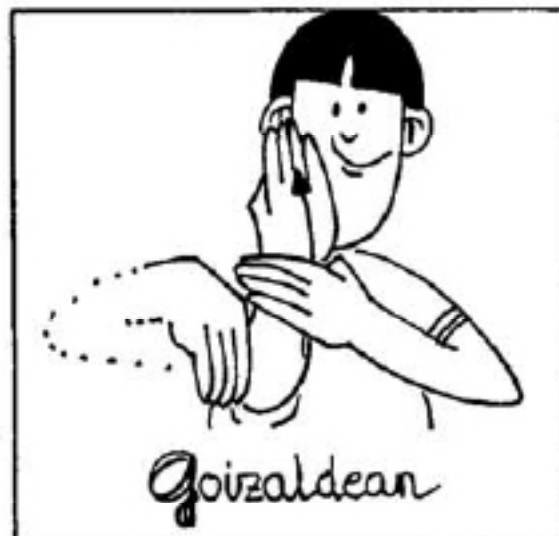

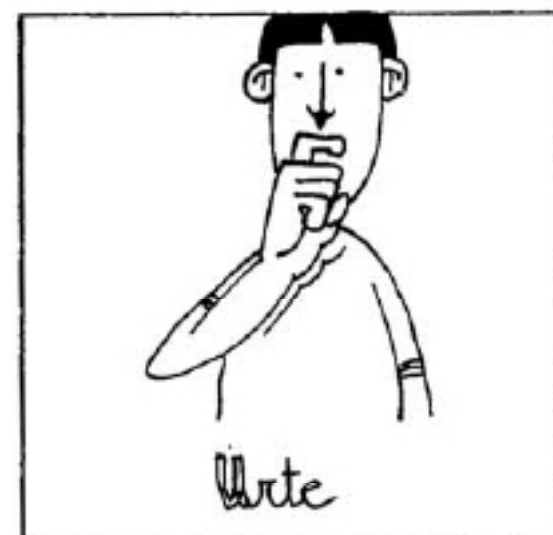
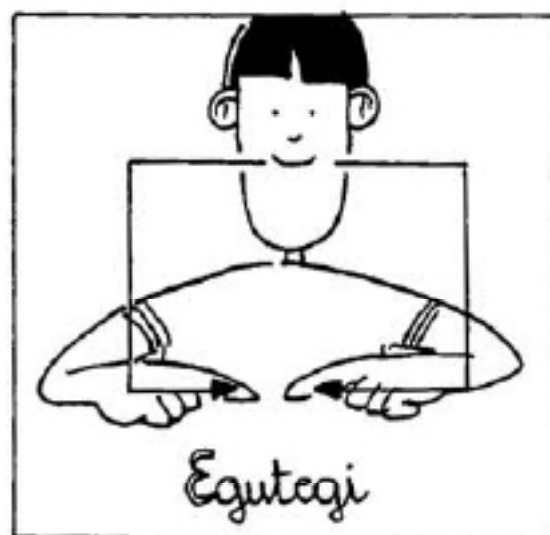
Goizet

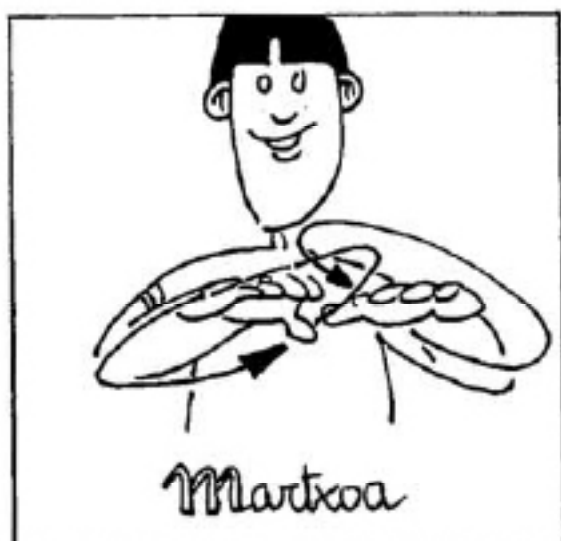
Eguerdiriz

Inguru Natural eta Sozialaren Ezaguerak

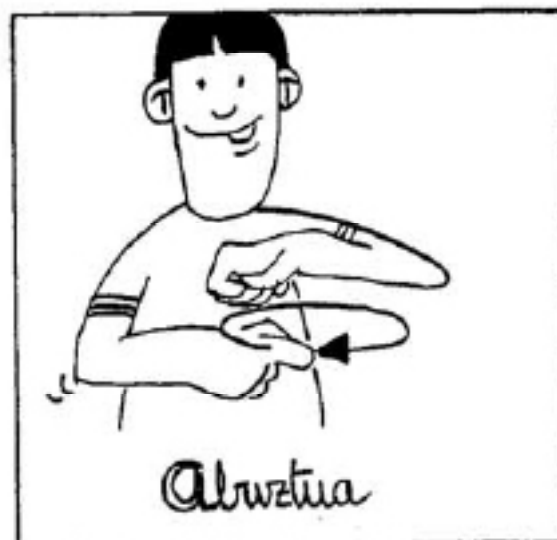

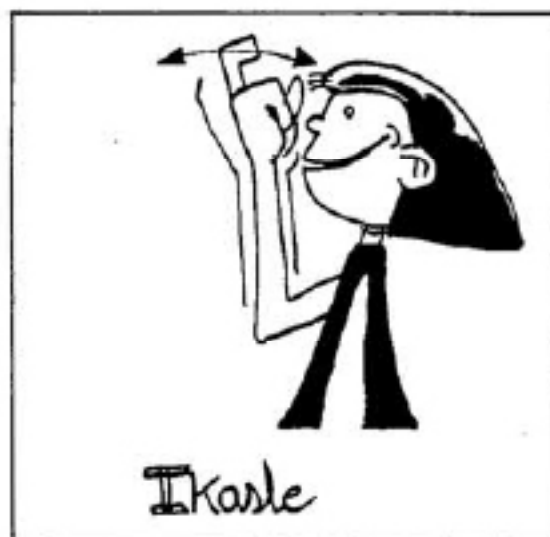

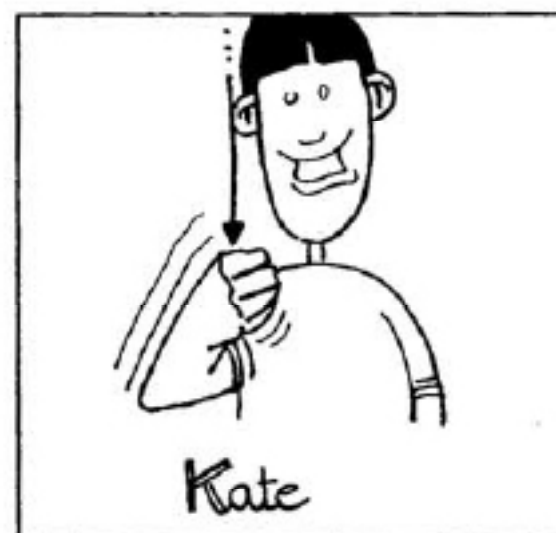
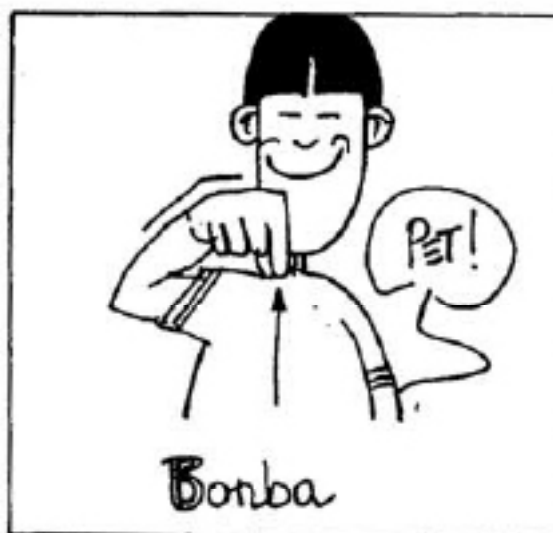
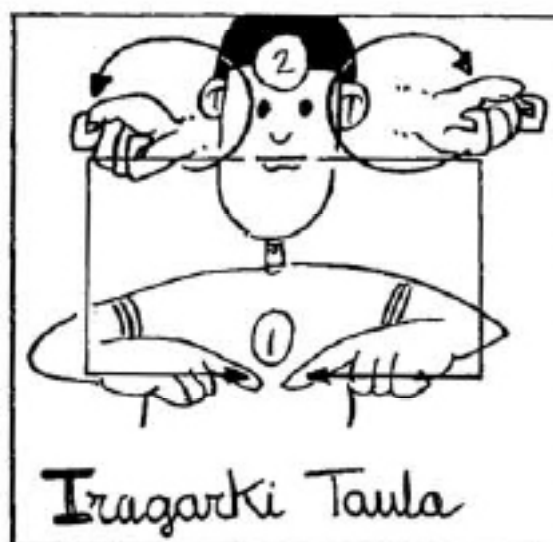
Inguru Natural eta Sozialaren Ezaquera

Ingeuru Natural eta Sozialaren Ezaguera

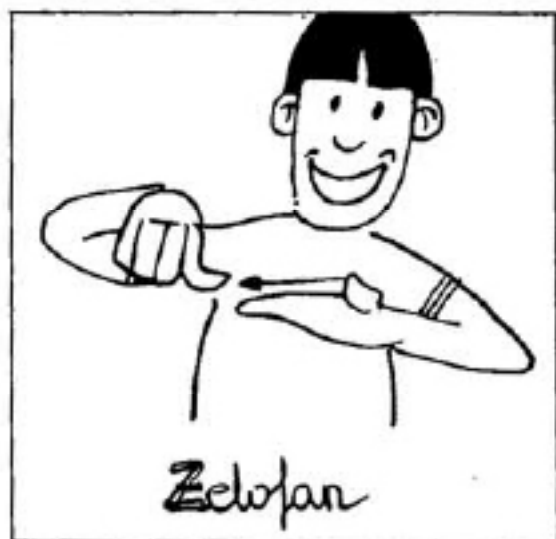
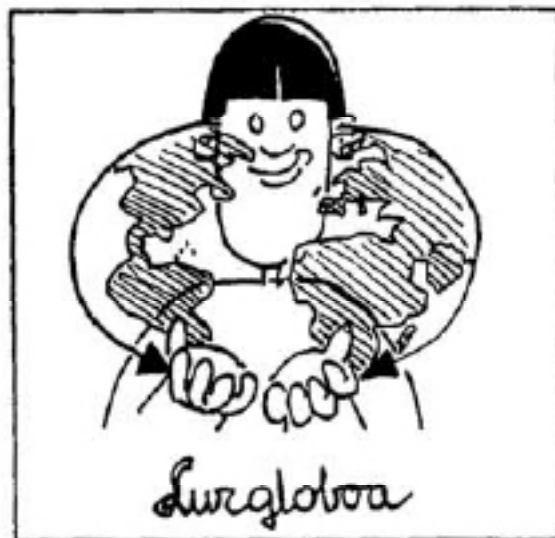
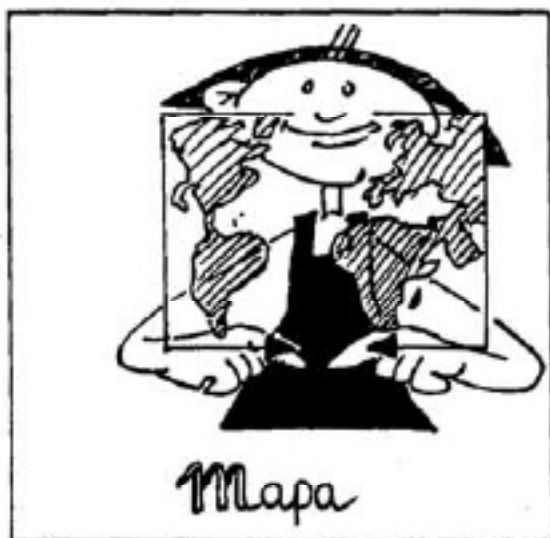

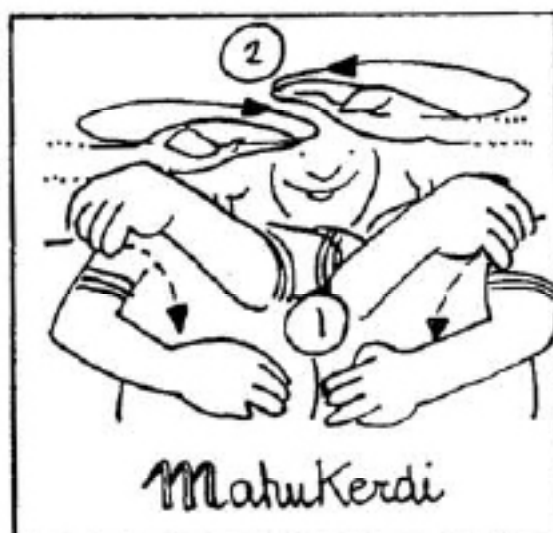
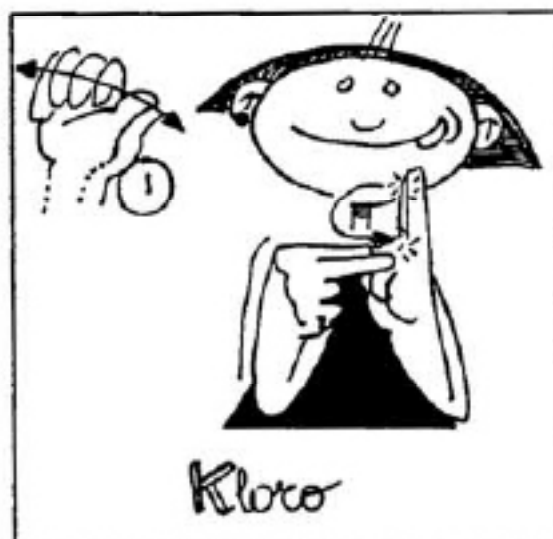

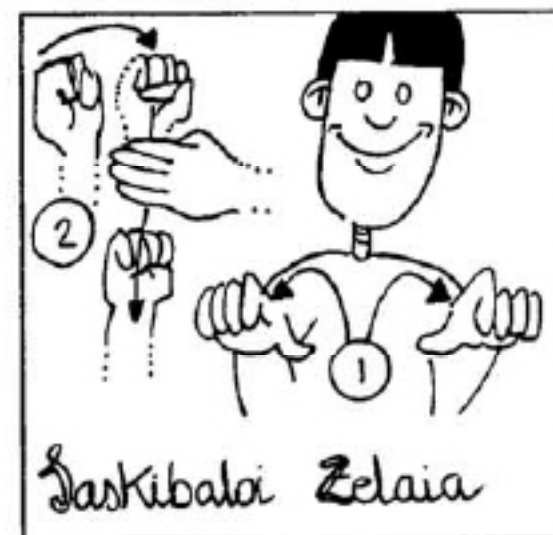
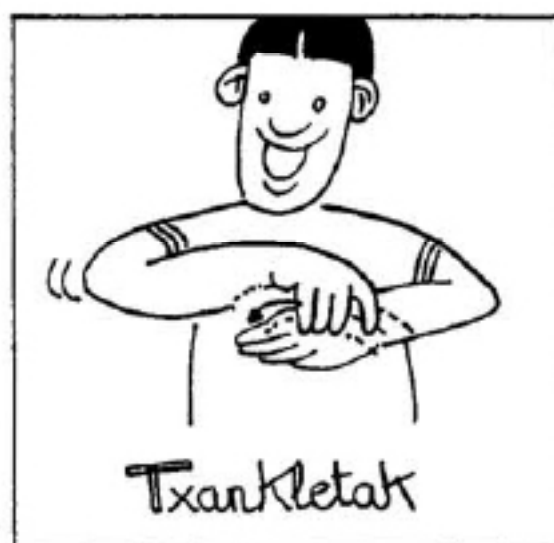
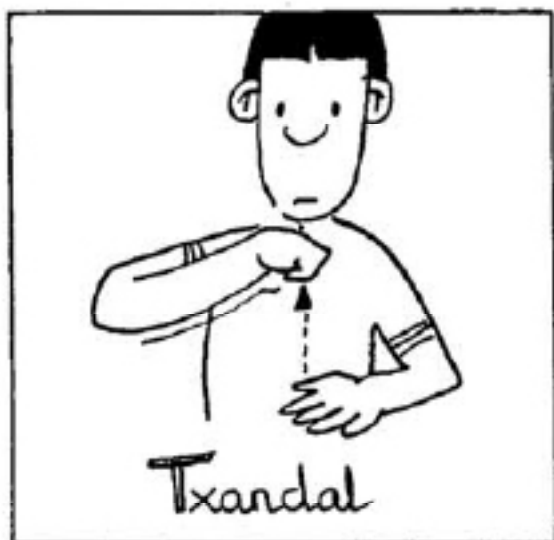

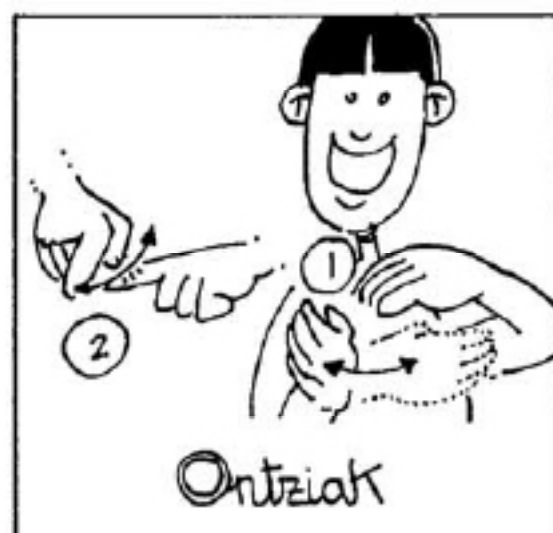
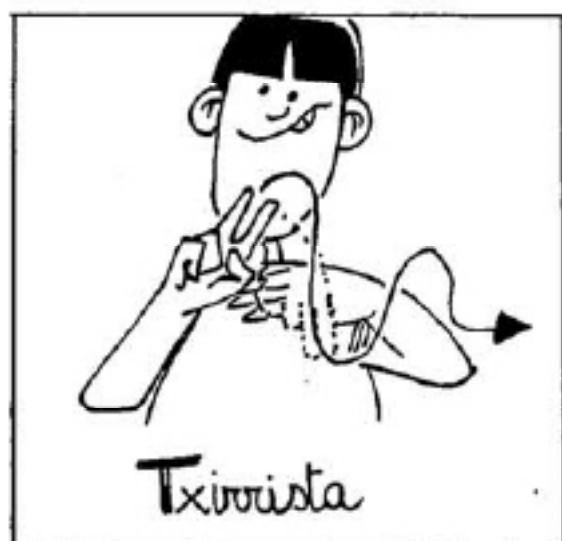
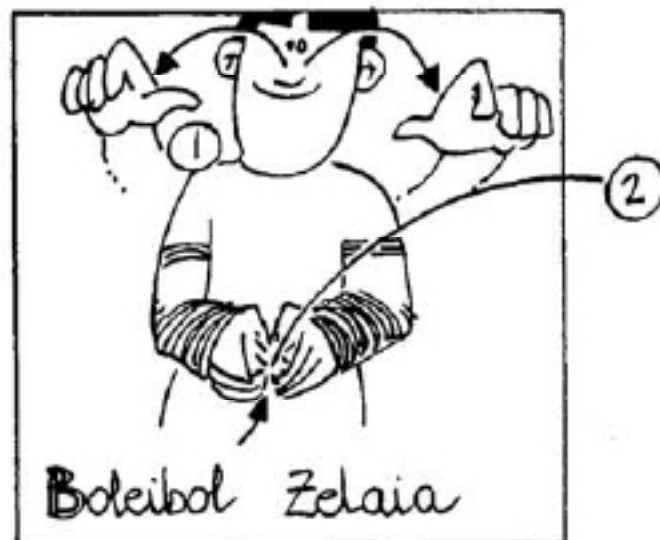
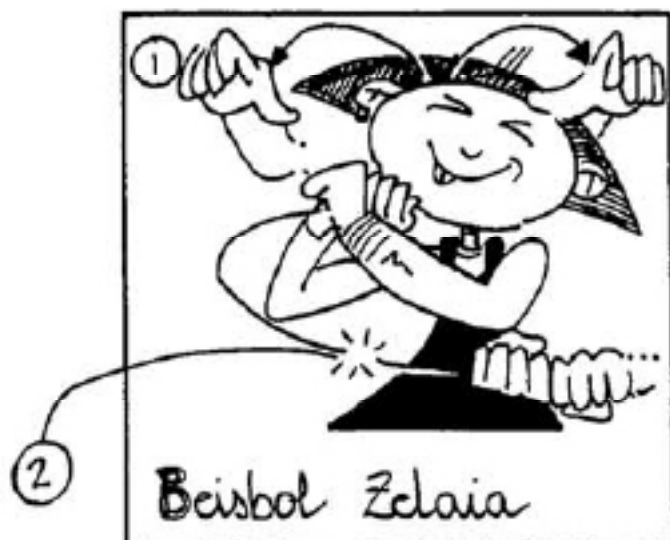
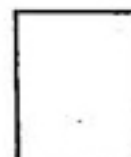

Inguru Natural eta Sozialaren Ezaqueria

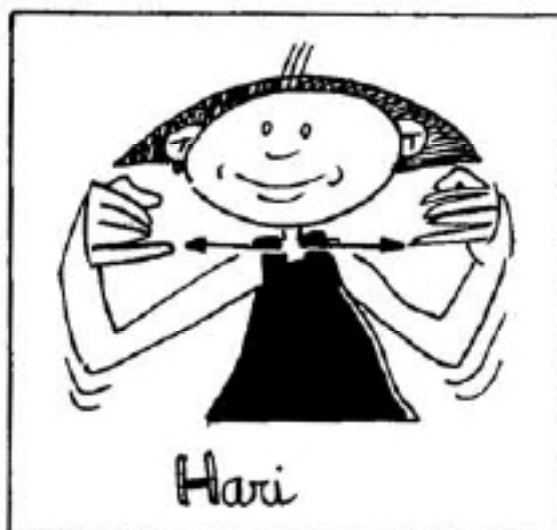
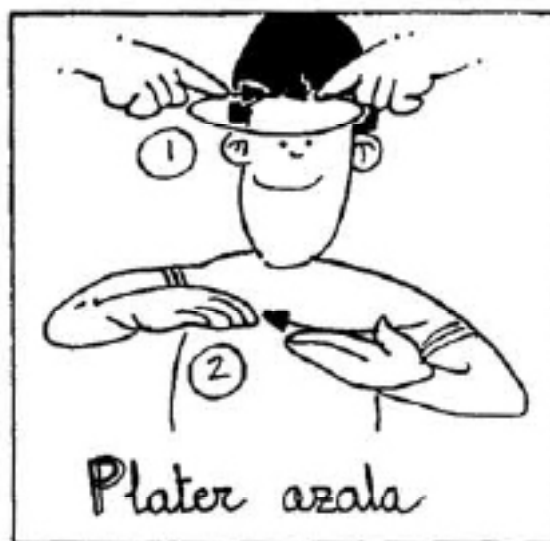

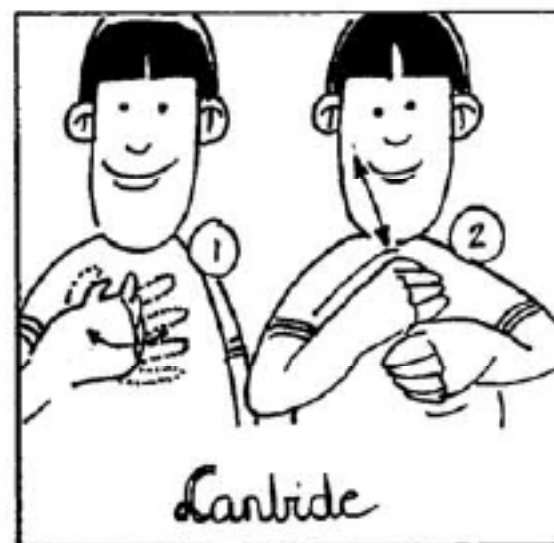

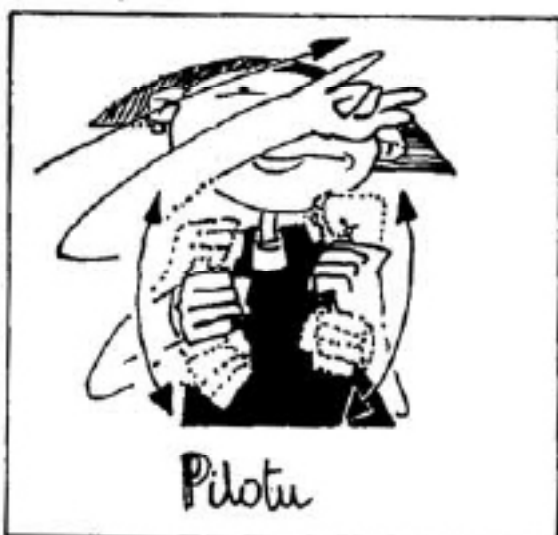
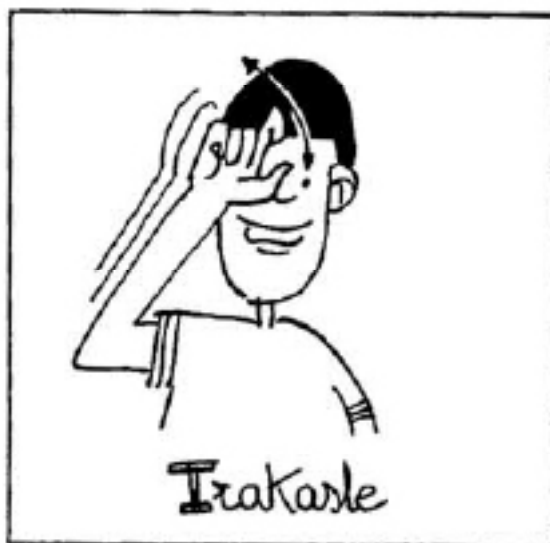

Ingurua Natural eta Sozialaren Ezaguera

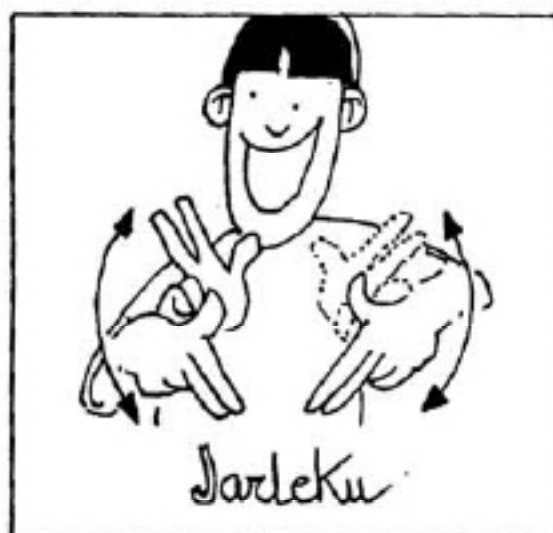

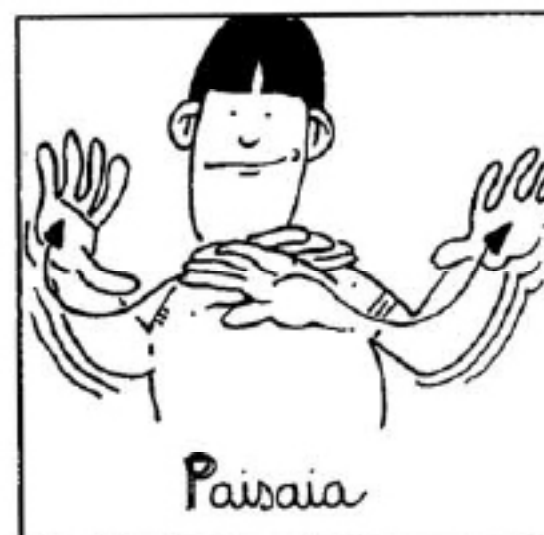
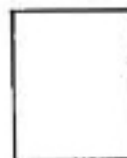
Inguru Natural eta Sozialaren Erakuspena

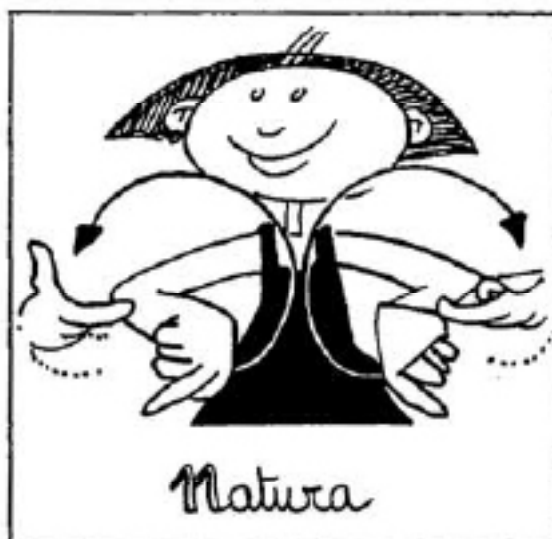
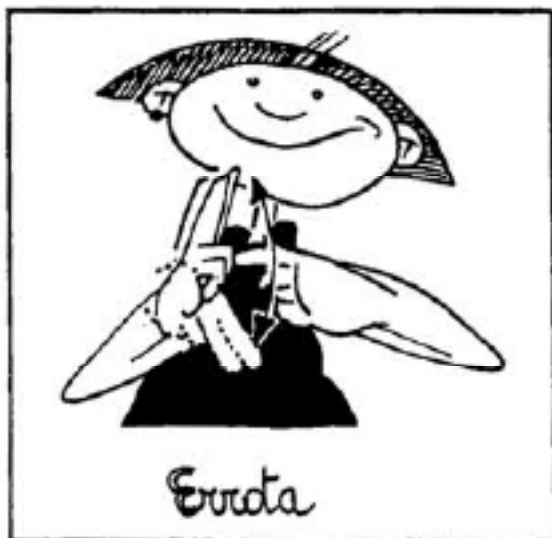

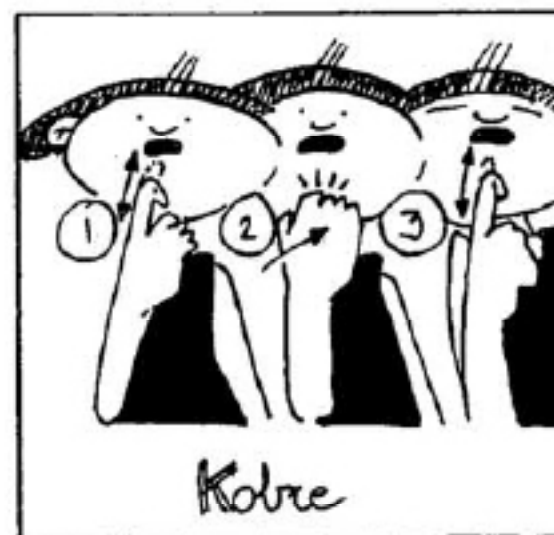
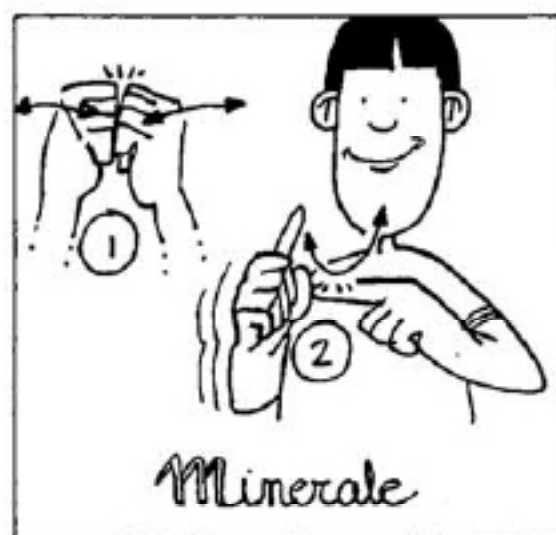
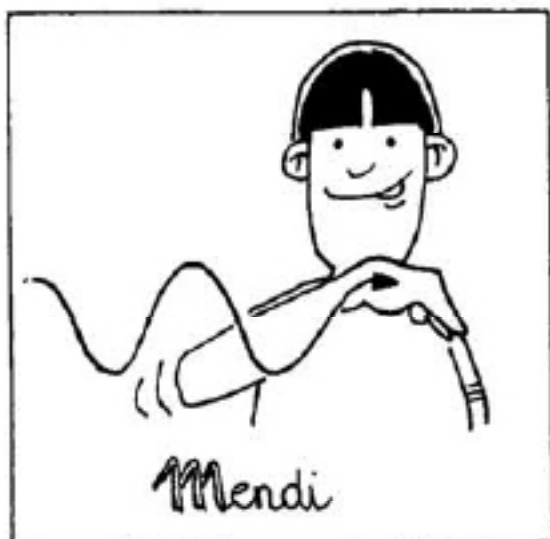
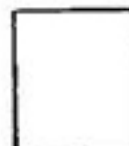
Irurua Natural eta Sozialaren Ezaguera

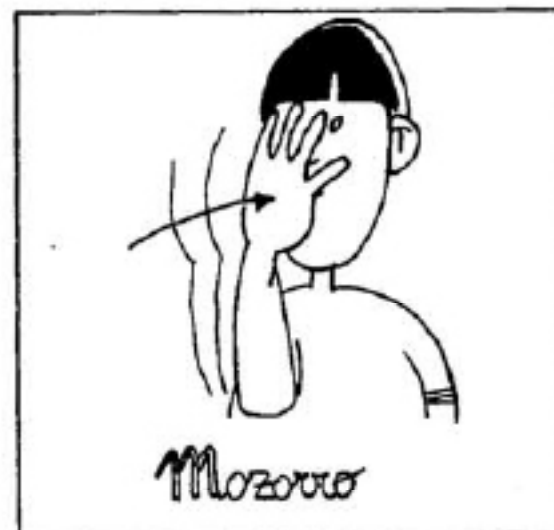
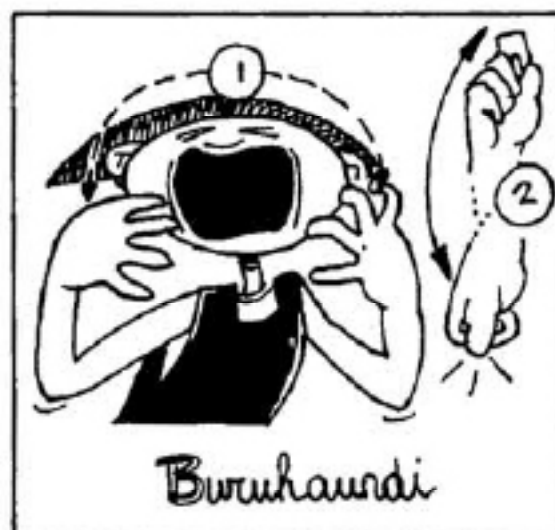

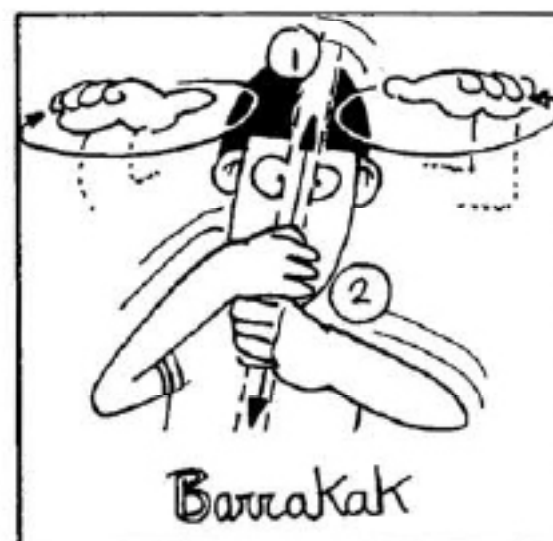
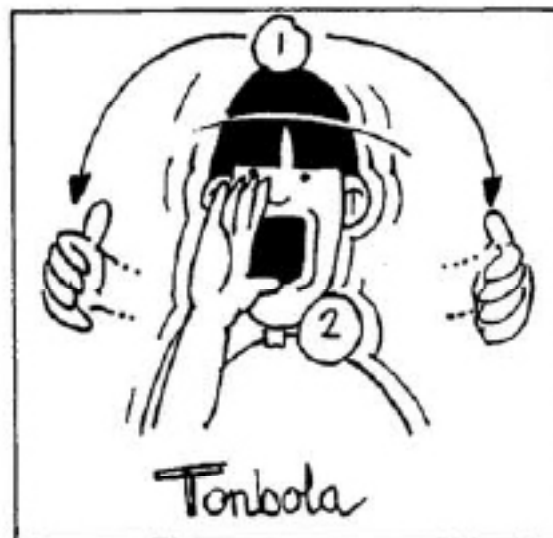

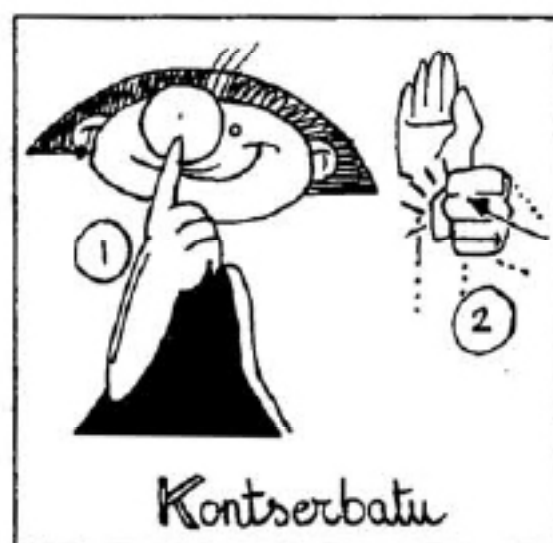
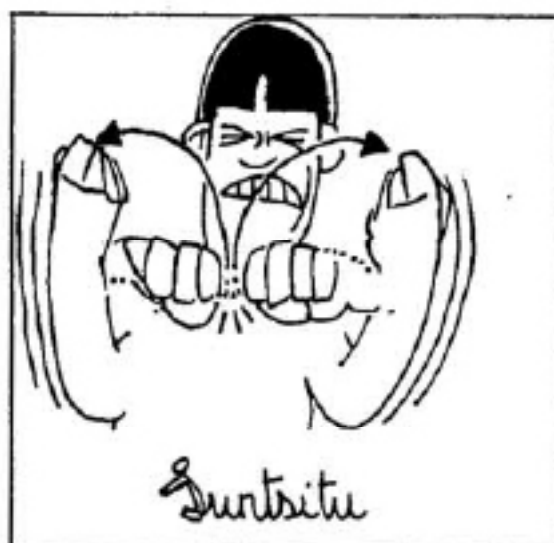

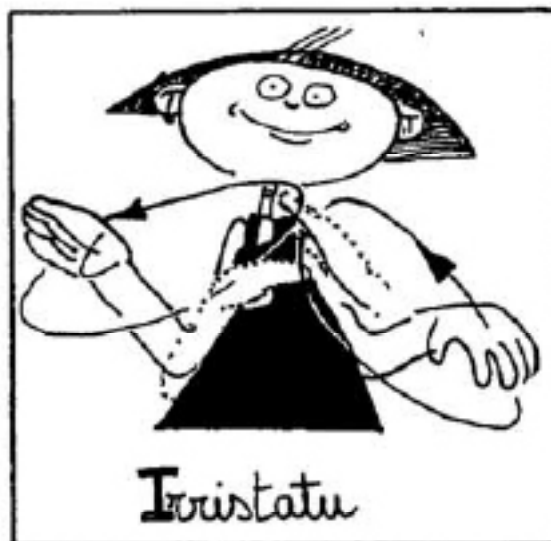
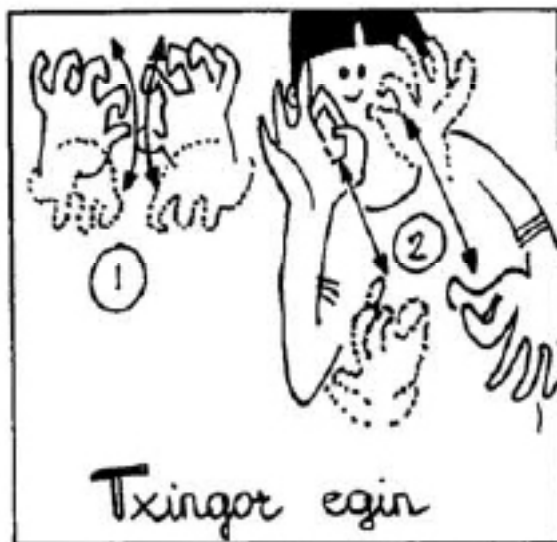
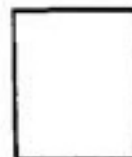
Ingeuru Natural eta Sozialaren Ezaguerak

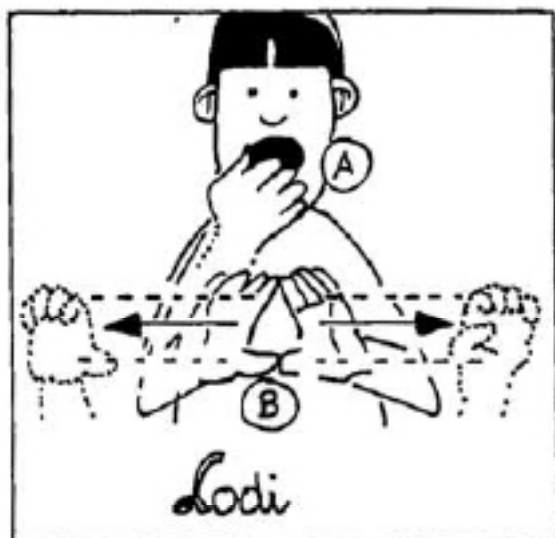
Irakurri Natural eta Sozialaren Ezaguerak

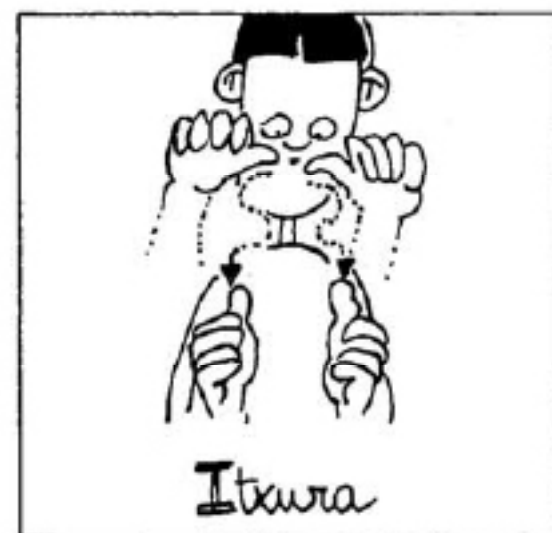
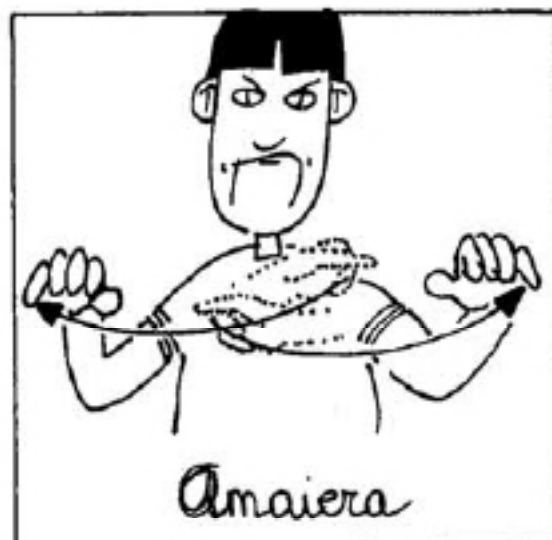

10000 9143 MADE IN TXINGUDOR

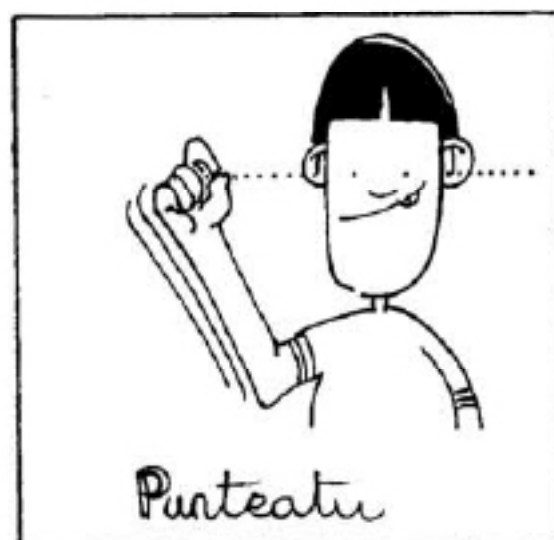
Arte hezkuntza:
plastika,
dramatikoa
eta
musika

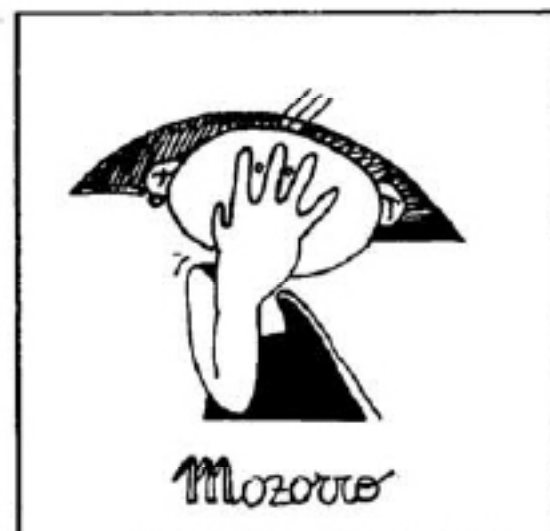
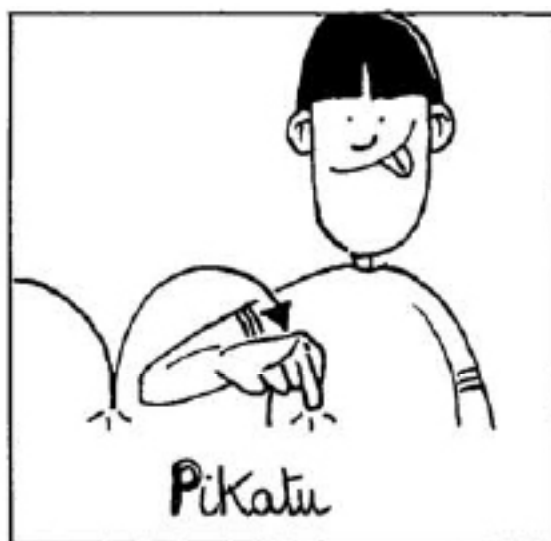
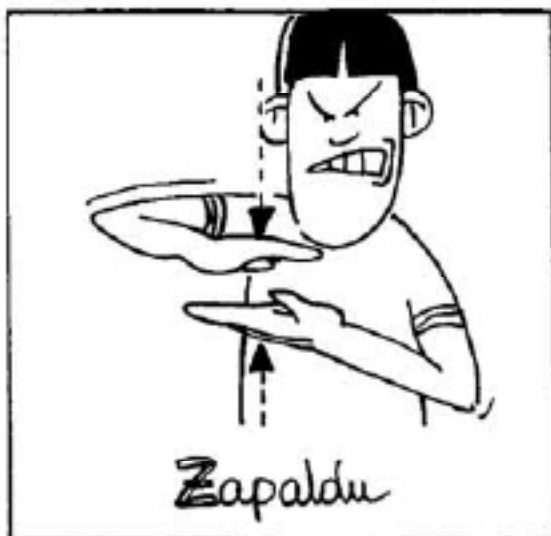

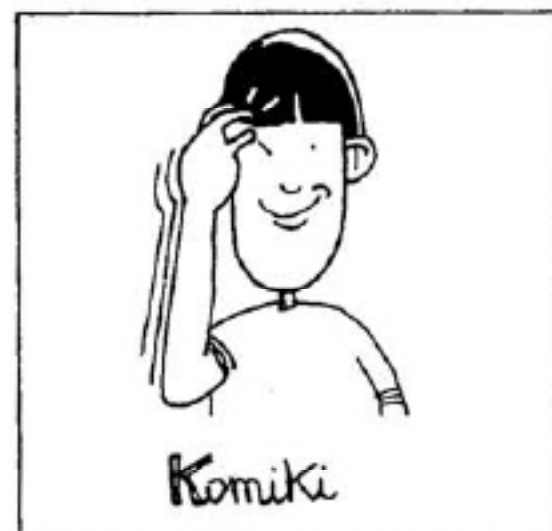
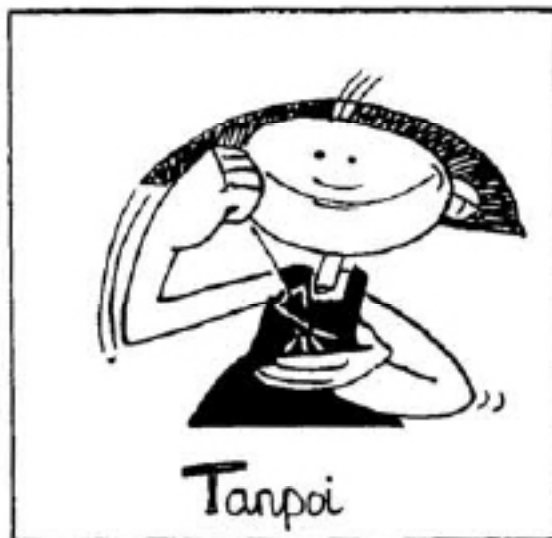

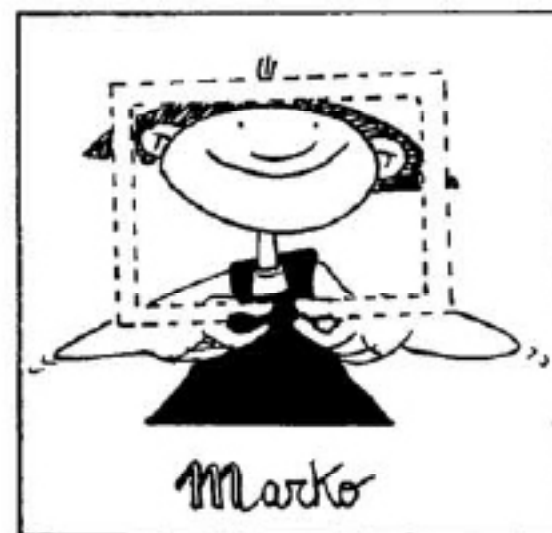
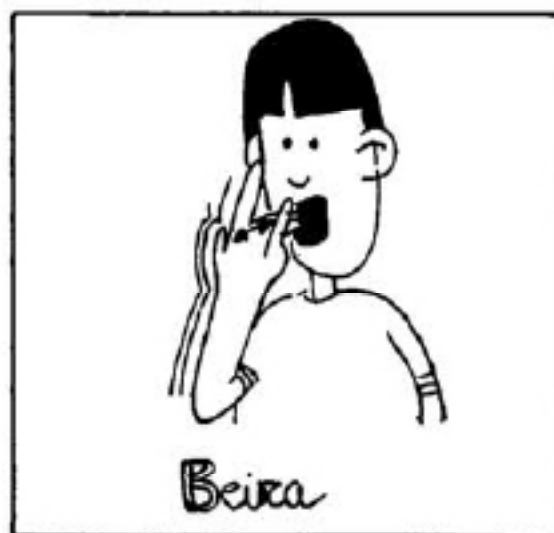
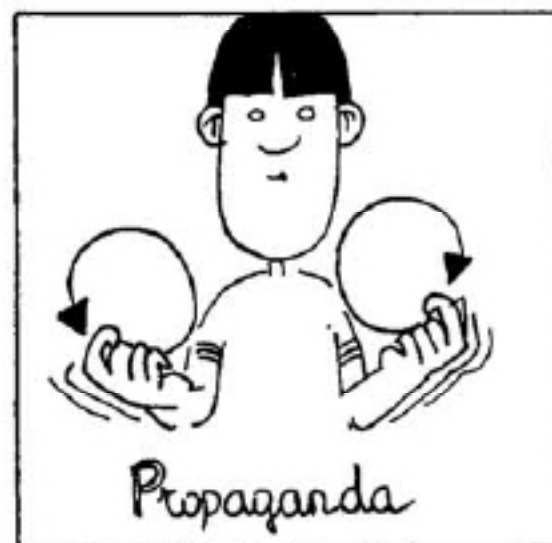
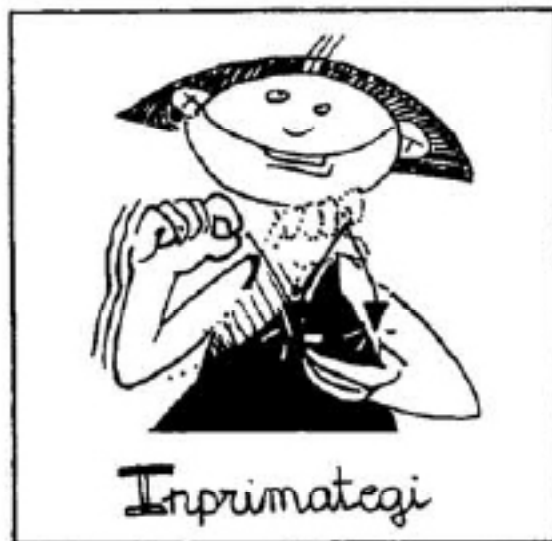

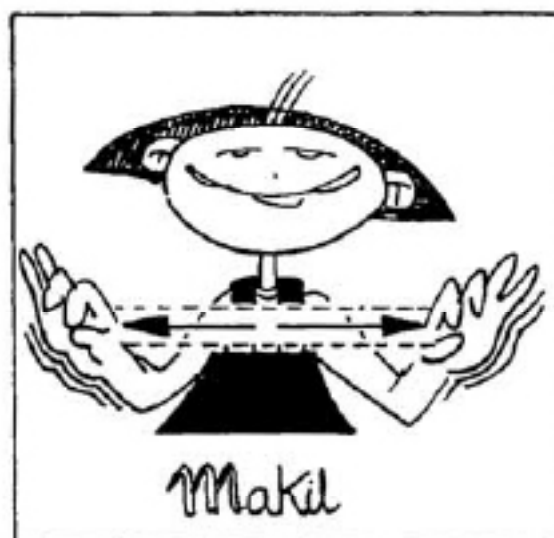
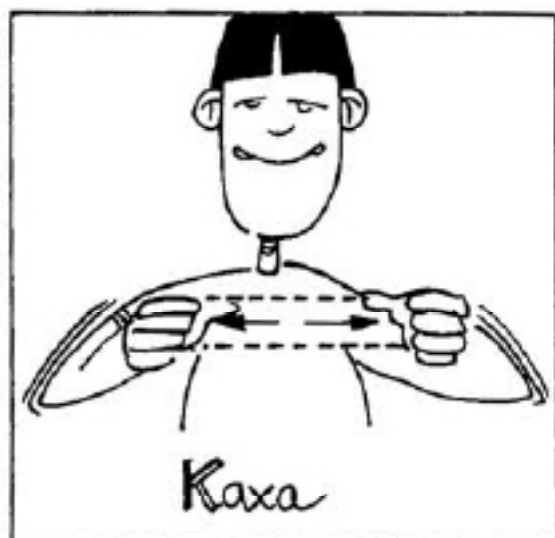

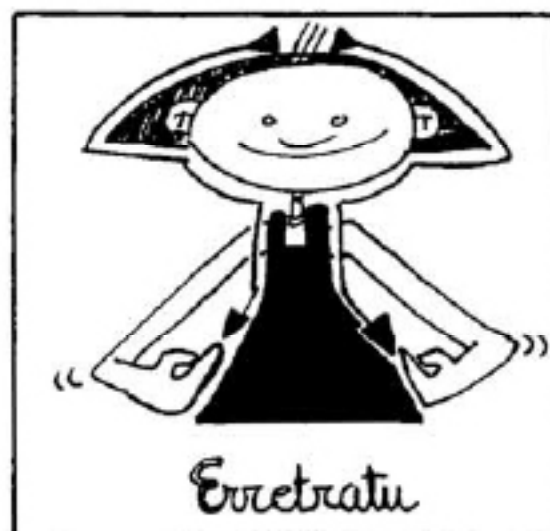

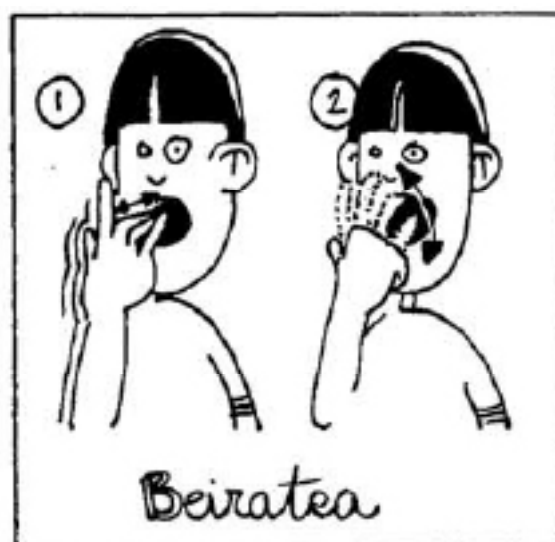
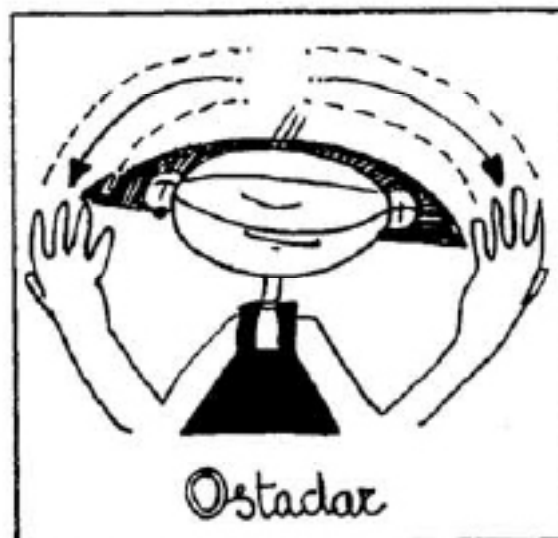

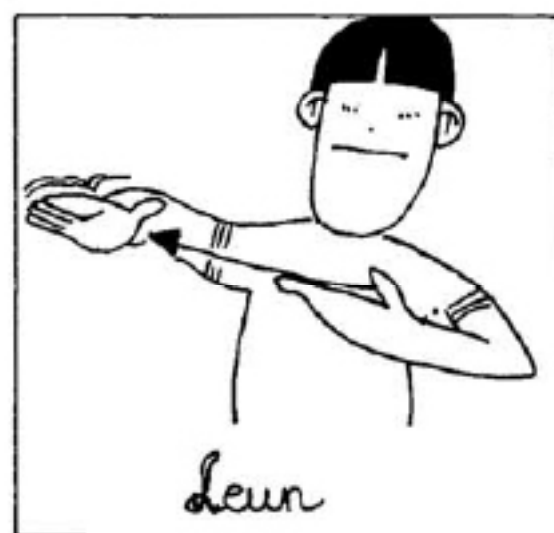
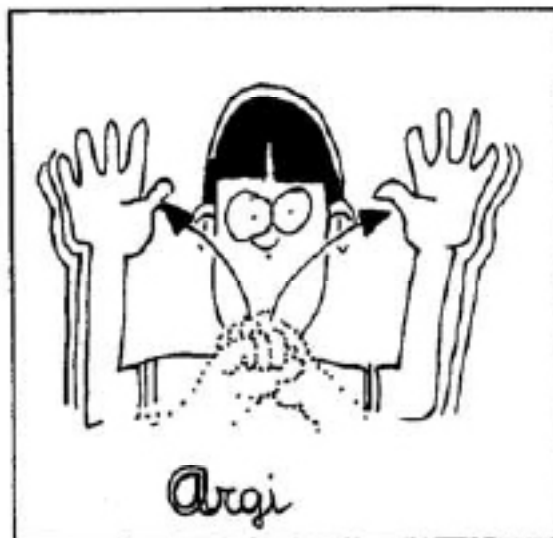

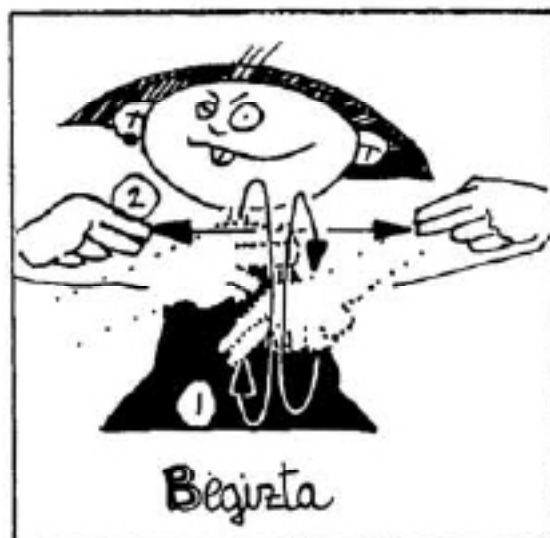

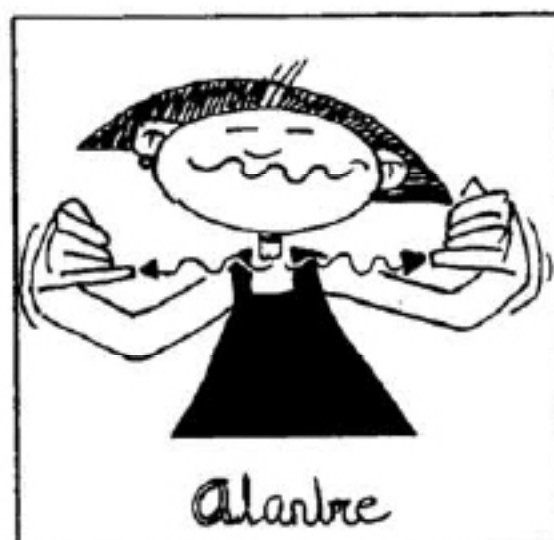
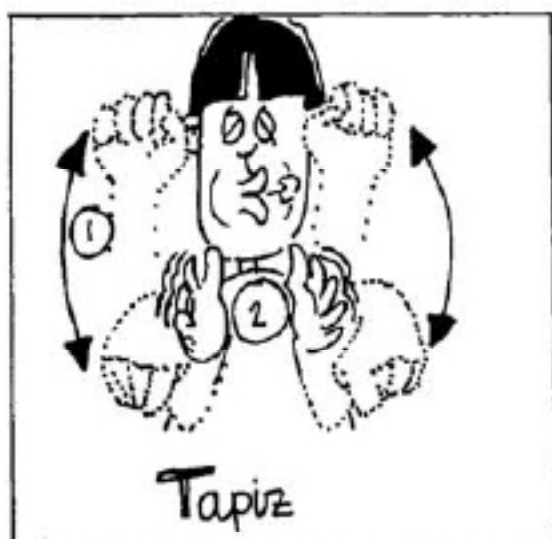
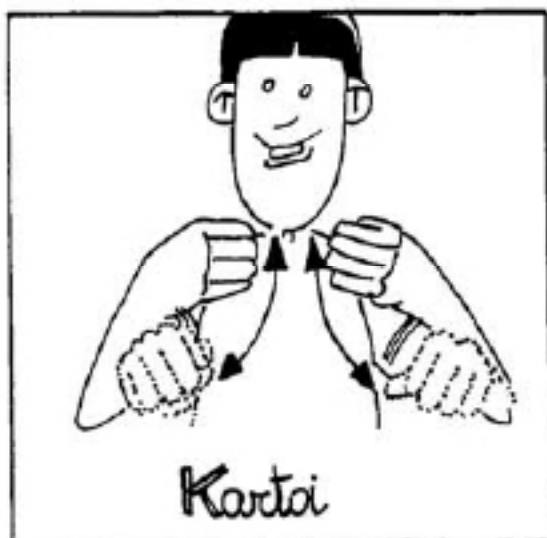

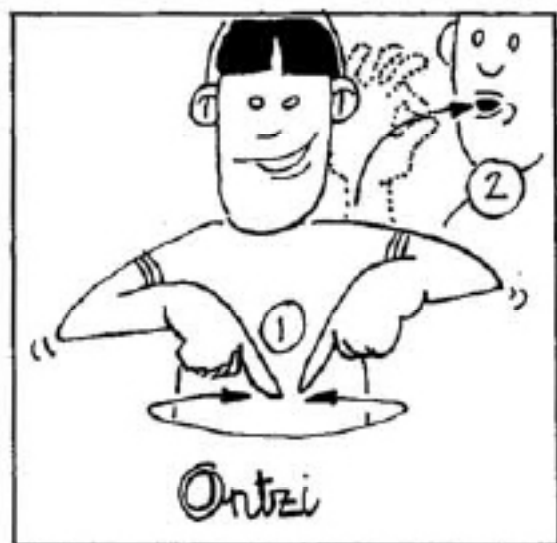
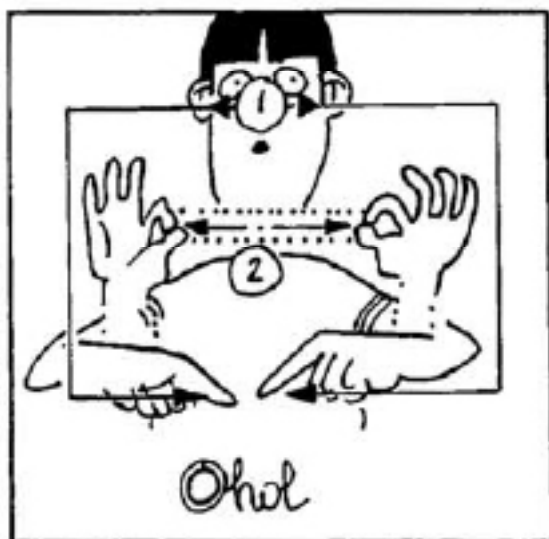
Plastika eta Ikurmenezko Adierazpena

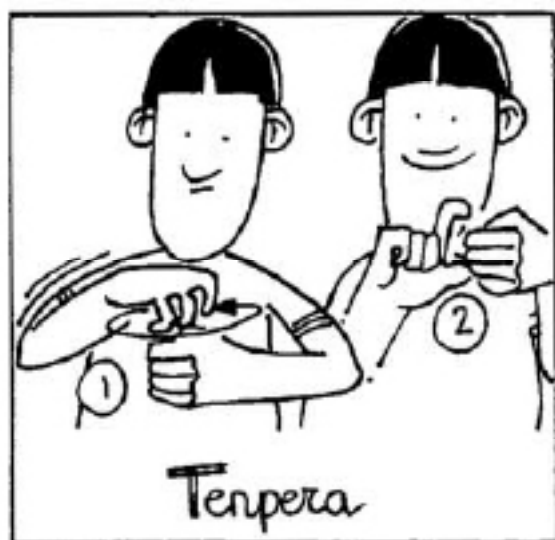

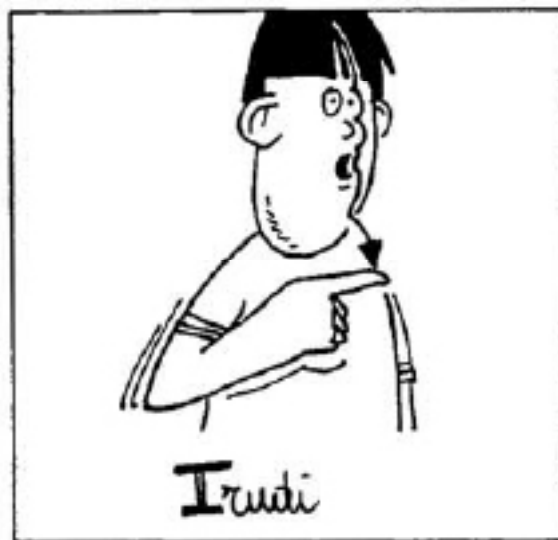

Plastika eta Ikusmenezko Adierazpena

Tenpera

Irudi

Asto

Mihise

Zetazko paper

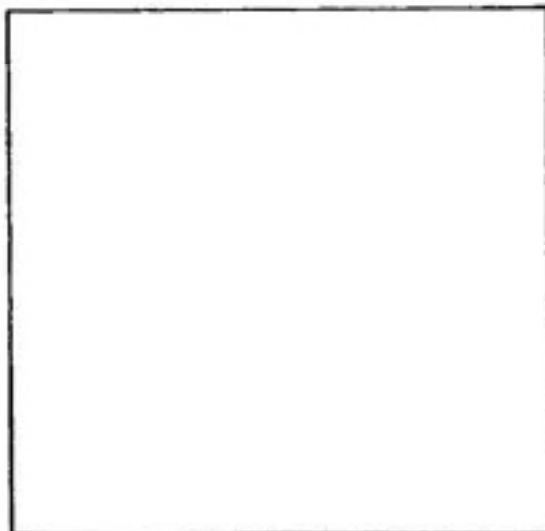
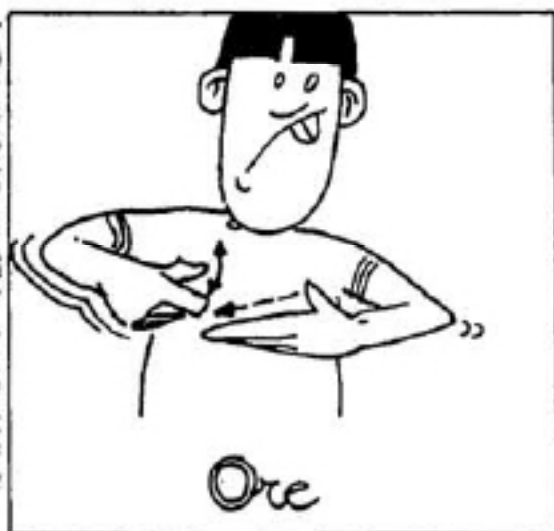

Zelofanezko paper

Plastika eta Ikusmenezko Adierazpena

IONAN 9143 MADE IN SINGAPORE.

Dramatika Adierazpena

Dantza

Puntan

Bira

Mugimendu

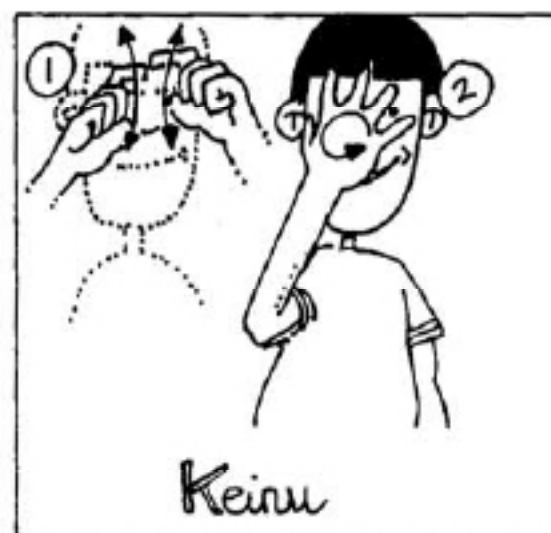
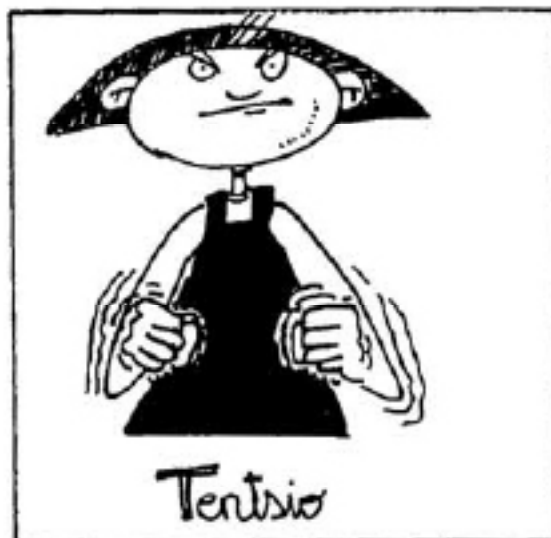
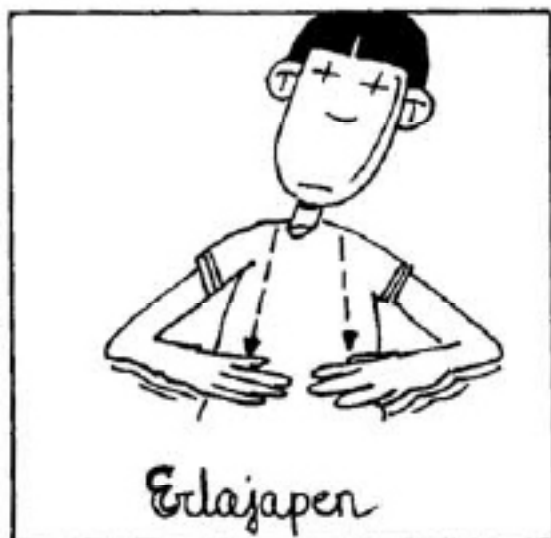

Mugitzen naiz.... bezala

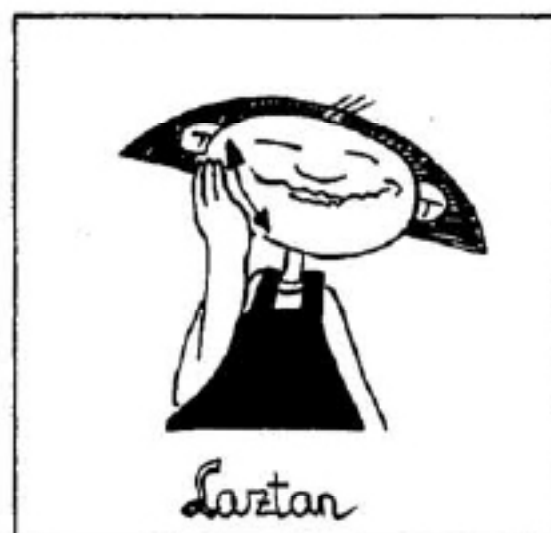
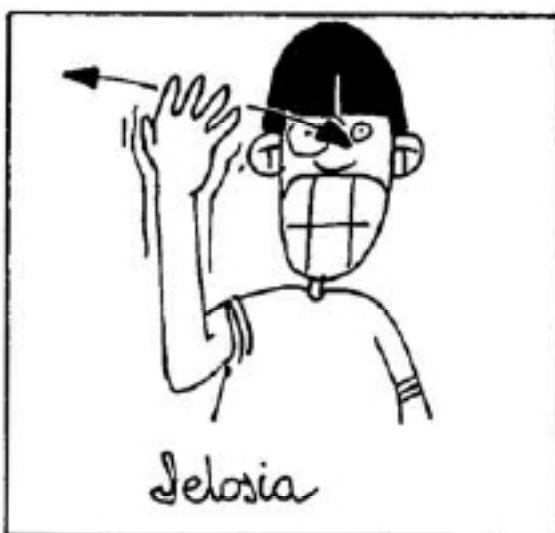
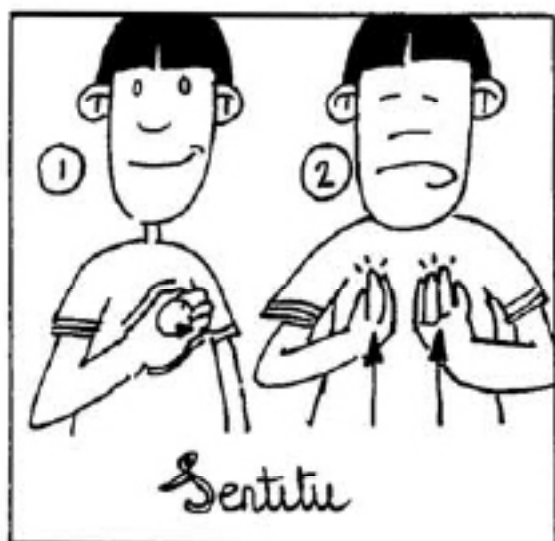

Jarrera

Dramatika Adierazpena

Dramatika Adierazpena

Dramatika Adierazpena

Dramatika Adierazpena

Taldeka

Bapatean

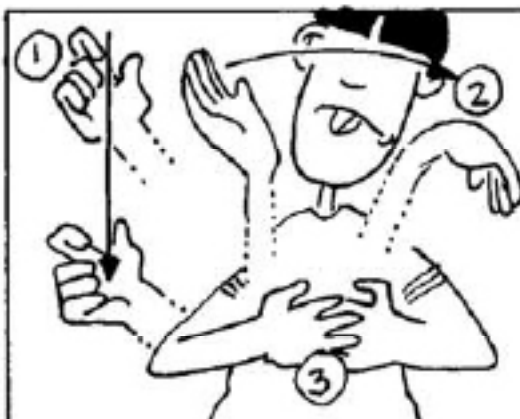
Aukeratu

Aranblada

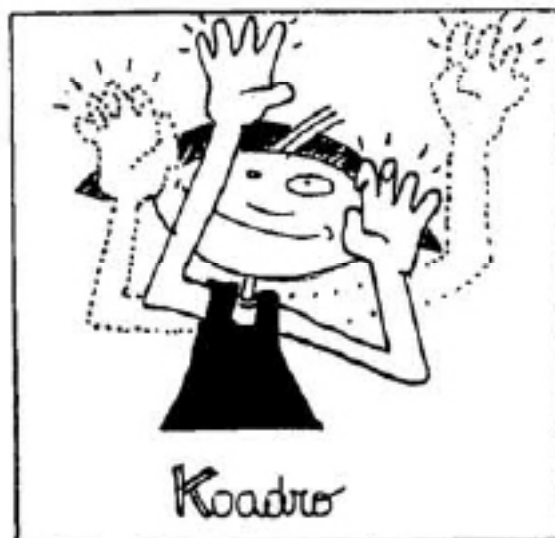
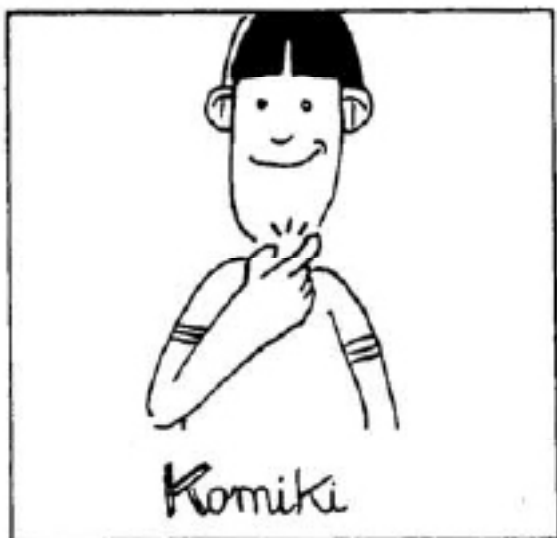

Atsegin

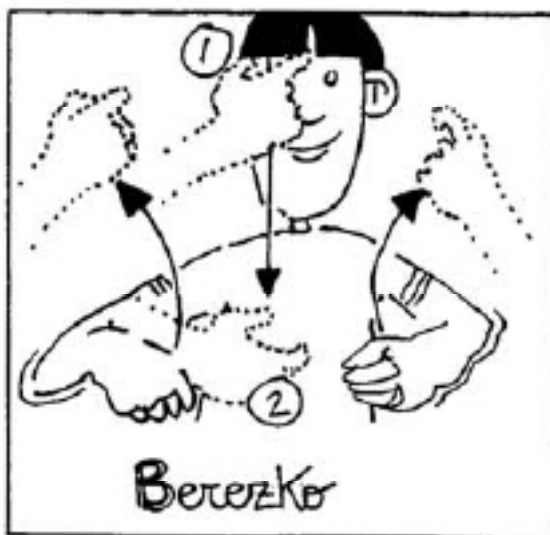
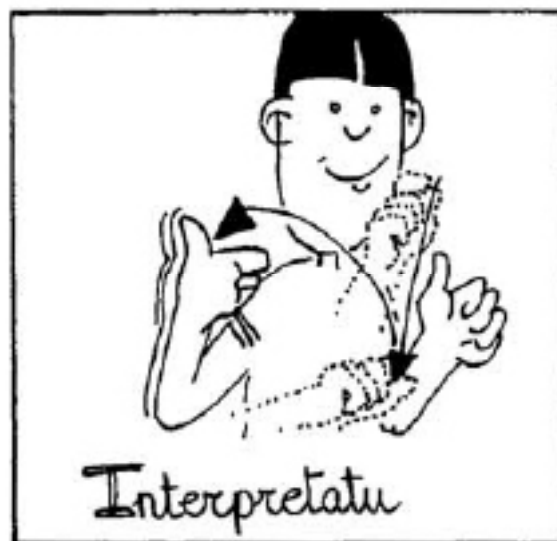

Desatsegin

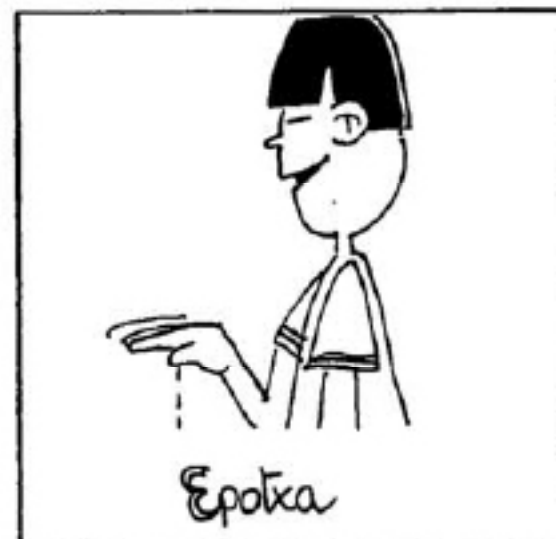
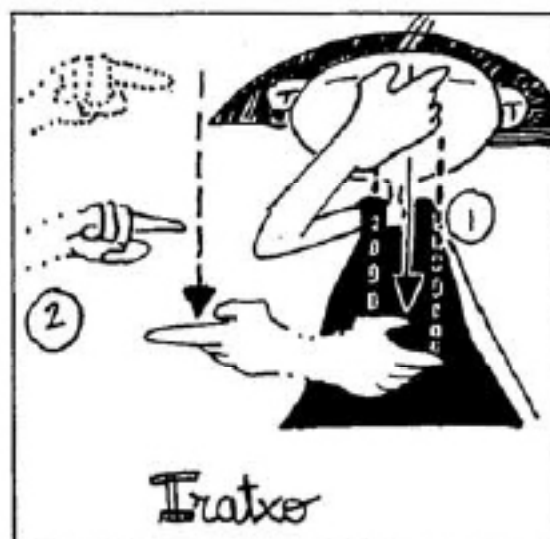
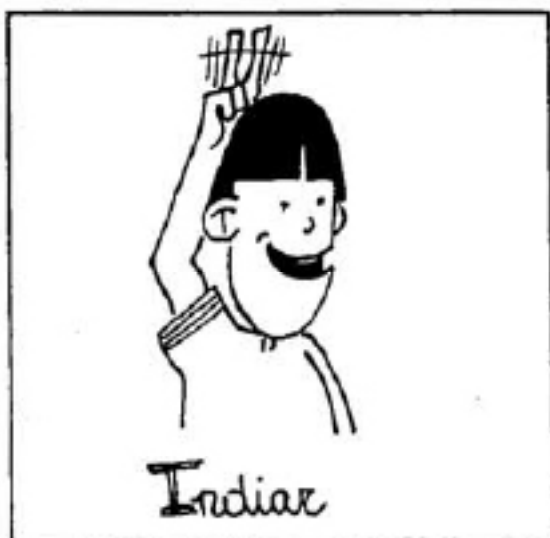
Dramatika Adierazpena

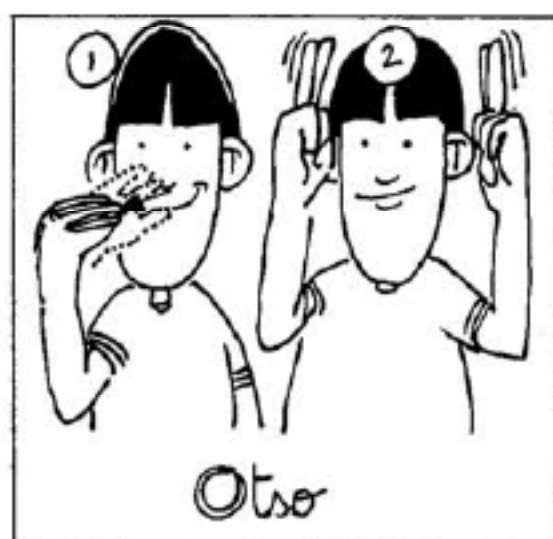
Dramatika Adierazpena

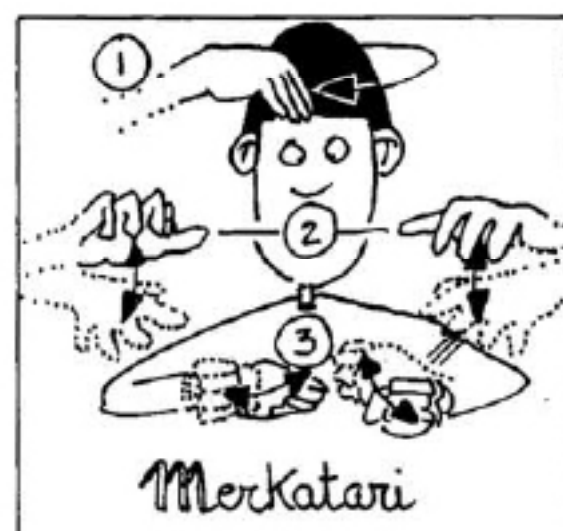
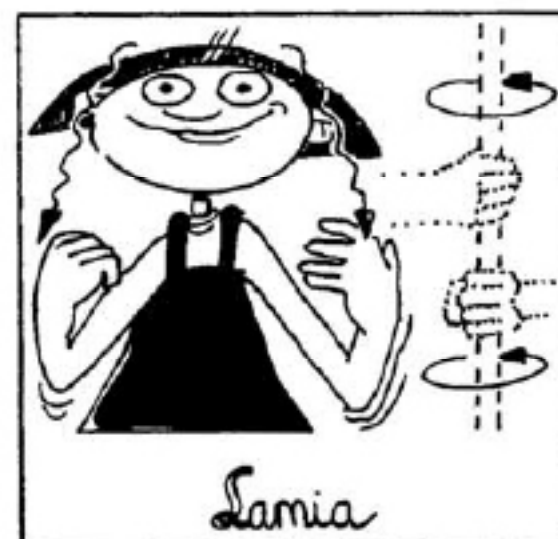
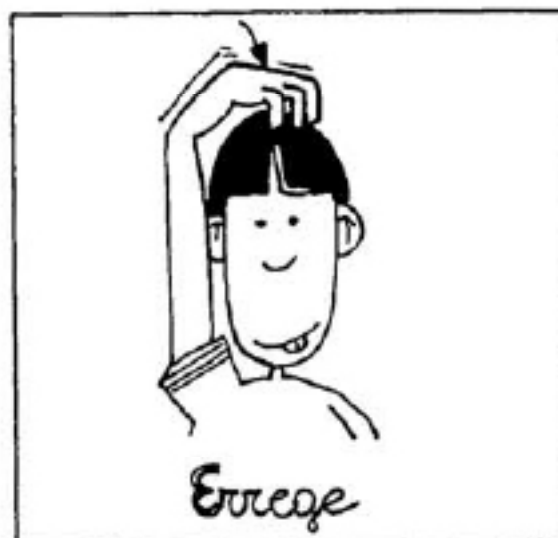

Dramatika Adierazpena

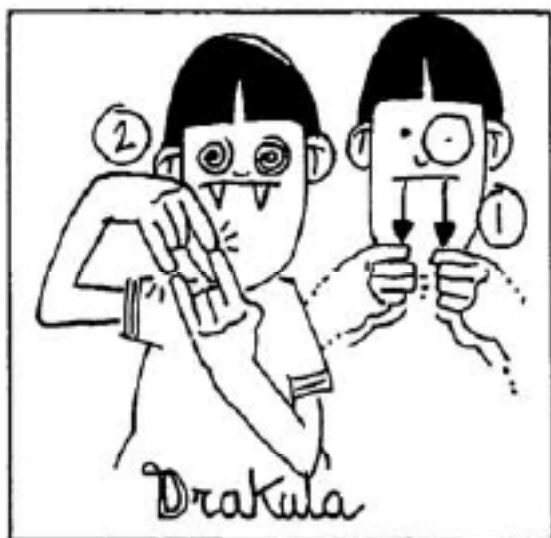

Dramatika Adierazpena

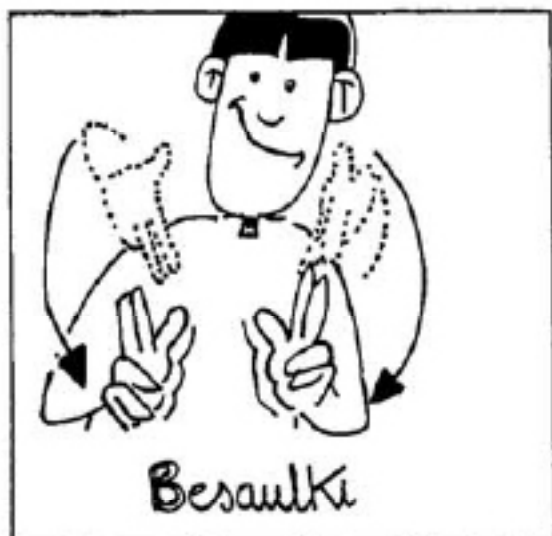
Dramatika Adierazpena

Dramatika Adierazpena

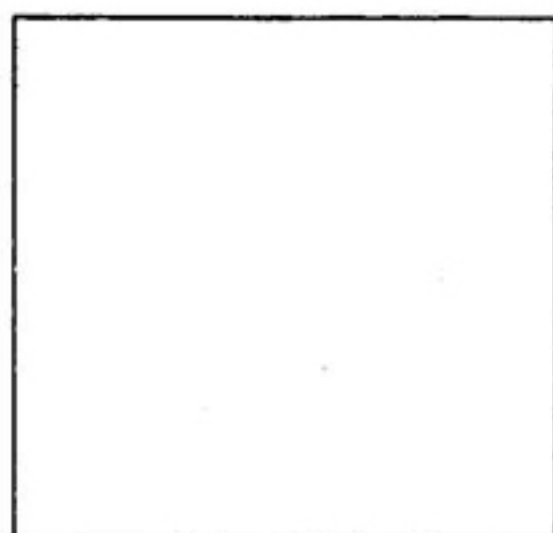
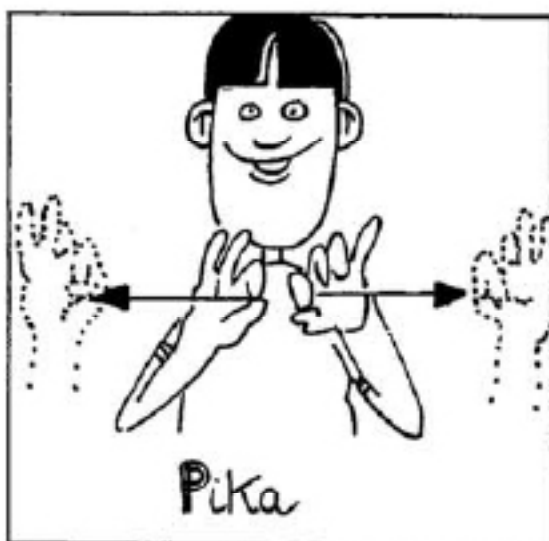
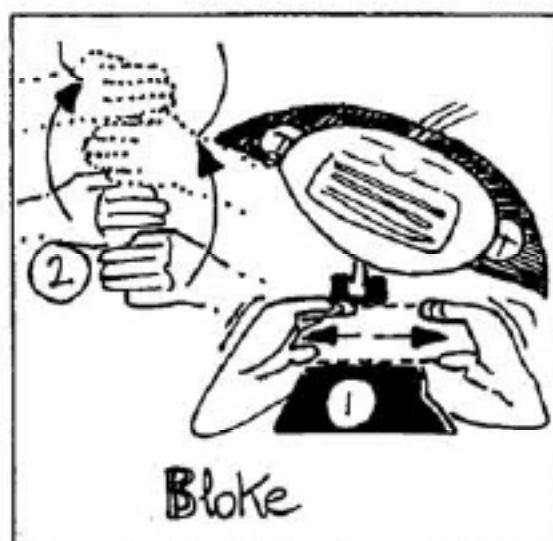

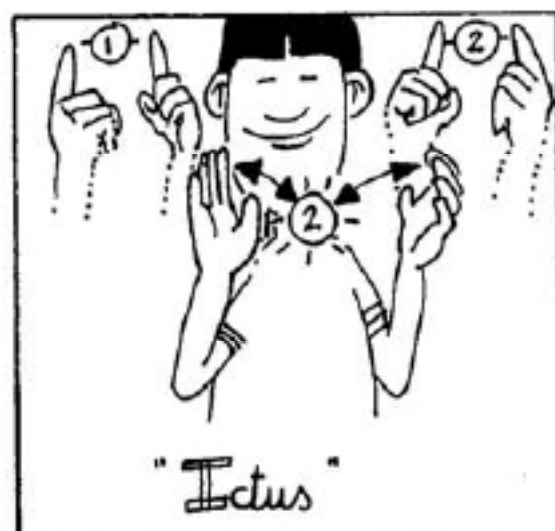
Dramatika Adierazpena

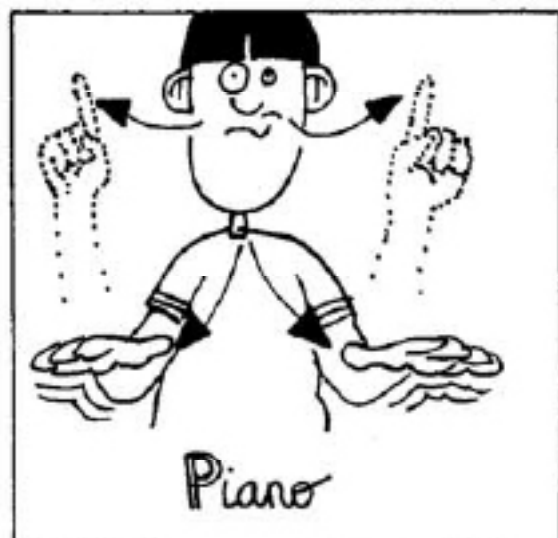

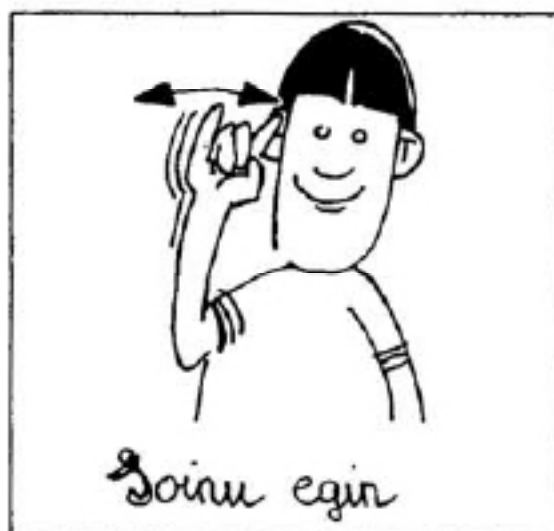
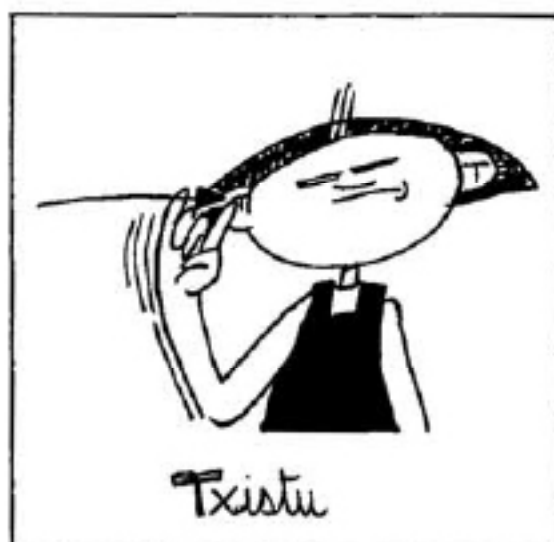

Dramatika Adierazpena

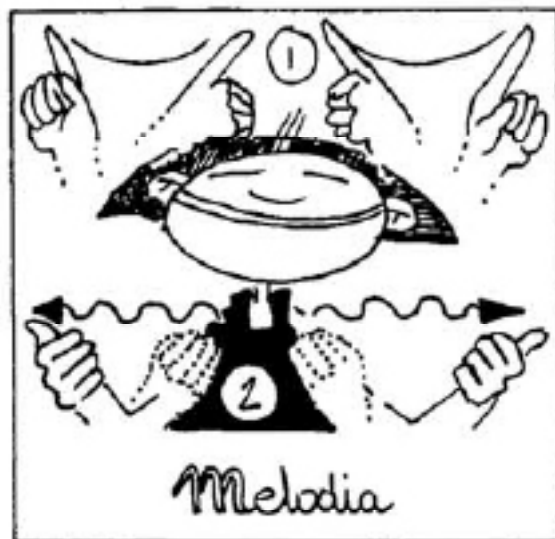

Musika Adierazpena

Xilofono

Pandereta

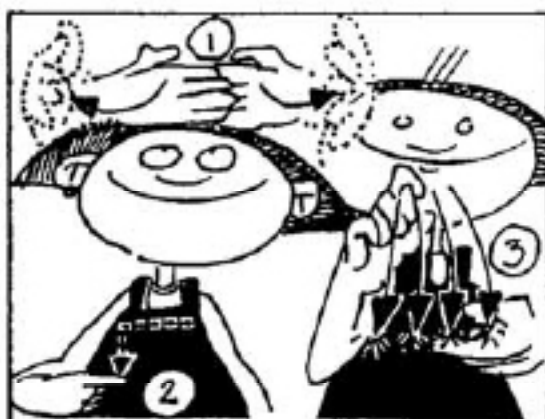
Dunba

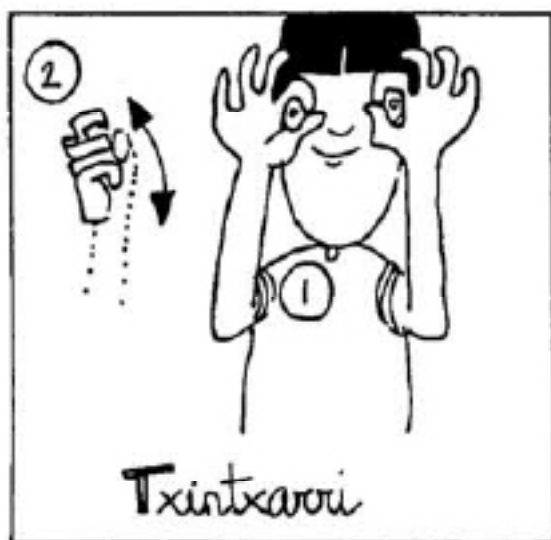
Txintak

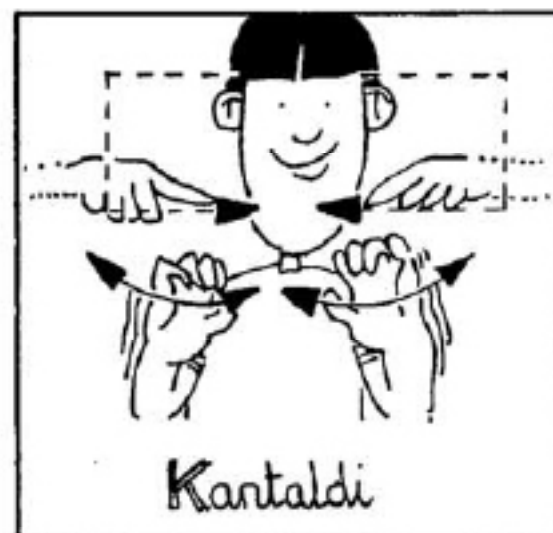
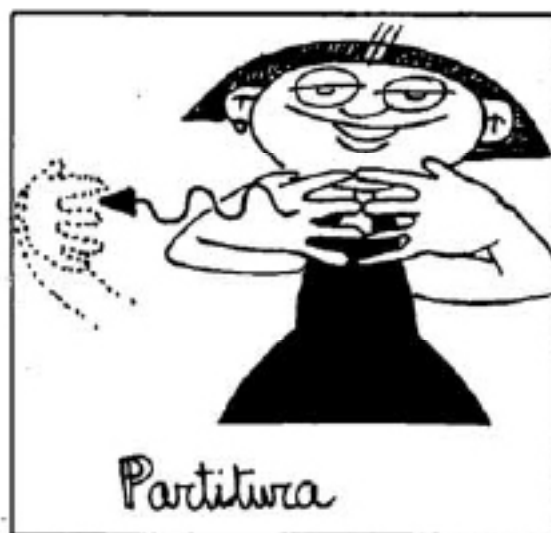
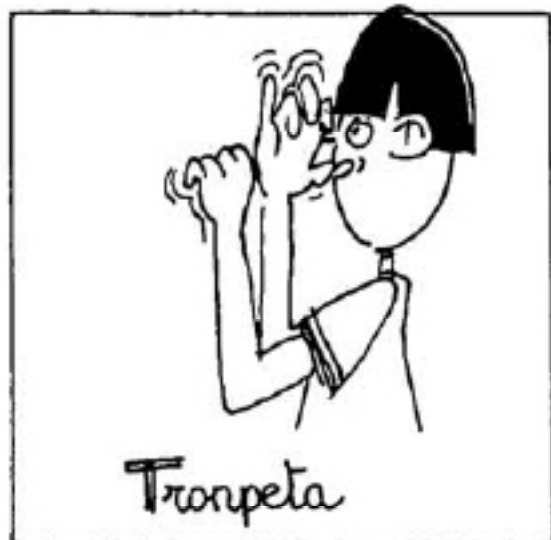

Krotaloak

Kaxa Txinoa

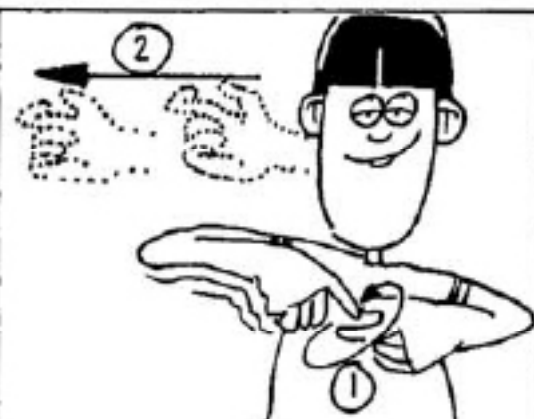
Txalo

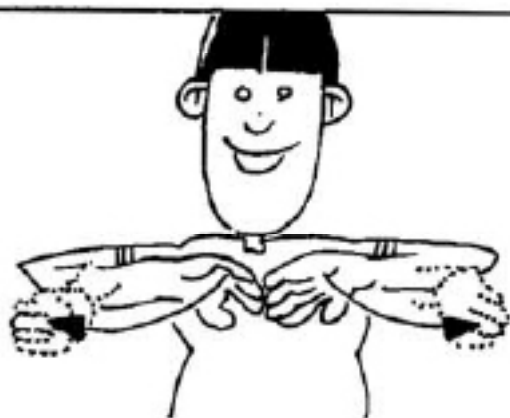
Kontzertu

Kaseta

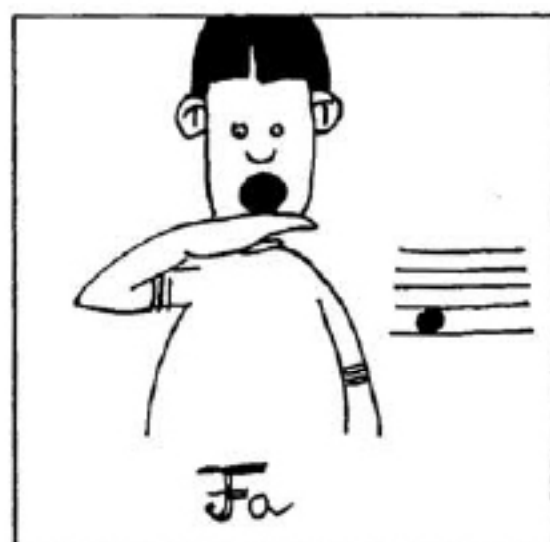
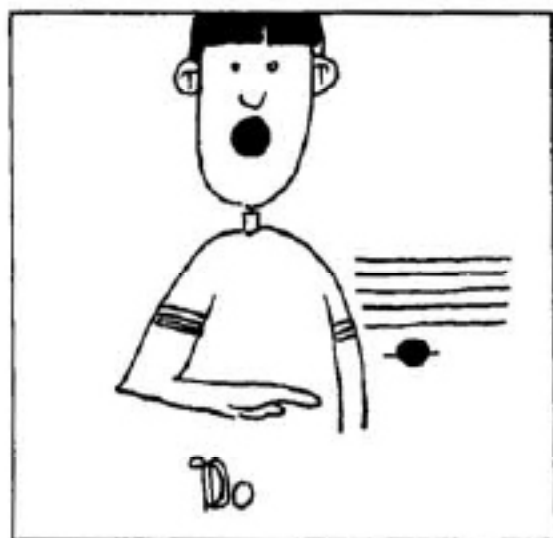
Kompact Disk.

Elkarrengandik aldentu

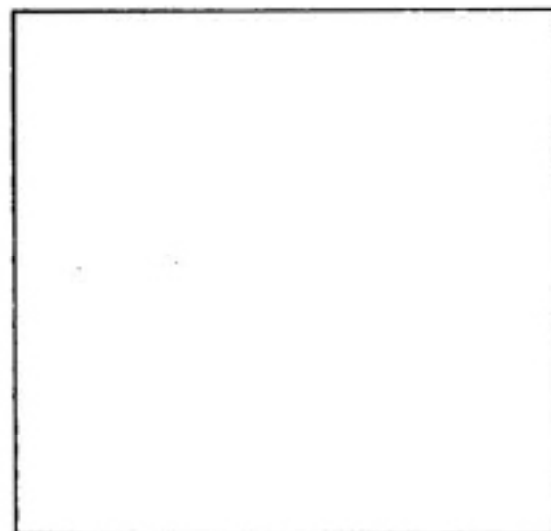
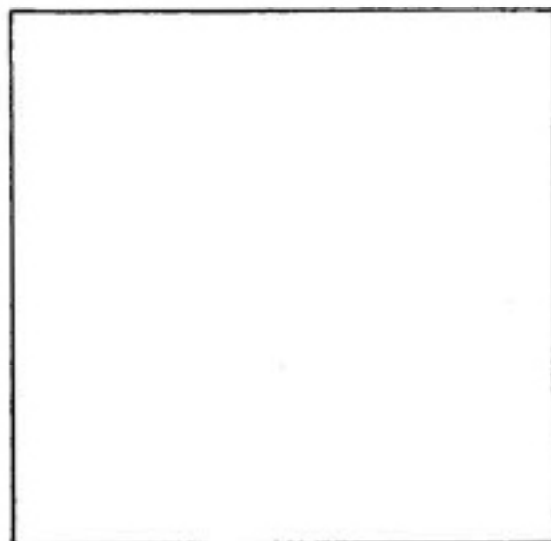
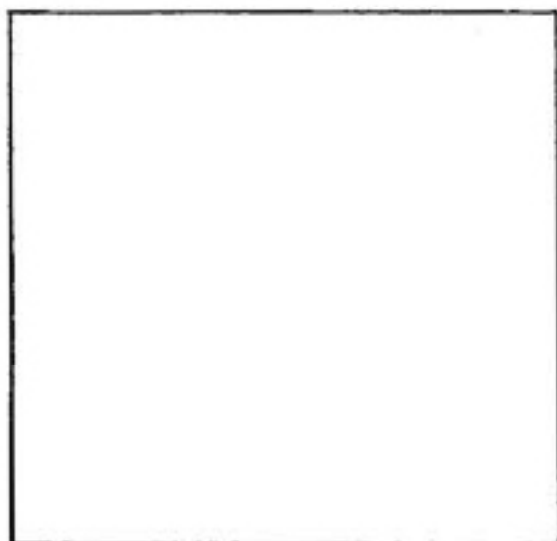
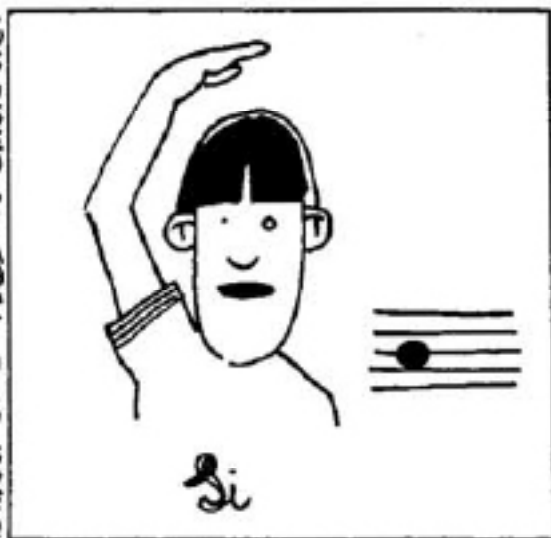
Elkartu

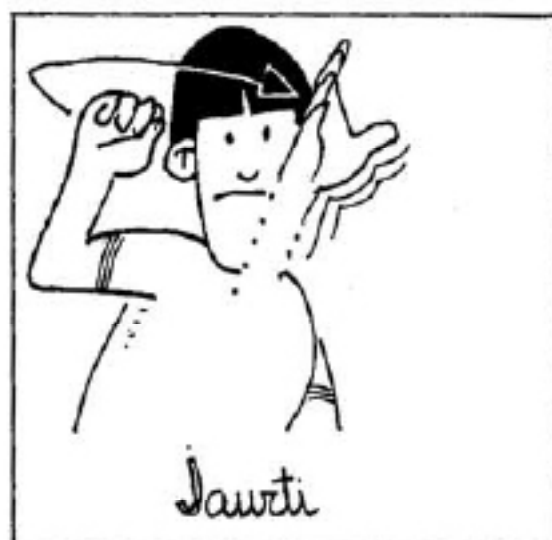
Musika Adierazpena

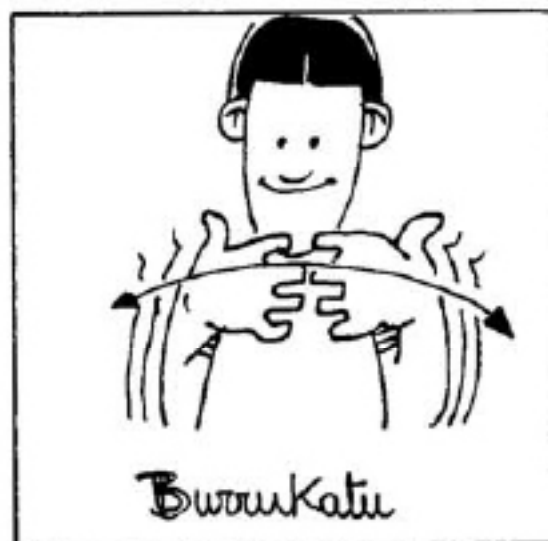
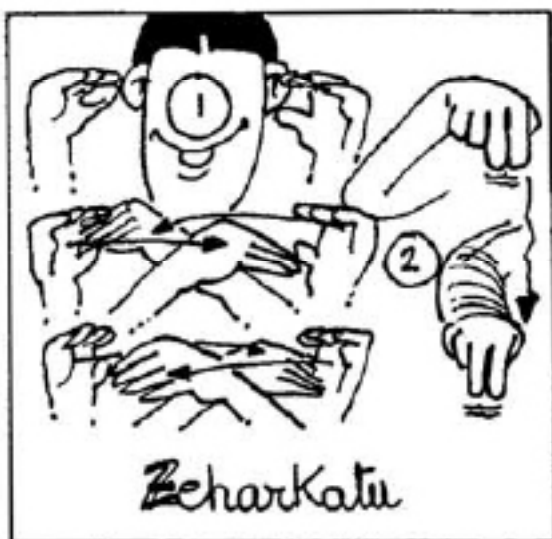

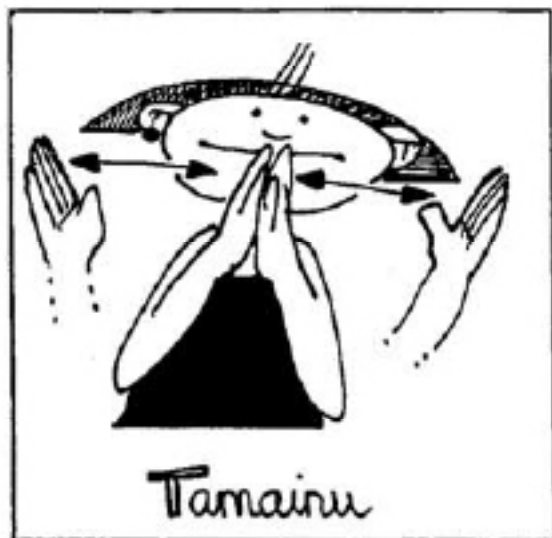
ONAN. 91+3 -MADE IN SINGAPUR.

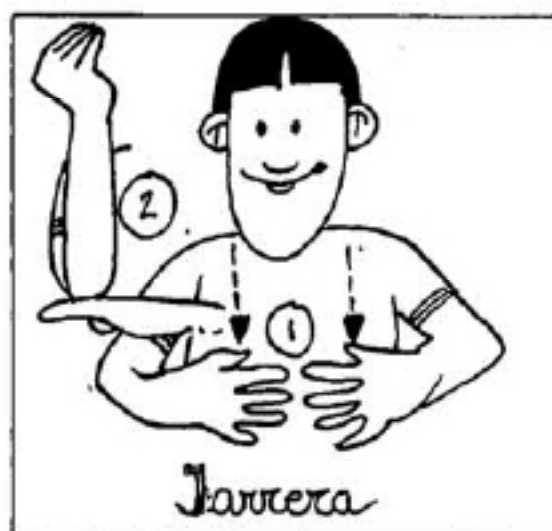
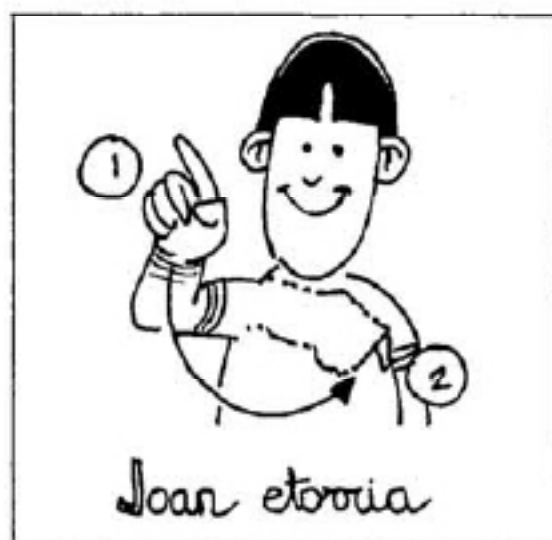

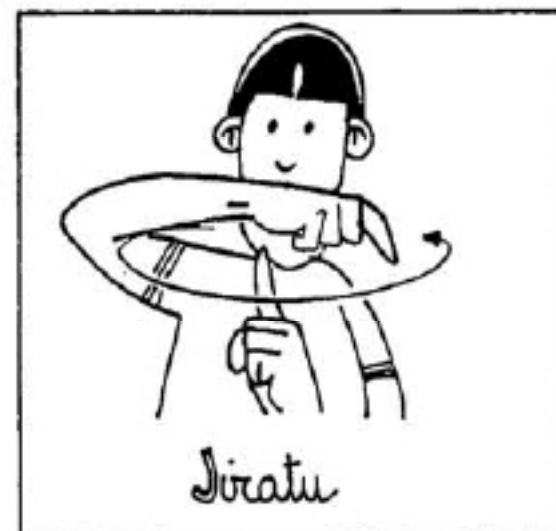
Gorputz
heskuntza

Erratz

Zail

Makurtu

Txandal

Euskera

Esaldiak osatu

Zuzendu

Burutu

Esaldi hau berregin

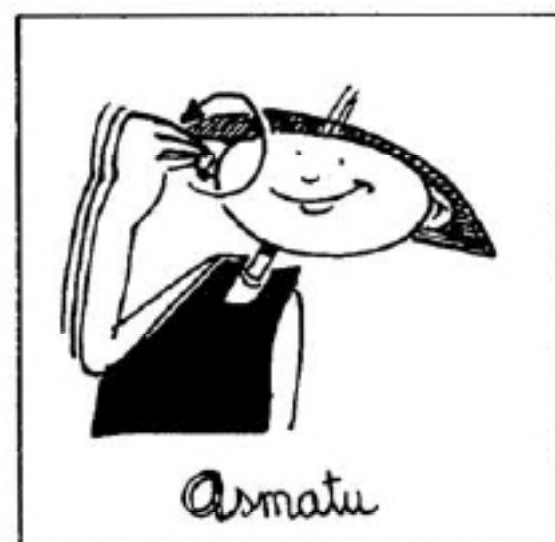
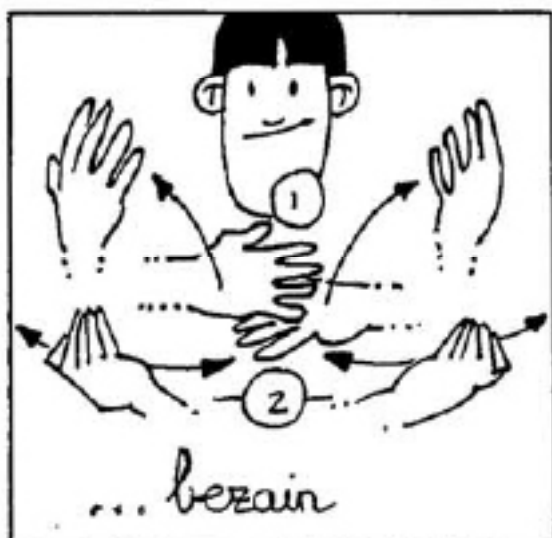
Horrexegaitik

Izen

Izenburua

Atrotitzak

Galdere marka

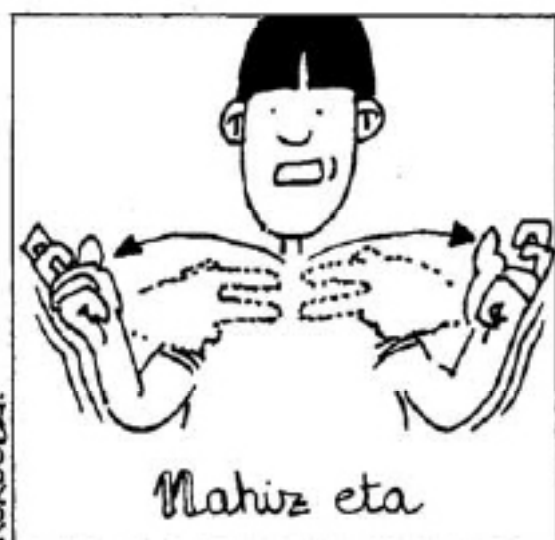
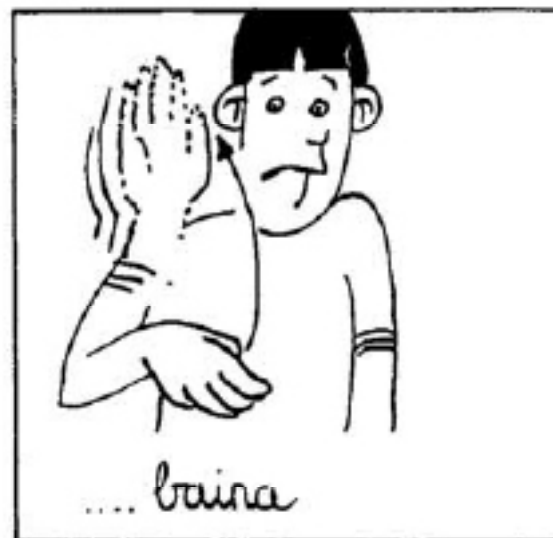
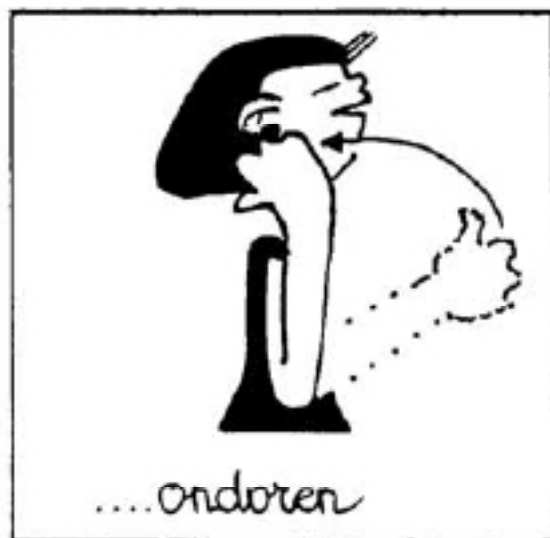
Ogibide

Eman dezagun

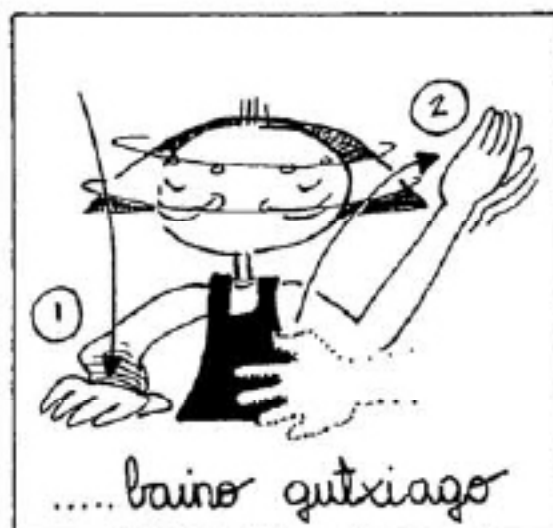
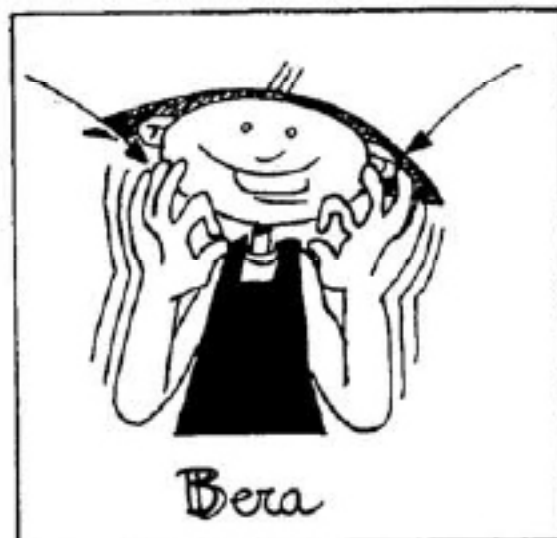
Arabera

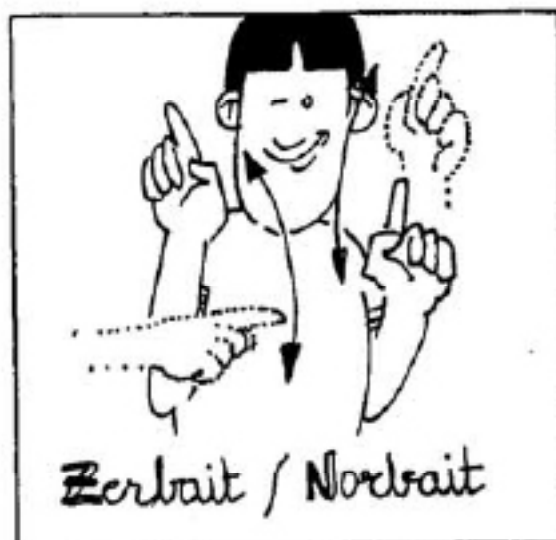

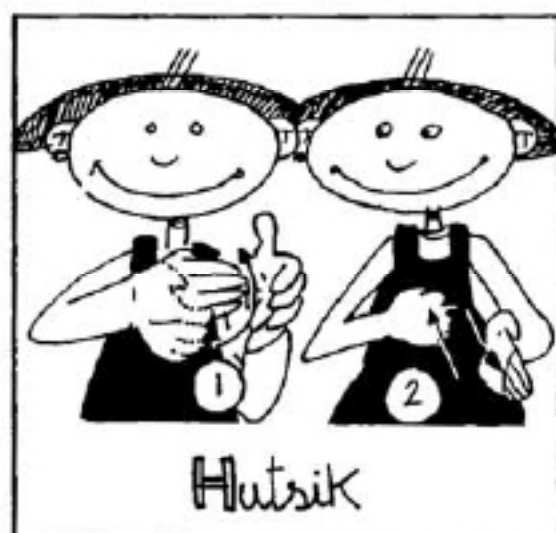
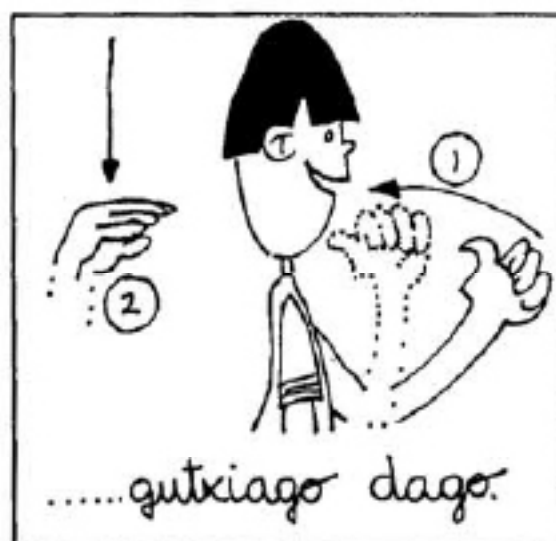
KORDOBA.

UNAN 91+3 MADE IN FINITO DE

Matematika

Bete

Hustu

Moraino?

Eredu

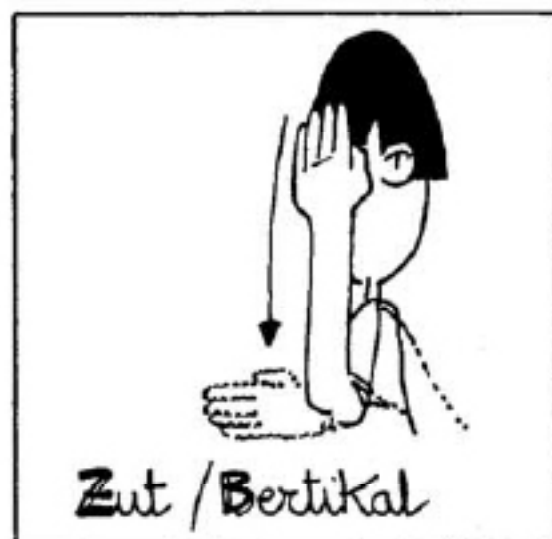

Zerakin?

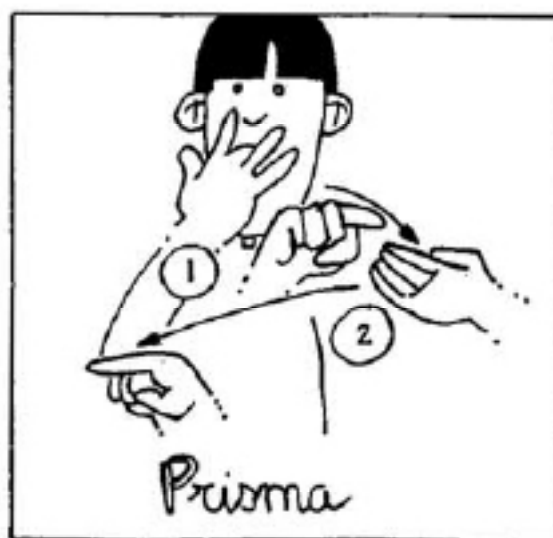
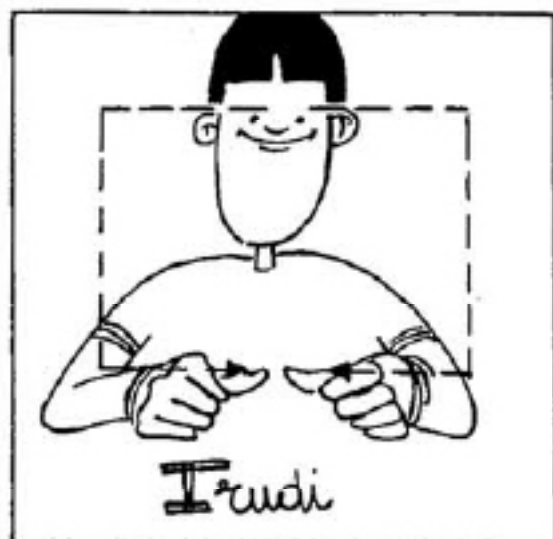

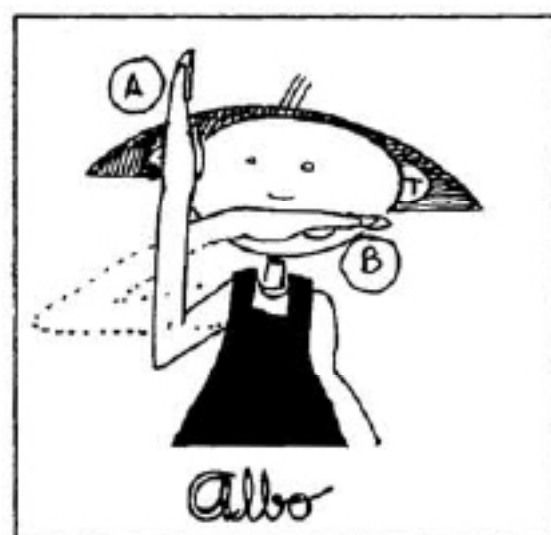
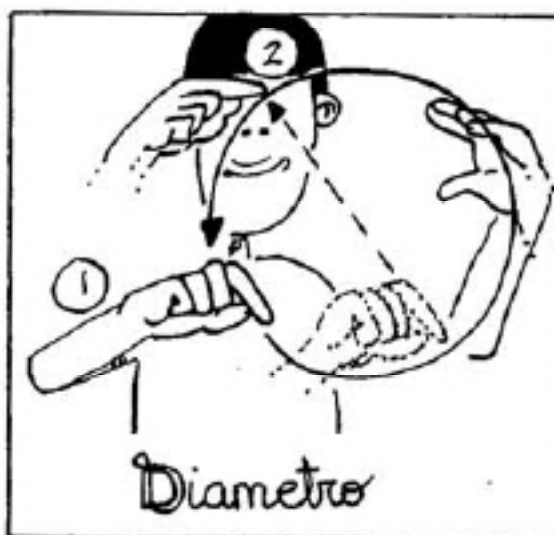
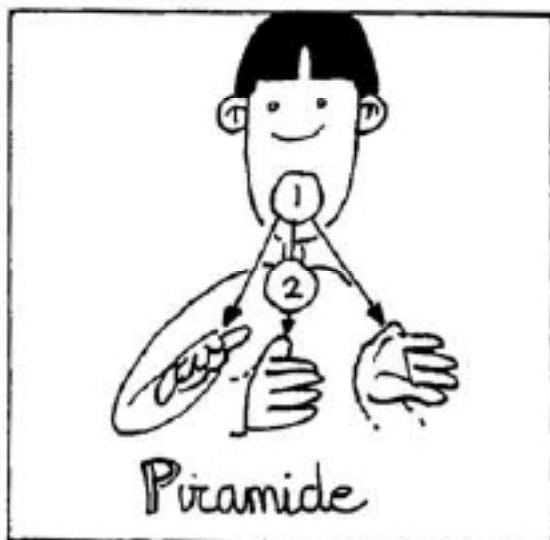
Zertan?

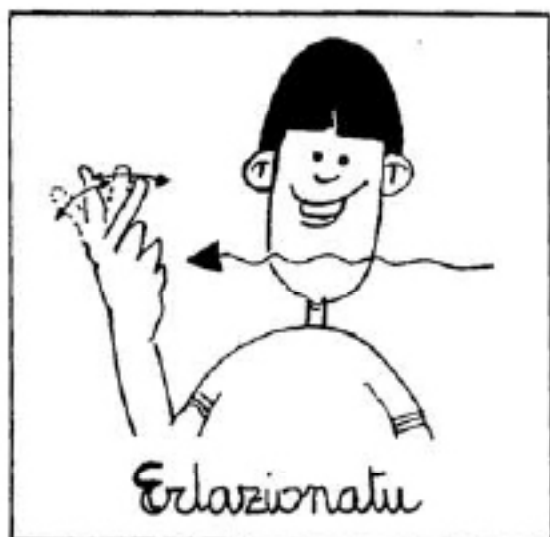

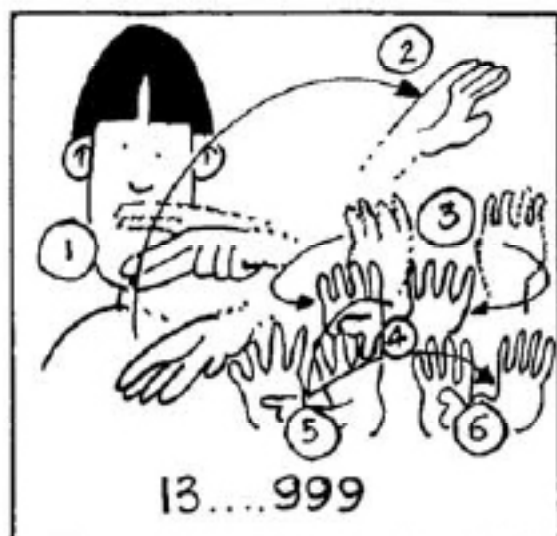

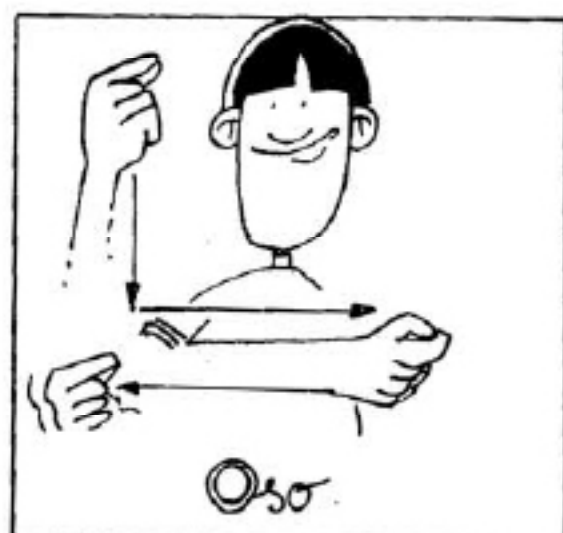

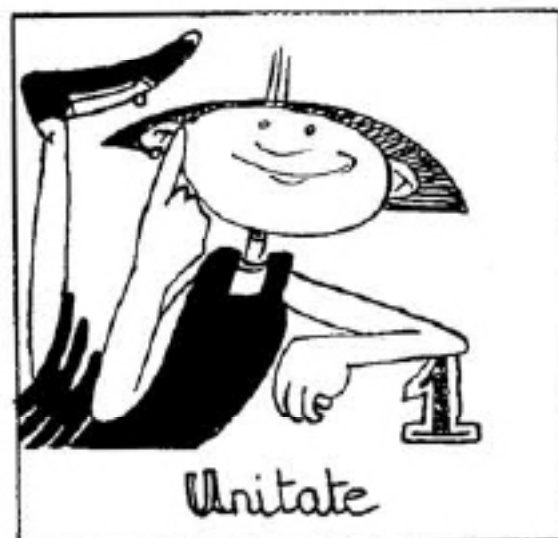
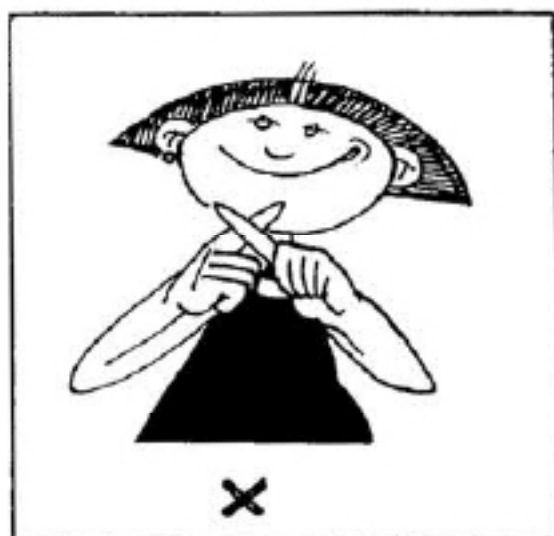

Matematika Adierazpena

Biderketa

Banaketa

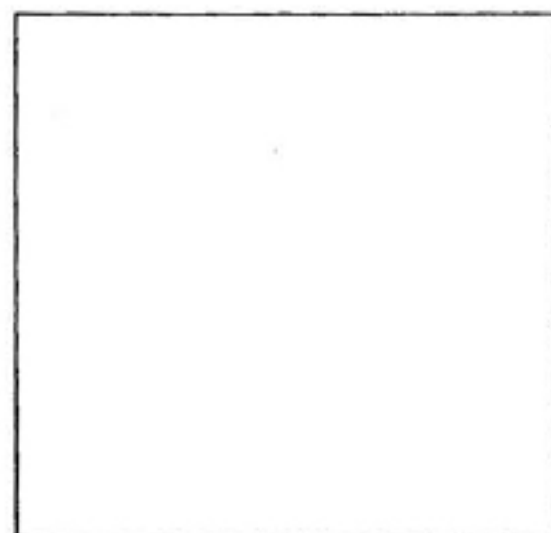
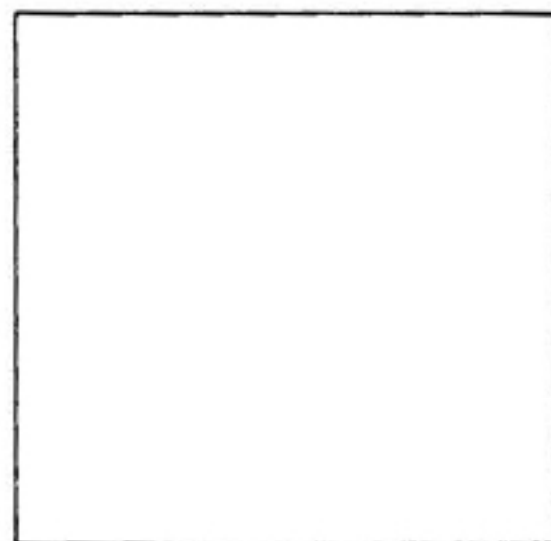
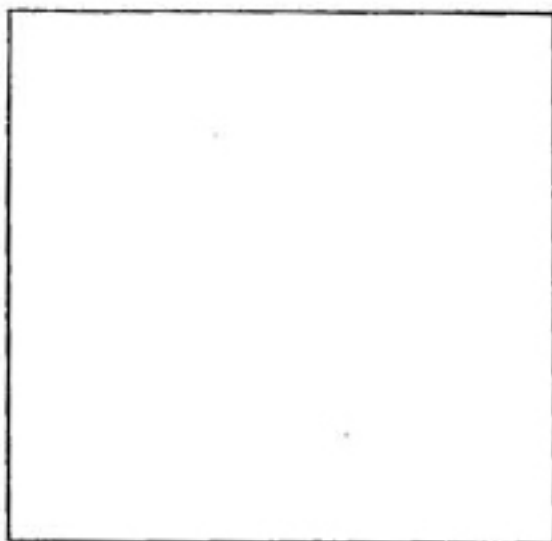
Problema

Datu

Soluzio

Eusko Jaurlaritzaren Argitaipen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

I.S.B.N. 84-457-1474-0

9 788445 714744

P.V.P. 1.200 PTS.